

PRZEPISY GRY

2014/2015

FIFA®

Fédération Internationale de Football Association

Prezydent: JOSEPH SEPP BLATTER (Szwajcaria)

Sekretarz Generalny: JEROME VALCKE (Francja)

Adres: FIFA
FIFA-Strasse 20
P.O. Box
8044 Zurich
Switzerland

Telefon: +41 (0)43 222 7777

Fax: +41 (0)43 222 7878

Internet: www.FIFA.com

PRZEPISY GRY

2014/2015

Przepisy te nie mogą być kopiowane lub tłumaczone w całości lub w częściach w żaden sposób bez zgody FIFA.

FÉDÉRATION INTERNATIONALE DE FOOTBALL ASSOCIATION

Prezydent: Joseph S. Blatter (Szwajcaria)
 Sekretarz Generalny: Jérôme Valcke (Francja)
 Adres: FIFA-Strasse 20
 P.O. Box
 8044 Zurich
 Switzerland
 Telefon: +41 (0)43 222 7777
 Fax: +41 (0)43 222 7878
 Strona www: www.FIFA.com

THE INTERNATIONAL FOOTBALL ASSOCIATION BOARD (IFAB)

Członkowie: Angielski Związek Piłki Nożnej
 Szkocki Związek Piłki Nożnej
 Walijski Związek Piłki Nożnej
 Irlandzki Związek Piłki Nożnej
 (każdy po jednym głosie)

Światowa Federacja Piłkarska (FIFA)
 (cztery głosy)

POLSKI ZWIĄZEK PIŁKI NOŻNEJ

Prezes: Zbigniew Boniek
 Adres: Siedziba PZPN
 ul. Bitwy Warszawskiej 1920r. 7
 02-366 Warszawa
 Polska
 Telefon: +48 (0)22 551 2317
 Fax: +48 (0)22 551 2240
 Strona www: www.pzpn.pl

TŁUMACZENIE: Damian PICZ
 Zbigniew PRZESMYCKI
 Sławomir STEMPNIEWSKI
 Maciej WIERZBOWSKI

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ: Damian PICZ
 Zbigniew PRZESMYCKI
 Piotr TENCZYŃSKI

ŁAMANIE I MONTAŻ: RADIUS Sc, e-mail : radius@radius.waw.pl

ISBN : 978-83-927996-3-6

Następne spotkanie IFAB:
 Belfast, 28.02.2015

UWAGI DOTYCZĄCE PRZEPISÓW GRY

Modyfikacje

Dopuszczalna jest modyfikacja Przepisów Gry przez poszczególne związki krajowe dla meczów: zawodników w wieku poniżej 16 lat, kobiet, weteranów piłki nożnej (powyżej 35 lat) oraz zawodników niepełnosprawnych, przy założeniu, że pryncypia niniejszych Przepisów zostaną zachowane.

Zezwala się na modyfikacje każdego z, lub wszystkich, poniższych elementów:

- wymiarów pola gry,
- wymiaru, wagi piłki oraz materiału, z którego jest wykonana,
- odległości pomiędzy słupkami bramkowymi oraz wysokości poprzeczki od podłoża,
- czasu trwania okresów gry,
- wymian zawodników.

Dalsze modyfikacje są dozwolone jedynie za zgodą International Football Association Board.

Mężczyźni i kobiety

Dla uproszczenia w Przepisach Gry użyto tylko rodzaju męskiego – określenia „sędziowie”, „sędziowie asystenci”, „zawodnicy” i „działacze” odnoszą się zarówno do mężczyzn, jak i kobiet.

Oficjalne języki

FIFA publikuje Przepisy Gry w imieniu International Football Association Board w czterech językach: angielskim, francuskim, niemieckim i hiszpańskim. W przypadku rozbieżności w użytym słownictwie obowiązującym jest tekst angielski.

Objaśnienie

Pionowa linia z lewej strony na marginesie wskazuje miejsce najnowszych zmian w Przepisach Gry.

Strona	Artykuł
6	1 - Pole gry
15	2 - Piłka
17	3 - Liczba zawodników
21	4 - Ubiór zawodników
24	5 - Sędzia
28	6 - Sędziowie asystenci
29	7 - Czas trwania zawodów
30	8 - Rozpoczęcie i wznowienie gry
33	9 - Piłka w grze i poza grą
34	10 - Jak zdobywa się bramkę
35	11 - Spalony
36	12 - Gra niedozwolona i niewłaściwe postępowanie
40	13 - Rzuty wolne
44	14 - Rzut karny
48	15 - Wrzut
50	16 - Rzut od bramki
52	17 - Rzut z rogu
54	Procedury mające na celu wyłonienie zwycięzcy meczu lub dwumeczu
57	Strefa techniczna
58	Sędzia techniczny oraz rezerwowi sędzia asystent
59	Dodatkowi sędziowie asystenci
61	Interpretacje Przepisów Gry oraz wytyczne dla sędziów
139	Postanowienia PZPN

Nawierzchnia pola gry

Mecze mogą być rozgrywane na nawierzchniach naturalnych lub sztucznych, zgodnie z regulaminem rozgrywek.

Sztuczna nawierzchnia pola gry musi być koloru zielonego.

W przypadku meczów reprezentacji krajowych, rozgrywanych pod auspicjami FIFA, jak i meczów międzynarodowych rozgrywek klubowych zastosowane nawierzchnie sztuczne muszą być dostosowane do Wymogów Jakościowych Nawierzchni Piłkarskich FIFA lub Międzynarodowych Standardów dla Sztucznych Nawierzchni – chyba że odstępstwa zostaną zaakceptowane przez FIFA.

Oznaczenie pola gry

Pole gry musi mieć kształt prostokąta i być oznaczone liniami. Linie te należą do powierzchni, których są granicami.

Dwie dłuższe linie ograniczające pole gry nazywane są liniami bocznymi. Dwie krótsze nazywane są liniami bramkowymi.

Pole gry jest podzielone na dwie połowy linią środkową wyznaczoną w połowie długości linii bocznych.

Punkt środkowy pola gry jest wyznaczony jako środek linii środkowej. Z punktu środkowego wyznacza się okrąg o promieniu 9,15 m (10 jardów).

Na zewnątrz pola gry może być wykonane oznaczenie, pod kątem prostym do linii bramkowej oraz linii bocznej, w odległości 9,15 m (10 jardów) od łuku pola rożnego, by zachowana została przepisowa odległość zawodnika drużyny przeciwnej od piłki podczas wykonywania rzutu z rogu.

Wymiary pola gry

Długość linii bocznej musi być większa niż długość linii bramkowej.

Długość (linia boczna):	minimum	90 m (100 jardów)
	maksimum	120 m (130 jardów)
Szerokość (linia bramkowa):	minimum	45 m (50 jardów)
	maksimum	90 m (100 jardów)

Wszystkie linie muszą być tej samej szerokości, jednak nie większej niż 12 cm (5 cali).

Zawody międzynarodowe:

Długość (linia boczna):	minimum	100 m (110 jardów)
	maksimum	110 m (120 jardów)
Szerokość (linia bramkowa):	minimum	64 m (70 jardów)
	maksimum	75 m (80 jardów)

Pole bramkowe

Dwie linie wytycza się pod kątem prostym do linii bramkowej, w odległości 5,5 m (6 jardów) od wewnętrznej strony każdego słupka bramkowego. Te linie rozciągają się na polu gry na odległość 5,5 m (6 jardów) i ich końce połączone są linią równoległą do linii bramkowej.

Powierzchnia ograniczona tymi liniami i linią bramkową jest polem bramkowym.

Pole karne

Dwie linie wytycza się pod kątem prostym do linii bramkowej, w odległości 16,5 m (18 jardów) od wewnętrznej strony każdego słupka bramkowego. Te linie rozciągają się na polu gry na odległość 16,5 m (18 jardów) i ich końce połączone są linią równoległą do linii bramkowej. Powierzchnia ograniczona tymi liniami i linią bramkową jest polem karnym.

Wewnątrz każdego pola karnego wyznacza się punkt karny w odległości 11 m (12 jardów) od punktu środkowego, pomiędzy słupkami bramkowymi i w równej odległości od nich.

Łuk koła o promieniu 9,15 m (10 jardów), którego środkiem jest punkt karny, wyznacza się na zewnątrz pola karnego.

Chorągiewki

Chorągiewki o nieostro zakończonym drzewcu i wysokości nie mniejszej niż 1,5 m (5 stóp) nad podłożem muszą zostać umieszczone w każdym rogu pola gry.

Chorągiewki mogą być także umieszczone na przedłużeniu linii środkowej (poza polem gry), po obu stronach pola gry, nie bliżej jednak niż 1 m (1 jard) od linii bocznej.

Łuk pola różnego

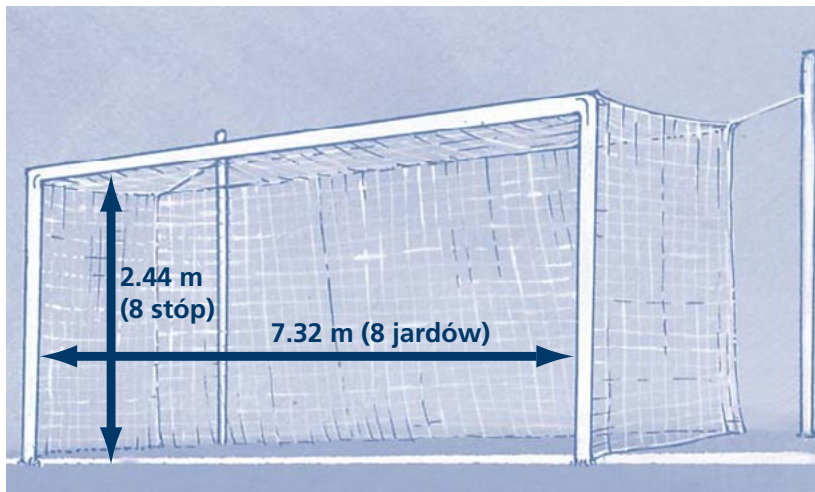
Z punktu umieszczenia każdej chorągiewki różnej wyznacza się na polu gry łuk koła o promieniu 1 m (1 jarda).

Bramki

Bramki muszą być umieszczone na środku każdej linii bramkowej.

Bramki składają się z dwóch pionowo ustawionych słupków w jednakowej odległości od chorągiewek rożnych i połączonych u góry poziomą poprzeczką. Słupki bramkowe i poprzeczki muszą być wykonane z drewna, metalu lub innego dozwolonego materiału. Ich kształt musi być kwadratowy, prostokątny, okrągły lub eliptyczny i nie mogą one stanowić zagrożenia dla zawodników.

Odległość pomiędzy wewnętrznymi krawędziami słupków bramkowych wynosi 7,32 m (8 jardów), a odległość od dolnej krawędzi poprzeczki do podłoża wynosi 2,44 m (8 stóp).

Ustawienie słupków bramkowych w stosunku do linii bramkowej musi być adekwatne do szkiców znajdujących się poniżej:

Jeśli kształt słupków jest kwadratowy (patrząc z góry), to ich boki muszą być usytuowane równoległe lub prostopadle do linii bramkowej. Boki poprzeczki muszą być usytuowane równoległe lub prostopadle do płaszczyzny pola gry.

Jeśli kształt słupków jest eliptyczny (patrząc z góry), to ich najdłuższa oś musi być prostopadła do linii bramkowej. Najdłuższa oś poprzeczki musi być równoległa do płaszczyzny pola gry.

Jeśli kształt słupków jest prostokątny (patrząc z góry), to jego dłuższy bok musi być usytuowany prostopadle do linii bramkowej. Dłuższy bok poprzeczki musi być usytuowany równoległe do płaszczyzny pola gry.

Słupki bramkowe i poprzeczka mają równą szerokość i równą głębokość, które nie mogą przekroczyć 12 cm (5 cali). Linie bramkowe są tej samej szerokości co głębokość słupków bramkowych i poprzeczki. Siatki bramkowe mogą być umocowane do bramek i podłoża poza bramką, zakładając, że są one właściwie, odpowiednio podparte i nie przeszkadzają bramkarzowi.

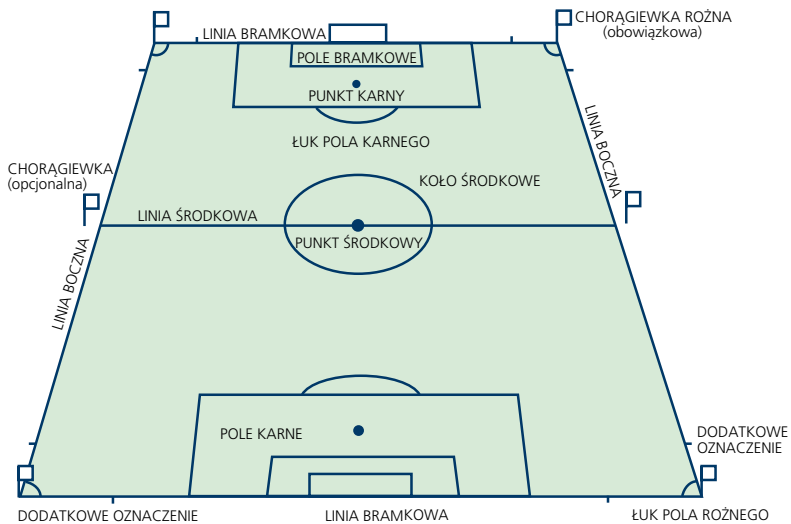
Słupki bramkowe i poprzeczki muszą być koloru białego.

Względy bezpieczeństwa

Bramki muszą być pewnie zakotwiczone w podłożu.

Bramki przenośne mogą być stosowane jedynie wtedy, gdy spełniają ten wymóg.

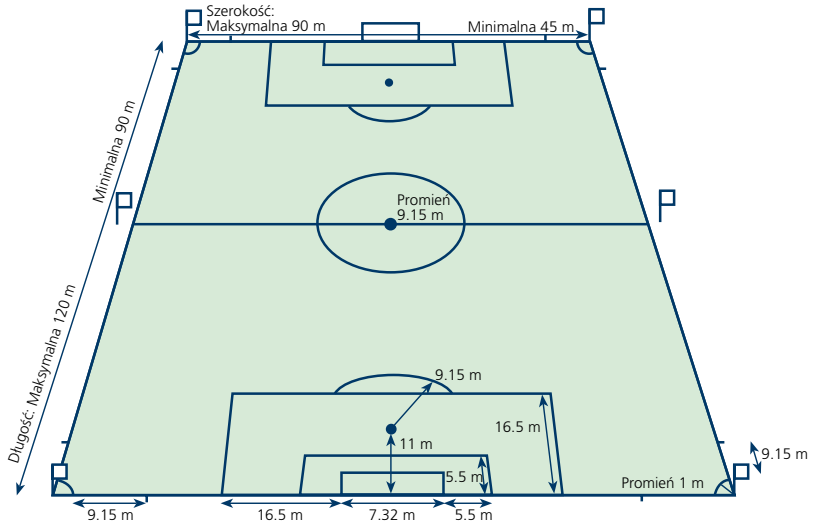
Pole gry

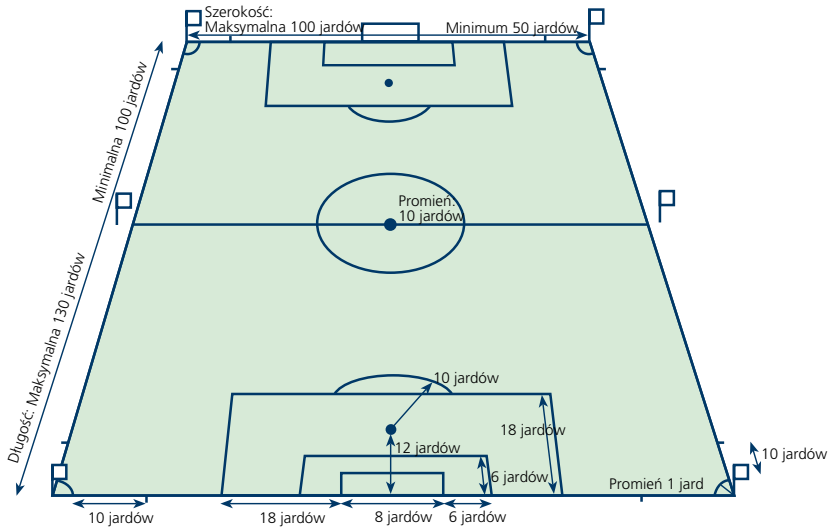
Chorągiewka różna

Metryczne wymiary

Brytyjski system miar

Rozstrzygnięcia International F.A. BOARD

Rozstrzygnięcie 1

Strefa techniczna, jeżeli występuje, musi spełniać wymagania zatwierdzone przez International F.A. Board. Wymagania te zamieszczone są w części Strefa Techniczna.

Rozstrzygnięcie 2

Dopuszcza się do zastosowania modyfikacji na słupkach i poprzeczce w przypadku zastosowania technologii goal-line (GLT). Modyfikacje te muszą być zgodne z wymogami zawartymi w Programie Jakości FIFA dla technologii goal-line oraz z zapisami w sekcji „Bramki”, Art. 1.

Właściwości i wymiary piłki

Piłka musi być:

- kulista,
- sporządzona ze skóry lub innego dozwolonego materiału,
- o obwodzie nie większym niż 70 cm (28 cali) i nie mniejszym niż 68 cm (27 cali),
- o wadze nie przekraczającej 450 g (16 uncji) i nie mniejszej niż 410 g (14 uncji) w momencie rozpoczęcia zawodów,
- napompowana tak, że jej ciśnienie wynosi od 0,6 do 1,1 atmosfery (600-1100 g/cm²), mierzone w odniesieniu do poziomu morza (8,5 funta/cm² – 15,6 funta/cm²).

Wymiana wadliwej (niezdatnej do gry) piłki

Jeżeli piłka pęknie lub stanie się niezdatna do gry podczas trwania zawodów:

- zawody należy przerwać,
- gra winna być wznowiona, po dostarczeniu zdatnej do gry piłki, rzutem sędziowskim w miejscu, gdzie poprzednia piłka stała się niezdatna do gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy poprzednia piłka znajdowała się w polu bramkowym, to rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej – z miejsca najbliższego temu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry.

Jeżeli piłka pęknie lub stanie się niezdatna do gry podczas wykonywania rzutu karnego lub podczas wykonywania serii rzutów z punktu karnego, w czasie, gdy została zagrana do przodu i zanim dotknęła jakiegokolwiek zawodnika, słupka lub poprzeczki:

- rzut karny należy powtórzyć.

Jeżeli piłka pęknie lub stanie się niezdatna do gry podczas przerwy w grze, a gra ma być wznowiona rozpoczęciem gry, rzutem od bramki, rzutem z rogu, rzutem wolnym, rzutem karnym lub wrzutem:

- gra winna być wznowiona w jeden z powyższych sposobów.

Piłka nie może być wymieniona podczas trwania zawodów bez zgody sędziego.

Rozstrzygnięcia International F.A. BOARD

Rozstrzygnięcie 1

Oprócz wymagań Artykułu 2, zgoda na użycie piłki w zawodach rozgrywanych podczas oficjalnych rozgrywek pod auspicjami FIFA lub konfederacji jest warunkowana tym, czy piłka ma jedno z poniższych oznaczeń:

- *oficjalne logo "FIFA APPROVED",*
- *oficjalne logo "FIFA INSPECTED",*
- *logo "INTERNATIONAL MATCHBALL STANDARD".*

IMS
INTERNATIONAL
MATCHBALL
STANDARD™

Takie logo na piłce oznacza, że była ona oficjalnie testowana i spełnia ściśle określone wymogi techniczne, różne dla każdego z tych logo, oraz minimalne wymogi wymienione w Artykule 2.

Lista dodatkowych wymogów ściśle określona dla każdego z przedstawionych oznaczeń musi być zatwierdzona przez International F.A. Board. Instytucje przeprowadzające testy podlegają zatwierdzeniu przez FIFA.

W rozgrywkach mistrzowskich związki narodowe mogą również wymagać użycia piłek noszących jedno z tych trzech oznaczeń.

Rozstrzygnięcie 2

W zawodach mistrzowskich organizowanych pod auspicjami FIFA, federacji lub związków krajowych nie jest dozwolone umieszczanie na piłce żadnego rodzaju reklamy, pomijając logo rozgrywek, logo organizatora rozgrywek i znak handlowy producenta. Regulaminy rozgrywek mogą ograniczać rozmiar i liczbę takich oznaczeń.

Rozstrzygnięcie 3

W przypadku zastosowania technologii goal-line (GLT) zezwala się na użycie piłek z zintegrowaną technologią. Piłki takie muszą posiadać jedno z następujących oznaczeń: FIFA APPROVED, FIFA INSPECTED lub INTERNATIONAL MATCHBALL STANDARD (patrz Rozstrzygnięcie 1).

Liczba zawodników

W zawodach biorą udział dwie drużyny; każda składa się z nie więcej niż jedenastu zawodników, z których jeden jest bramkarzem. Zawody nie mogą być rozpoczęte, jeśli choć jedna z drużyn ma w swoim składzie mniej niż siedmiu zawodników.

Liczba wymian zawodników

Oficjalne rozgrywki

Maksymalnie trzech wymian zawodników można dokonać w każdych zawodach rozgrywanych w ramach oficjalnych rozgrywek organizowanych pod auspicjami FIFA, federacji kontynentalnych czy związków narodowych.

Regulaminy rozgrywek muszą określać, ilu zawodników rezerwowych może być wpisanych do protokołu – od trzech do maksimum dwunastu.

Inne zawody

W zawodach reprezentacji narodowych A można dokonywać do sześciu wymian zawodników.

We wszystkich innych zawodach można dokonać większej liczby wymian zawodników, zakładając, że:

- zainteresowane drużyny osiągnęły porozumienie co do maksymalnej liczby wymian zawodników,
- o powyższym porozumieniu sędzia został poinformowany przed rozpoczęciem zawodów.

Jeżeli sędzia nie został poinformowany o porozumieniu drużyn lub drużyny nie osiągnęły porozumienia przed rozpoczęciem zawodów, zezwala się na wymianę nie więcej niż sześciu zawodników.

Procedura wymiany zawodników

We wszystkich zawodach nazwiska zawodników rezerwowych muszą być podane sędziemu przed rozpoczęciem zawodów. Zawodnicy rezerwowi, których nazwiska nie zostały podane przed zawodami, nie mogą wziąć udziału w zawodach.

Przy wymianie zawodnika na zawodnika rezerwowego przestrzegane muszą być następujące warunki:

- sędzia musi być poinformowany przed dokonaniem zamierzonej wymiany,
- zawodnik rezerwowy wchodzi na pole gry tylko wówczas, gdy opuścił je już zawodnik wymieniany i po otrzymaniu przyzwalającego znaku od sędziego,
- zawodnik rezerwowy wchodzi na pole gry tylko przy linii środkowej i podczas przerwy w grze,
- wymiana zawodników została dokonana z momentem wejścia zawodnika rezerwowego na pole gry,
- od tego momentu zawodnik rezerwowy staje się zawodnikiem, a zawodnik, którego on wymienił, staje się zawodnikiem wymienionym,
- zawodnik wymieniony nie może ponownie wziąć udziału w grze,
- wszyscy zawodnicy rezerwowi podlegają władzy i jurysdykcji sędziego, bez względu na to, czy wezmą udział w grze.

Zamiana bramkarza

Każdy zawodnik drużyny może zamienić się funkcją z bramkarzem, zakładając, że:

- sędzia został poinformowany przed dokonaniem zamiany,
- zamiana została dokonana podczas przerwy w grze.

Naruszenie Przepisów i sankcje karne

Jeżeli zawodnik rezerwowo lub zawodnik wymieniony wchodzi na pole gry bez otrzymania zgody sędziego:

- sędzia przerywa grę (jednak nie natychmiast, jeżeli zawodnik rezerwowo lub zawodnik wymieniony bezpośrednio nie przeszkadza i nie ingeruje w grę),
- sędzia udziela napomnienia winnemu za niesportowe zachowanie i nakazuje mu opuszczenie pola gry,
- jeżeli sędzia przerwał grę, wznowi ją rzutem wolnym pośrednim w miejscu, gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli zgłoszony zawodnik rezerwowo wchodzi na pole gry zamiast zgłoszonego zawodnika od początku meczu i sędzia nie został poinformowany o tej zmianie:

- sędzia zezwala zgłoszonemu zawodnikowi rezerwowemu, aby kontynuował grę,
- nie są podejmowane sankcje dyscyplinarne w stosunku do zgłoszonego zawodnika rezerwowego,
- liczba wymian w drużynie pełniącej to przewinienie nie zostaje zmniejszona,
- sędzia informuje o incydencie odpowiednie władze.

Jeżeli zawodnik w czasie trwania gry zamienia się funkcją z bramkarzem – bez zgody sędziego – to:

- sędzia nie przerywa gry,
- obydwu zawodnikom udziela napomnienia podczas najbliższej przerwy w grze.

W przypadku każdego innego naruszenia przepisów tego Artykułu:

- przewinający zawodnicy są napominani,
- grę należy wznowić rzutem wolnym pośrednim, który wykona zawodnik drużyny przeciwnej z miejsca, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Zawodnicy i zawodnicy rezerwowi wykluczeni z gry

Zawodnik, który został wykluczony z gry przed rozpoczęciem zawodów, może być zastąpiony jedynie przez zgłoszonego zawodnika rezerwowego.

Zgłoszony zawodnik rezerwowy, który został wykluczony z gry zarówno przed, jak i po rozpoczęciu zawodów, nie może być zastąpiony.

Względy bezpieczeństwa

Zawodnik nie może używać ubioru (wyposażenia) lub nosić czegokolwiek, co stanowiłoby zagrożenie dla niego samego lub innego zawodnika (włącznie z wszelkiego rodzaju biżuterią).

Podstawowy ubiór (wyposażenie)

Do podstawowego, obowiązkowego ubioru zawodnika należą następujące oddzielne części:

- bluza lub koszulka z rękawami – jeśli zawodnik ma pod spodem bieliznę, kolor jej rękawa musi odpowiadać głównemu kolorowi rękawa koszulki piłkarskiej lub bluzy,
- spodenki – jeżeli zawodnik nosi spodenki mięśniowe lub rajstopy, ich kolor musi odpowiadać głównemu kolorowi spodenek,
- skarpety – jeżeli taśma lub podobny materiał jest użyty na zewnątrz skarpet, musi być tego samego koloru jak ta część skarpet, do której został zastosowany,
- ochraniacze goleni,
- obuwie.

Ochraniacze goleni

- są całkowicie zakryte przez skarpety,
- są sporządzone z gumy, plastiku lub innych podobnych tworzyw,
- stanowią odpowiedni stopień ochrony.

Kolory

- Kolory ubioru zawodników obydwu drużyn muszą ich odróżniać od siebie, a także od sędziego i sędziów asystentów.
- Kolory ubioru każdego bramkarza muszą odróżniać go od innych zawodników, sędziego i sędziów asystentów.

Naruszenie Przepisów i sankcje karne

Za każde naruszenie przepisów tego Artykułu:

- gra nie musi być przerywana,
- winnemu zawodnikowi sędzia poleca opuszczenie pola gry w celu poprawienia swego ubioru,
- zawodnik opuszcza pole gry podczas najbliższej przerwy w grze, chyba że do tego czasu poprawił swój ubiór,
- każdy zawodnik, któremu sędzia nakazał opuszczenie pola gry w celu poprawienia ubioru, nie może na nie powrócić bez zgody sędziego,
- sędzia sprawdza, czy ubiór zawodnika jest właściwy, zanim pozwoli mu powrócić na pole gry,
- sędzia zezwala zawodnikowi na powrót na pole gry jedynie podczas przerwy w grze.

Zawodnik, któremu sędzia nakazał opuszczenie pola gry z powodu naruszenia przepisów tego Artykułu i który wchodzi lub powraca na pole gry bez zgody sędziego, musi być ukarany napomnieniem.

Wznowienie gry

Jeżeli gra została przerwana przez sędziego w celu udzielenia zawodnikowi napomnienia:

- gra jest wznawiana rzutem wolnym pośrednim wykonanym przez zawodnika drużyny przeciwnej z miejsca, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Rozstrzygnięcia International F.A. Board

Rozstrzygnięcie 1

Podstawowy, obowiązkowy ubiór (wyposażenie)

Na podstawowym, obowiązkowym ubiorze nie mogą znajdować się żadne treści o charakterze politycznym, religijnym lub osobistym, lub oświadczenia czy zdjęcia.

Drużyna zawodnika, na którego podstawowym ubiorze (wyposażeniu) znajdują się treści o charakterze politycznym, religijnym lub osobistym, lub oświadczenia czy zdjęcia zostanie ukarana sankcjami przez organizatora rozgrywek lub FIFA.

Bielizna (termoaktywna, kompresyjna)

Zawodnikom nie wolno odślaniać bielizny, na której znajdują się treści polityczne, religijne, osobiste, slogany, oświadczenia, zdjęcia lub treści reklamowe inne niż logo producenta.

Zawodnik/drużyna zawodnika, który odślania treści o charakterze politycznym, religijnym, osobistym, oświadczenia, zdjęcia czy reklamy inne niż logo producenta zostaną ukarani przez organizatora zawodów lub przez FIFA.

Władza sędziego

Każde zawody są prowadzone przez sędziego, który ma pełną władzę egzekwowania uprawnień nadanych mu przez Przepisy Gry w związku z meczem, na który został wyznaczony.

Uprawnienia i obowiązki

Sędzia:

- egzekwuje zapisy Przepisów Gry,
- prowadzi zawody, współpracując z sędziami asystentami i sędzią technicznym, jeżeli taki został wyznaczony,
- rozstrzyga, czy piłki przeznaczone do gry spełniają wymogi Artykułu 2,
- rozstrzyga, czy ubiór zawodników spełnia wymogi Artykułu 4,
- mierzy czas gry i sporządza notatki z przebiegu zawodów,
- przerywa, wstrzymuje lub kończy zawody, o ile uzna to za stosowne, w przypadku jakiegokolwiek naruszenia Przepisów,
- przerywa, wstrzymuje lub kończy zawody z powodu jakiegokolwiek interwencji z zewnątrz,
- przerywa zawody, jeżeli jego zdaniem zawodnik uległ poważnej kontuzji, i zapewnia jego zniesienie z pola gry. Zawodnik kontuzjowany może powrócić na pole gry tylko wtedy, gdy gra została wznowiona,
- nie przerywa gry aż do momentu, kiedy piłka jest poza grą, jeżeli zawodnik, jego zdaniem, doznał lekkiej kontuzji,
- dopilnowuje, by każdy zawodnik, którego rana krwawi, opuścił pole gry. Zawodnik może powrócić na pole gry jedynie na przyzwalający znak sędziego, który musi upewnić się, że krwawienie zostało zatamowane,
- nie przerywa gry, gdy drużyna, przeciwko której popełniono przewinienie, odniesie korzyść z takiego rozstrzygnięcia, i ukarze pierwotne przewinienie, jeżeli przewidywana korzyść nie rozwinie się w tym czasie,
- karze za cięższe przewinienie, gdy zawodnik popełnia więcej niż jedno przewinienie w tym samym czasie,
- stosuje sankcje karne wobec zawodników winnych popełnienia przewinienia karanego napomnieniem lub wykluczeniem z gry. Nie jest zobligowany stosować tych sankcji natychmiast, ale musi uczynić to w najbliższej przerwie w grze,

- stosuje sankcje wobec osób towarzyszących drużynom, które nie potrafią zachowywać się w sposób odpowiedzialny i może, o ile uzna to za stosowne, pozbawić ich przywileju przebywania na polu gry oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie,
- uwzględnia sygnalizację sędziów asystentów dotyczącą zdarzeń, których nie widział,
- nie zezwala na wejście osób nieupoważnionych na pole gry,
- decyduje, jak gra zostanie wznowiona po jej przerwaniu,
- dostarcza właściwym władzom sprawozdanie z zawodów, które zawiera informacje o nałożonych sankcjach karnych na zawodników i (lub) osoby towarzyszące drużynom oraz innych incydentach, które miały miejsce przed, w trakcie trwania lub po zawodach.

Decyzje sędziego

Decyzje podejmowane przez sędziego dotyczące oceny faktów związanych z grą, włącznie z uznaniem lub nieuznaniem bramki oraz rezultatem zawodów – są ostateczne.

Sędzia może zmienić swoją decyzję jedynie wtedy, gdy sam uzna ją za niewłaściwą, względnie na sugestię sędziego asystenta albo sędziego technicznego, zakładając, że gra nie została jeszcze wznowiona lub zawody nie zostały zakończone.

Rozstrzygnięcia International F.A. Board

Rozstrzygnięcie 1

Sędzia, sędzia asystent albo sędzia techniczny (tam gdzie występuje) nie może być uznany jako odpowiedzialny za:

- *jakiegokolwiek rodzaj kontuzji doznanej przez zawodnika, oficjela lub widza,*
- *jakiegokolwiek uszkodzenie własności dowolnego rodzaju,*
- *wszelkie inne straty poniesione przez indywidualną osobę, klub, towarzystwo, związek albo inne organizacje, powstające lub mogące powstać z jakiegokolwiek decyzji, którą może on podjąć na mocy Przepisów Gry lub w związku z normalną czynnością wynikającą z prowadzenia zawodów i ich kontroli.*

Powyższe decyzje mogą dotyczyć:

- *stanu pola gry lub jego otoczenia albo warunków atmosferycznych, które pozwalają lub nie pozwalają na prowadzenie zawodów,*
- *nieprowadzenia zawodów z jakiegokolwiek powodu,*
- *stwierdzenia, czy wyposażenie pola gry oraz piłki używane podczas zawodów są prawidłowe,*
- *przerwania lub nieprzerwania zawodów na skutek ingerencji widzów lub zaistnienia jakichkolwiek problemów na widowni,*
- *przerwania lub nieprzerwania gry w celu usunięcia kontuzjowanego zawodnika z pola gry dla udzielenia mu pomocy medycznej,*
- *decyzji o konieczności usunięcia z pola gry kontuzjowanego zawodnika w celu udzielenia mu pomocy medycznej,*
- *pozwolenia lub niepozwolenia zawodnikowi na noszenie określonego ubioru lub wyposażenia,*
- *pozwolenia lub niepozwolenia dowolnym osobom (łącznie z osobami towarzyszącymi drużynom, oficjelaми, przedstawicielami służb stadionowych, służbami bezpieczeństwa, fotografami lub innymi reprezentantami mediów) na przebywanie w pobliżu pola gry – tak dalece, jak leży to w jego kompetencji,*
- *każdej innej kwestii, w której sędzia rozstrzyga zgodnie z Przepisami Gry lub jego obowiązkami ustalonymi przez FIFA, federację, związek krajowy lub ligę w przepisach lub regulaminach, według których rozgrywane są zawody.*

Rozstrzygnięcie 2

W turniejach lub rozgrywkach, w których wyznaczony jest sędzia techniczny, jego rola i obowiązki muszą być zgodne z wytycznymi zatwierdzonymi przez International F.A. Board, które to wymagania zamieszczone są w tej publikacji.

Rozstrzygnięcie 3

W przypadku zastosowanie technologii goal-line (GLT) (zgodnie z odpowiednimi regulaminami rozgrywek) sędzia zobowiązany jest do sprawdzenia funkcjonalności systemu przed zawodami. Testy, które należy przeprowadzić, opisane są w Wytycznych Testowania zawartych w Porogramie Jakości FIFA dla technologii goal-line. W sytuacji, gdy technologia nie spełnia wymagań zgodnych z Wytycznymi Testowania, sędziemu nie wolno korzystać z systemu GLT, a całą sytuację musi zgłosić do odpowiednich władz.

Obowiązki

Wyznaczeni dwaj sędziowie asystenci mają obowiązek, z uwzględnieniem decyzji sędziego, wskazywać:

- kiedy piłka całym swoim obwodem opuściła pole gry,
- której drużynie przysługuje prawo do wznowienia gry rzutem z rogu, rzutem od bramki lub wrzutem,
- kiedy zawodnik może być ukarany za przebywanie na pozycji spalonej,
- kiedy ma być dokonana wymiana zawodnika,
- kiedy miało miejsce niewłaściwe postępowanie lub wydarzył się inny incydent, którego sędzia nie widział,
- kiedy popełnione zostają przewinienia, a sędzia asystent był w stanie lepiej to zobaczyć (obejmuje to w pewnych okolicznościach przewinienia popełnione w polu karnym),
- czy przy rzutach karnych bramkarz opuścił linię bramkową, zanim piłka została kopnięta, i czy piłka przekroczyła całym obwodem linię bramkową.

Pomoc

Sędziowie asystenci również mają za zadanie pomagać sędziemu w prowadzeniu zawodów zgodnie z Przepisami Gry. W szczególności mogą oni wkraczać na pole gry, aby pomóc kontrolować odległość 9,15 m (10 jardów).

W przypadku niewłaściwej ingerencji lub nieodpowiedniego zachowania sędziego zwolni z obowiązków sędziego asystenta i sporządzi raport do właściwych władz.

Części gry

Zawody trwają dwa równe okresy 45-minutowe, chyba że uzgodniono inaczej pomiędzy sędzią i dwiema uczestniczącymi w zawodach drużynami. Każde porozumienie zmieniające czas trwania części gry (np. skrócenie każdej połowy zawodów do 40 minut z powodu zapadających ciemności) musi mieć miejsce przed rozpoczęciem zawodów, o ile zezwala na to Regulamin danych rozgrywek.

Przerwa między częściami zawodów

Zawodnikom przysługuje prawo do przerwy między obiema częściami zawodów.

Czas trwania przerwy nie może przekroczyć 15 minut.

Regulaminy rozgrywek muszą określać czas trwania przerwy.

Czas trwania przerwy może być zmieniony jedynie za zgodą sędziego.

Kompensowanie straconego czasu gry

Sędzia zobowiązany jest doliczać w każdej części zawodów cały stracony czas gry z powodu:

- wymiany zawodników,
- oceny powagi kontuzji doznanej przez zawodnika,
- zniesienia kontuzjowanego zawodnika z pola gry w celu udzielenia mu pomocy,
- marnowania czasu gry,
- każdego innego powodu.

Ilość kompensowanego czasu gry pozostawia się uznaniu sędziego.

Rzut karny

Jeżeli sędzia zarządził wykonanie lub powtórzenie wykonania rzutu karnego, czas trwania każdej części zawodów musi być przedłużony o czas potrzebny do rozstrzygnięcia tego rzutu.

Zawody zakończone przed upływem ustalonego czasu gry

Przedwcześnie zakończone zawody winny być powtórzone, chyba że regulamin rozgrywek przewiduje inaczej.

Rozpoczęcie gry – definicja

Rozpoczęcie gry jest sposobem zaczęcia i wznawiania gry:

- przy rozpoczęciu zawodów,
- po zdobyciu bramki,
- przy rozpoczęciu drugiej połowy zawodów,
- przy rozpoczęciu każdej połowy dogrywki, gdzie taka jest przewidziana.

Z rozpoczęcia gry bramka może być zdobyta bezpośrednio.

Procedura wykonania

Działania wstępne przed rozpoczęciem zawodów lub przed dogrywką

- przed rozpoczęciem zawodów przeprowadza się losowanie przez podrzucenie monety, drużyna która wygrała losowanie, decyduje, na którą bramkę będzie atakowała w pierwszej połowie.
- drużyna, która przegrała losowanie, rozpoczyna grę.
- drużyna, która wygrała losowanie, rozpoczyna grę w drugiej połowie zawodów.
- w drugiej połowie zawodów drużyny zmieniają połowy pola gry i atakują przeciwne bramki.

Rozpoczęcie gry

- po zdobyciu bramki rozpoczęcie gry wykonuje drużyna, która bramkę utraciła,
- wszyscy zawodnicy muszą zająć miejsca na własnej połowie pola gry,
- zawodnicy drużyny nie wykonującej rozpoczęcia gry znajdują się w odległości co najmniej 9,15 m (10 jardów) od piłki aż do momentu, gdy ta znajdzie się w grze,
- piłka leży nieruchomo w punkcie środkowym pola gry,
- sędzia daje sygnał gwizdkiem,
- piłka została wprowadzona do gry, gdy została kopnięta i poruszyła się do przodu,
- wykonawca rozpoczęcia gry nie może dotknąć piłki po raz drugi, dopóki nie dotknęła ona innego zawodnika.

Naruszenie Przepisów i sankcje karne

Jeżeli wykonawca rozpoczęcia gry dotyka piłkę po raz drugi, zanim dotknęła ona innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej z miejsca, gdzie znajdowała się piłka w momencie popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Za każde inne naruszenie procedury wykonania rozpoczęcia gry:

- rozpoczęcie gry należy powtórzyć.

Rzut sędziowski – definicja

Rzut sędziowski jest metodą wznowienia gry wtedy, gdy piłka jest w grze, a sędzia zmuszony jest chwilowo przerwać zawody z każdego innego powodu nie wymienionego w Przepisach Gry.

Procedura wykonania

Sędzia opuszcza trzymaną w ręce piłkę w miejscu, gdzie znajdowała się ona w chwili przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej – z miejsca najbliższego temu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry.

Piłka jest w grze w momencie, gdy dotknie podłoża.

Naruszenie Przepisów i sankcje karne

Rzut sędziowski należy powtórzyć:

- jeżeli piłka została dotknięta przez zawodnika, zanim dotknęła podłoża,
- jeżeli piłka, która dotknęła podłoża, opuszcza pole gry, zanim dotknął ją którykolwiek z zawodników.

Jeżeli piłka wpadnie do bramki:

- jeśli po wykonaniu rzutu sędziowskiego piłka jest kopnięta bezpośrednio do bramki drużyny przeciwnej, zarządza się rzut od bramki,
- jeśli po wykonaniu rzutu sędziowskiego piłka jest kopnięta bezpośrednio do bramki własnej drużyny, zarządza się rzut z rogu dla drużyny przeciwnej.

Piłka poza grą

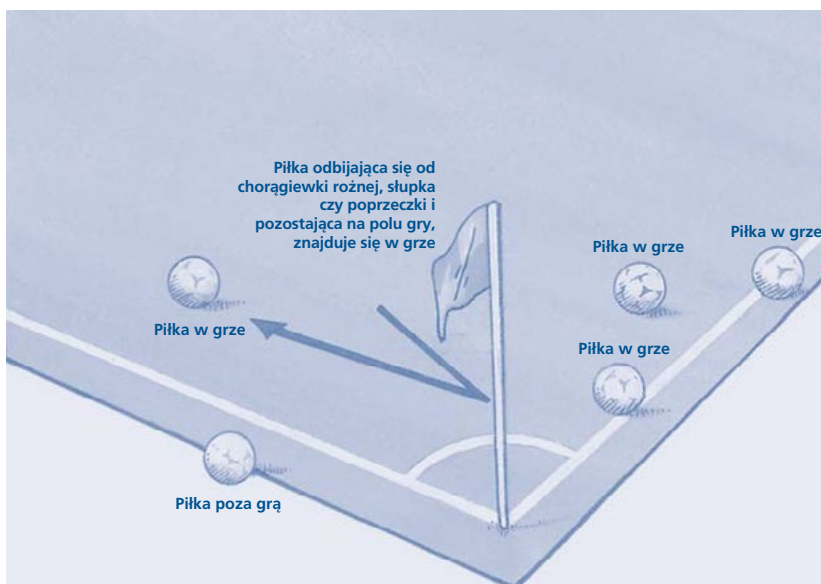
Piłka jest poza grą, gdy:

- całym obwodem przekroczyła linię bramkową lub linię boczną zarówno po ziemi (podłożu), jak i w powietrzu,
- gra została przerwana przez sędziego.

Piłka w grze

Piłka jest w grze w każdym pozostałym czasie, włączając sytuację, gdy:

- odbija się od słupka bramkowego, poprzeczki lub chorągiewki różnej i pozostaje na polu gry,
- odbija się od sędziego lub sędziego asystenta, gdy znajdują się oni na polu gry.

Zdobycie bramki

Bramka jest zdobyta, gdy piłka całym swoim obwodem przekracza linię bramkową pomiędzy słupkami bramkowymi i pod poprzeczką, zakładając, że drużyna, która zdobyła bramkę, nie naruszyła wcześniej Przepisów Gry.

Drużyna wygrywająca

Drużyna, która zdobyła większą liczbę bramek podczas zawodów, jest zwycięzcą. Jeżeli obie drużyny zdobyły równą liczbę bramek lub nie zdobyły żadnej bramki, zawody są nierozstrzygnięte.

Regulamin rozgrywek

Jeżeli regulamin rozgrywek przewiduje wyłonienie zwycięskiej drużyny w jednym meczu, lub meczu i rewanżu, a nadal brak jest rozstrzygnięcia, to dozwolone nie dały rozstrzygnięcia, dozwolone są jedynie następujące procedury zaaprobowane przez International F.A. Board:

- zasada „bramek na wyjeździe”,
- dogrywka,
- rzuty z punktu karnego.

Technologia goal-line (GLT)

System GLT wspiera decyzję sędziego i może być użyty w celu weryfikacji, czy bramka została zdobyta. Użycie GLT musi być ujęte w odpowiednich regulaminach rozgrywek.

Pozycja spalona

Przebywanie na pozycji spalonej nie jest przewinieniem samym w sobie.

Zawodnik jest na pozycji spalonej, jeżeli:

- znajduje się bliżej linii bramkowej przeciwników niż zarówno piłka, jak i przedostatni zawodnik drużyny przeciwnej.

Zawodnik nie jest na pozycji spalonej, jeżeli:

- znajduje się na własnej połowie pola gry, lub
- znajduje się na równi z przedostatnim zawodnikiem drużyny przeciwnej, lub
- znajduje się na równi z dwoma ostatnimi zawodnikami drużyny przeciwnej.

Spalony

Zawodnik, który przebywa na pozycji spalonej, może być ukarany jedynie wtedy, gdy w momencie dotknięcia bądź zagrania piłki przez współpartnera, zdaniem sędziego jest aktywny w grze poprzez:

- branie udziału w grze, lub
- przeszkadzanie przeciwnikowi, lub
- odnoszenie korzyści z przebywania na tej pozycji.

Nie ma spalonego

Zawodnik nie jest spalony, gdy otrzymuje piłkę bezpośrednio z:

- rzutu od bramki,
- wrzutu,
- rzutu z rogu.

Naruszenie Przepisów i sankcje karne

Za spalonego sędziego zarządza rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Gra niedozwolona i niewłaściwe postępowanie karane są następująco:

Rzut wolny bezpośredni

Rzut wolny bezpośredni jest przyznany drużynie przeciwnej, jeżeli zawodnik popełnia jedno z następujących siedmiu przewinień w sposób uznany przez sędziego za nieostrożny, nierozważny lub przy użyciu nieproporcjonalnej siły:

- kopie lub usiłuje kopnąć przeciwnika,
- podstawia bądź próbuje podstawić nogę przeciwnikowi,
- skacze na przeciwnika,
- atakuje przeciwnika ciałem,
- uderza lub usiłuje uderzyć przeciwnika,
- popycha przeciwnika,
- atakuje przeciwnika nogami.

Rzut wolny bezpośredni jest również przyznany drużynie przeciwnej, jeżeli zawodnik popełnia jedno z następujących trzech przewinień:

- zatrzymuje przeciwnika,
- pluje na przeciwnika,
- rozmyślnie dotyka piłkę rękoma (oprócz bramkarza we własnym polu karnym).

Rzut wolny bezpośredni wykonuje się z miejsca przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Rzut karny

Rzut karny zarządza się, jeżeli jedno z powyższych dziesięciu przewinień zostało popełnione przez zawodnika w jego własnym polu karnym, bez względu na położenie piłki, zakładając, że w momencie dokonania przewinienia była ona w grze.

Rzut wolny pośredni

Rzut wolny pośredni przyznawany jest drużynie przeciwnej, jeżeli bramkarz, we własnym polu karnym, popełnia jedno z następujących czterech przewinień:

- przez czas dłuższy niż 6 sekund kontroluje piłkę w swoich rękach, zanim pozbędzie się jej,
- dotyka rękoma piłki po raz drugi po tym, jak pozbył się jej z rąk i nie dotknęła ona innego zawodnika,
- dotyka rękoma piłki po rozmyślnym kopnięciu jej do niego przez współpartnera,
- dotyka rękoma piłki po otrzymaniu jej bezpośrednio z wrzutu od współpartnera.

Rzut wolny pośredni jest również przyznany drużynie przeciwnej, jeżeli, zdaniem sędziego, zawodnik:

- gra w sposób niebezpieczny,
- przeszkadza w poruszaniu się przeciwnikowi,
- przeszkadza bramkarzowi w zwolnieniu piłki z rąk,
- popełnia jakiegokolwiek inne przewinienie nie wymienione wcześniej w Artykule 12, dla którego sędzia przerwał grę w celu udzielenia winnemu zawodnikowi napomnienia lub wykluczenia z gry.

Rzut wolny pośredni wykonuje się z miejsca przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Sankcje dyscyplinarne

Żółta kartka pokazywana jest w celu zakomunikowania, że zawodnik, zawodnik rezerwowi lub zawodnik wymieniony otrzymał napomnienie.

Czerwona kartka pokazywana jest w celu zakomunikowania, że zawodnik, zawodnik rezerwowi lub zawodnik wymieniony został wykluczony z gry.

Żółta bądź czerwona kartka może być pokazana tylko zawodnikowi, zawodnikowi rezerwowemu lub zawodnikowi wymienionemu.

Sędzia ma prawo udzielania kar indywidualnych od momentu wejścia na pole gry, do chwili opuszczenia go po końcowym gwizdku.

Zawodnik, który popełnia przewinienie karane napomnieniem lub wykluczeniem z gry, zarówno na polu gry, jak i poza nim, w stosunku do przeciwnika, współpartnera, sędziego, sędziego asystenta lub innej osoby, jest karany stosownie do natury popełnianego przewinienia.

Przewinienia karane napomnieniem

Zawodnik musi być napomniany poprzez pokazanie mu żółtej kartki, jeżeli popełnia jakiegokolwiek z siedmiu następujących przewinień:

- jest winny niesportowego zachowania,
- słownie lub czynnie okazuje niezadowolenie,
- uporczywie narusza Przepisy Gry,
- opóźnia wznowienie gry,
- nie zachowuje wymaganej odległości od piłki podczas wykonywania rzutu z rogu, rzutu wolnego lub wrzutu,
- wchodzi lub powraca na pole gry bez zgody sędziego,
- rozmyślnie opuszcza pole gry bez zgody sędziego.

Zawodnik rezerwowy lub zawodnik wymieniony musi być napomniany, jeżeli popełnia jakiegokolwiek z trzech następujących przewinień:

- jest winny niesportowego zachowania,
- słownie lub czynnie okazuje niezadowolenie,
- opóźnia wznowienie gry.

Przewinienia karane wykluczeniem z gry

Zawodnik, zawodnik rezerwowy lub zawodnik wymieniony musi być wykluczony z gry, jeżeli popełnia jakiegokolwiek z siedmiu następujących przewinień:

- popełnia poważny, rażący faul,
- zachowuje się gwałtownie, agresywnie,
- pluje na przeciwnika lub inną osobę,
- pozbawia drużynę przeciwną bramki lub realnej szansy zdobycia bramki, zagrywając rozmyślnie piłkę ręką (nie dotyczy bramkarza we własnym polu karnym),
- pozbawia realnej szansy zdobycia bramki przeciwnika poruszającego się w kierunku bramki tego zawodnika, popełniając przewinienie karane rzutem wolnym lub rzutem karnym,
- używa ordynarnego, obelżywego, obraźliwego języka i (lub) gestów,
- otrzymuje drugie napomnienie w tych samych zawodach.

Zawodnik, zawodnik rezerwowy lub zawodnik wymieniony, który został wykluczony z gry, musi opuścić bezpośrednio otoczenie pola gry oraz strefę techniczną.

Rodzaje rzutów wolnych

Rzutami wolnymi są zarówno rzuty bezpośrednie, jak i pośrednie.

Rzut wolny bezpośredni

Zdobycie bramki

- Jeżeli z rzutu wolnego bezpośredniego kopnięta piłka bezpośrednio wpadła do bramki przeciwnika – bramka jest uznana.
- Jeżeli z rzutu wolnego bezpośredniego kopnięta piłka bezpośrednio wpadła do bramki własnej drużyny – zarządza się rzut z rogu dla drużyny przeciwnej.

Rzut wolny pośredni

Sygnalizacja

Sędzia wskazuje rzut wolny pośredni unosząc ramię nad głowę. Utrzymuje on ramię w tej pozycji do czasu, gdy po wykonanym rzucie piłka dotknie innego zawodnika lub wyszła z gry.

Zdobycie bramki

Bramka może być zdobyta jedynie, gdy będąca w grze piłka przed wpadnięciem do bramki, dotknie innego zawodnika.

- Jeżeli z rzutu wolnego pośredniego kopnięta piłka bezpośrednio wpadła do bramki drużyny przeciwnej – zarządza się rzut od bramki.
- Jeżeli z rzutu wolnego pośredniego kopnięta piłka bezpośrednio wpadła do bramki własnej drużyny – zarządza się rzut z rogu dla drużyny przeciwnej.

Procedura wykonania

Przy wykonywaniu rzutu wolnego piłka musi leżeć nieruchomo w momencie wykonania rzutu, a po wykonaniu rzutu zawodnikowi, który go wykonał, nie wolno jej powtórnie dotknąć, chyba że dotknie ją ona innego zawodnika.

Miejsce wykonania rzutu wolnego

Rzut wolny z pola karnego

Rzut wolny bezpośredni lub pośredni dla drużyny broniącej:

- wszyscy przeciwnicy pozostają w odległości co najmniej 9,15 m (10 jardów) od piłki,
- wszyscy przeciwnicy pozostają poza polem karnym, z którego wykonywany jest rzut, do czasu prawidłowego wprowadzenia piłki do gry,
- piłka została wprowadzona do gry, gdy została kopnięta bezpośrednio poza pole karne,
- rzut wolny zarządzony w polu bramkowym może być wykonany z dowolnego punktu tego pola.

Rzut wolny pośredni dla drużyny atakującej:

- wszyscy przeciwnicy znajdują się w odległości co najmniej 9,15 m (10 jardów) od piłki do czasu wprowadzenia jej do gry, chyba że znajdują się na własnej linii bramkowej pomiędzy słupkami bramkowymi,
- piłka została wprowadzona do gry, gdy została kopnięta i poruszyła się,
- rzut wolny pośredni zarządzony w polu bramkowym jest wykonany z linii pola bramkowego równoległej do linii bramkowej, w miejscu najbliższym popełnienia przewinienia.

Rzut wolny spoza pola karnego

- wszyscy przeciwnicy znajdują się w odległości co najmniej 9,15 m (10 jardów) od piłki do czasu prawidłowego wprowadzenia jej do gry,
- piłka została wprowadzona do gry, gdy została kopnięta i poruszyła się,
- rzut wolny wykonuje się z miejsca popełnienia przewinienia lub z miejsca, gdzie była piłka w momencie popełnienia przewinienia (zgodnie z rodzajem przewinienia).

Naruszenie Przepisów i sankcje karne

Jeżeli podczas wykonywania rzutu wolnego, przeciwnik znajduje się bliżej od piłki niż wymagana odległość:

- rzut wolny należy powtórzyć.

Jeżeli rzut wolny wykonywany jest przez drużynę broniącą z własnego pola karnego i piłka nie została kopnięta bezpośrednio poza pole karne:

- rzut wolny należy powtórzyć.

Rzut wolny wykonywany przez zawodnika innego niż bramkarz

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, wykonawca rzutu dotyka piłki powtórnie (ale nie rękoma), zanim dotknie innego zawodnika:

- zarządza się wykonanie rzutu wolnego pośredniego dla drużyny przeciwnej z miejsca przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, wykonawca rzutu rozmyślnie dotyka piłkę rękoma, zanim dotknie ona innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej, który zostanie wykonany z miejsca przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- zarządza się rzut karny, jeżeli wykonawca rzutu dokonał przewinienia we własnym polu karnym.

Rzut wolny wykonywany przez bramkarza

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry bramkarz dotyka piłkę powtórnie (ale nie rękoma), zanim dotknęła ona innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej, który zostanie wykonany z miejsca przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, bramkarz rozmyślnie dotyka rękoma piłkę, zanim dotknęła ona innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej, jeżeli bramkarz dokonał przewinienia poza własnym polem karnym; rzut wykonany zostanie z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej, jeżeli bramkarz dokonał przewinienia we własnym polu karnym; rzut zostanie wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Rzut karny zarządza się przeciwko drużynie, której zawodnik we własnym polu karnym i w czasie gdy piłka jest w grze, popełnia jedno z dziesięciu przewinień, za które zarządza się rzut wolny bezpośredni.

Z rzutu karnego bramka może być zdobyta bezpośrednio.

Dla wykonania rzutu karnego zarządzonego na końcu każdej części zawodów (w tym dogrywki) należy przedłużyć czas gry tej części o czas niezbędną dla wykonania rzutu.

Ustawienie piłki i zawodników

Piłka:

- musi być umieszczona na punkcie karnym.

Zawodnik wykonujący rzut karny:

- musi być odpowiednio zidentyfikowany.

Bramkarz broniący rzutu:

- musi pozostawać na własnej linii bramkowej pomiędzy słupkami bramkowymi, zwrócony twarzą do wykonawcy rzutu, do czasu kopnięcia piłki.

Zawodnicy inni niż wykonawca rzutu muszą zajmować miejsca:

- na polu gry,
- na zewnątrz pola karnego,
- za punktem karnym,
- w odległości co najmniej 9,15 m (10 jardów) od punktu karnego.

Procedura wykonania

- po zajęciu przez zawodników pozycji określonych przez niniejszy Artykuł sędzia daje sygnał na wykonanie rzutu karnego,
- wykonawca rzutu karnego musi kopnąć piłkę do przodu,
- wykonawca nie może zagrać piłki po raz drugi, zanim nie dotknęła ona innego zawodnika,
- piłka została wprowadzona do gry, gdy została kopnięta i poruszyła się do przodu.

Przy wykonywaniu rzutu karnego podczas przepisowego czasu gry lub gdy czas przedłuża się tylko na jego wykonanie, lub przy powtórzeniu rzutu karnego w tej sytuacji – bramka musi być uznana, jeżeli piłka przed przejściem pomiędzy słupkami bramkowymi i pod poprzeczką:

- dotknęła jednego lub obu słupków bramkowych, poprzeczki lub bramkarza, a także zaistnieją łącznie jakiegokolwiek z tych możliwości.

Sędzia decyduje, kiedy rzut karny został rozstrzygnięty.

Naruszenie Przepisów i sankcje karne

Jeżeli sędzia daje sygnał na wykonanie rzutu karnego i zanim piłka jest w grze, ma miejsce jedna z następujących sytuacji:

Zawodnik wykonujący rzut karny narusza Przepisy Gry:

- sędzia zezwala na wykonanie rzutu,
- jeżeli piłka wpadnie do bramki, rzut powtarza się,
- jeżeli piłka nie wpadnie do bramki, sędzia przerywa grę i nakazuje wznowienie jej rzutem wolnym pośrednim przyznanym drużynie broniącej z miejsca popełnienia przewinienia.

Bramkarz narusza Przepisy Gry:

- sędzia zezwala na wykonanie rzutu,
- jeżeli piłka wpadnie do bramki, bramkę uznaje się,
- jeżeli piłka nie wpadnie do bramki, rzut powtarza się.

Współpartner wykonawcy rzutu narusza Przepisy Gry:

- sędzia zezwala na wykonanie rzutu,
- jeżeli piłka wpada do bramki, rzut powtarza się,
- jeżeli piłka nie wpada do bramki, sędzia przerywa grę i nakazuje wznowienie jej rzutem wolnym pośrednim przyznanym drużynie broniącej z miejsca popełnienia przewinienia.

Współpartner bramkarza broniącego rzut karny narusza Przepisy Gry:

- sędzia zezwala na wykonanie rzutu,
- jeżeli piłka wpada do bramki, bramkę uznaje się,
- jeżeli piłka nie wpada do bramki, rzut powtarza się.

Zawodnicy obu drużyn naruszają Przepisy Gry:

- rzut powtarza się.

Jeżeli po wykonaniu rzutu karnego:

Wykonawca rzutu dotyka piłkę po raz drugi (ale nie rękoma), zanim dotknie ją ona innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej; rzut wykonuje się z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Wykonawca rzutu rozmyślnie dotyka piłkę ręką, zanim dotknie ją ona innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej, rzut wykonuje się z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Piłka została dotknięta przez działanie z zewnątrz, kiedy poruszała się do przodu:

- rzut powtarza się.

Piłka po odbiciu się w pole gry od bramkarza, poprzeczki lub słupków bramkowych została dotknięta przez działanie z zewnątrz:

- sędzia przerywa grę,
- gra jest wznowiona rzutem sędziowskim w miejscu dotknięcia piłki przez działanie z zewnątrz. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej – z miejsca najbliższego temu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry.

Wrzut jest sposobem wznowienia gry.

Wrzut przyznaje się drużynie przeciwnej do zawodnika, który po raz ostatni dotknął piłki, zanim piłka przekroczyła całym obwodem linię boczną zarówno po podłożu, jak i w powietrzu.

Bezpośrednio z wrzutu bramka nie może być zdobyta.

Procedura wykonania

W momencie wykonania wrzutu piłki wrzucający:

- zwrócony jest twarzą do pola gry,
- ma część każdej stopy na linii bocznej albo na podłożu poza linią boczną,
- trzyma piłkę obiema rękoma,
- wrzuca piłkę zza i nad głową,
- wrzuca piłkę z miejsca, w którym opuściła ona pole gry.

Wszyscy zawodnicy drużyny przeciwnej muszą znajdować się w odległości nie mniejszej niż 2 m (2 jardy) od miejsca, z którego wykonywany jest wrzut.

Piłka jest w grze, gdy znajdzie się w polu gry.

Po wykonaniu wrzutu wrzucający nie może dotknąć piłki po raz drugi, zanim nie dotknęła ona innego zawodnika.

Naruszenie Przepisów i sankcje karne

Wrzut wykonany przez zawodnika innego niż bramkarz

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, wrzucający dotknie piłki powtórnie (ale nie rękoma), zanim dotknęła ona innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej; rzut ma być wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, wrzucający rozmyślnie dotyka piłkę ręką, zanim dotknęła ona innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej; rzut ma być wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- zarządza się rzut karny, jeżeli wrzucający popełnił przewinienie we własnym polu karnym.

Wrzut wykonany przez bramkarza

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, bramkarz dotyka piłkę powtórnie (ale nie rękoma), zanim dotknęła ona innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej; rzut ma być wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, bramkarz rozmyślnie dotyka piłkę ręką, zanim dotknęła ona innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej, jeżeli przewinienie zostało popełnione poza polem karnym bramkarza; rzut ma być wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej, jeżeli przewinienie zostało popełnione w polu karnym bramkarza; rzut ma być wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli zawodnik drużyny przeciwnej nieprzepisowo rozprasza uwagę lub przeszkadza wrzucającemu:

- winien być napomniany za niesportowe zachowanie.

Za każde inne naruszenie przepisów tego Artykułu:

- wrzut winien być wykonany przez zawodnika przeciwnej drużyny.

Rzut od bramki jest sposobem wznowienia gry.

Rzut od bramki przyznaje się, gdy piłka całym obwodem, ostatnio dotknięta przez zawodnika drużyny atakującej, przekroczyła linię bramkową zarówno po podłożu, jak i w powietrzu, i nie została zdobyta bramka w sposób opisany w Artykule 10.

Bramka może być zdobyta bezpośrednio z rzutu od bramki jedynie na drużynie przeciwnej.

Procedura wykonania

- Zawodnik drużyny broniącej kopie piłkę ustawioną w dowolnym miejscu pola bramkowego.
- Zawodnicy drużyny przeciwnej pozostają poza polem karnym aż do momentu prawidłowego wprowadzenia piłki do gry.
- Wykonawca nie może zagrać piłki po raz drugi, zanim nie dotknie ją innego zawodnika.
- Piłka została prawidłowo wprowadzona do gry, gdy zagrano ją bezpośrednio poza pole karne.

Naruszenie Przepisów i sankcje karne

Jeżeli piłka nie została zagrana bezpośrednio poza pole karne:

- rzut powtarza się.

Rzut od bramki wykonany przez innego zawodnika niż bramkarz

Jeżeli wprowadzona do gry piłka zostanie dotknięta przez wykonawcę po raz drugi (ale nie rękoma), zanim dotknie ją innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej, który ma być wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli wprowadzona do gry piłka zostanie rozmyślnie dotknięta ręką przez wykonawcę rzutu, zanim dotknie ona innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej, który ma być wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- zarządza się rzut karny, gdy przewinienie popełnione zostało w polu karnym wykonawcy rzutu.

Rzut od bramki wykonany przez bramkarza

Jeżeli wprowadzona do gry piłka zostanie przez bramkarza dotknięta po raz drugi (ale nie rękoma), zanim dotknie ona innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej, który ma być wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry bramkarz rozmyślnie dotyka ręką piłkę, zanim dotknie ona innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej, jeżeli przewinienie zostało popełnione na zewnątrz pola karnego bramkarza - rzut ma być wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej, jeżeli przewinienie zostało popełnione w polu karnym bramkarza - rzut ma być wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Za każde inne naruszenie przepisów tego Artykułu:

- rzut powtarza się.

Rzut z rogu jest sposobem wznowienia gry.

Rzut z rogu przyznaje się, gdy piłka całym obwodem, ostatnio dotknięta przez zawodnika drużyny broniącej, przeszła linię bramkową zarówno po podłożu, jak i w powietrzu, i nie została zdobyta bramka w sposób opisany w Artykule 10.

Bramka może być zdobyta bezpośrednio z rzutu z rogu jedynie na drużynie przeciwnej.

Procedura wykonania

- Piłka jest umieszczona w polu różnym, najbliższym miejsca wyjścia piłki z gry.
- Chorągiewki różnej nie odchyła się.
- Zawodnicy drużyny przeciwnej pozostają w odległości co najmniej 9,15 m (10 jardów) od łuku pola różnego aż do momentu prawidłowego wprowadzenia piłki do gry.
- Piłka musi być kopnięta przez zawodnika drużyny atakującej.
- Piłka została wprowadzona do gry, gdy została kopnięta i poruszyła się.
- Wykonawca nie może zagrać piłki po raz drugi, zanim nie dotknie ona innego zawodnika.

Naruszenie Przepisów i sankcje karne

Rzut z rogu wykonany przez innego zawodnika niż bramkarz

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry wykonawca dotyka piłkę po raz drugi (ale nie rękoma), zanim dotknie ją innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej, który ma być wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry wykonawca rozmyślnie dotyka ręką piłkę, zanim dotknie ją innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej, który ma być wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- zarządza się rzut karny, jeżeli przewinienie zostało dokonane w polu karnym wykonawcy rzutu.

Rzut z rogu wykonany przez bramkarza

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry bramkarz dotyka piłkę po raz drugi (ale nie rękoma), zanim dotknęła ona innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej, który ma być wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry bramkarz rozmyślnie dotyka ręką piłkę, zanim dotknęła ona innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej, jeżeli przewinienie zostało popełnione poza polem karnym bramkarza – rzut ma być wykonany z miejsca przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej, jeżeli przewinienie zostało popełnione w polu karnym bramkarza – rzut ma być wykonany z miejsca przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Za każde inne naruszenie Przepisów Gry:

- rzut powtarza się.

Bramki zdobyte na wyjeździe, dogrywka oraz seria rzutów z punktu karnego to trzy przyjęte metody mające na celu wyłonienie zwycięskiej drużyny, gdy regulaminy rozgrywek wymagają wskazania wygrywającej drużyny po zawodach zakończonych remisem.

Bramki zdobyte na wyjeździe

Regulaminy rozgrywek mogą wprowadzać zasadę mającą zastosowanie w wypadku, gdy po dwóch meczach – u siebie i na wyjeździe – wynik jest remisowy, stanowiącą, że gole strzelone na wyjeździe liczą się podwójnie.

Dogrywka

Regulaminy rozgrywek mogą wprowadzać dwa dalsze, równe okresy gry, nie dłuższe jednak niż 15 minut każdy. Mają wtedy zastosowanie postanowienia Artykułu 8.

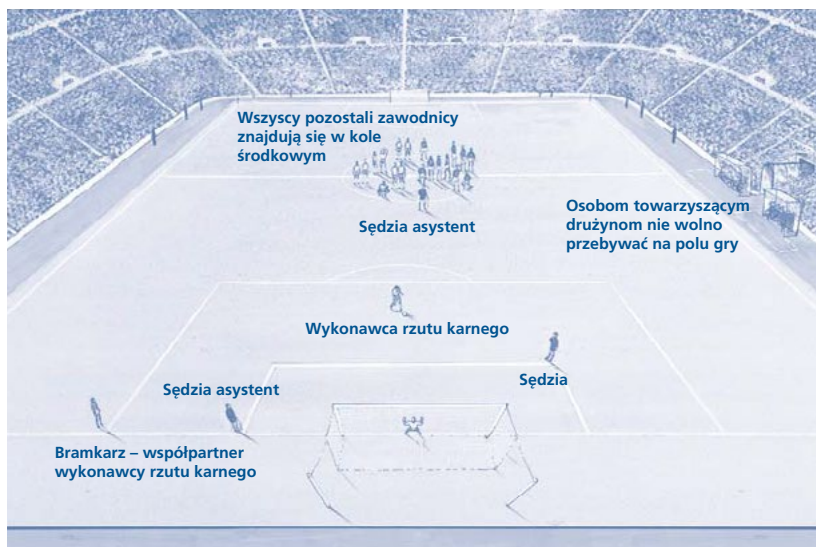
Rzuty z punktu karnego

Procedura wykonania

- Sędzia wybiera bramkę, na którą będą wykonywane rzuty.
- Sędzia podrzuca monetę i drużyna, której kapitan wygrał losowanie, decyduje o kolejności wykonywania rzutów.
- Sędzia sporządza notatki o wykonywanych rzutach.
- Uwzględniając warunki omówione poniżej, obydwie zespoły wykonują po pięć rzutów.
- Rzuty są wykonywane przez drużyny na zmianę.
- Jeżeli przed wykonaniem pięciu rzutów przez każdą z drużyn, jedna z nich zdobyła większą liczbę bramek niż druga mogłaby uzyskać po wykonaniu pięciu rzutów, zaprzestaje się wykonywania kolejnych rzutów.
- Jeżeli po wykonaniu przez obie drużyny po pięć rzutów, obie drużyny zdobyły tę samą liczbę bramek lub nie zdobyły żadnej bramki, wykonywanie rzutów kontynuuje się w tej samej kolejności aż do momentu, gdy jedna z drużyn uzyska jedną bramkę więcej niż drużyna przeciwna, przy równej liczbie wykonanych rzutów.
- Bramkarz, który doznał kontuzji podczas wykonywania rzutów z punktu karnego i jest niezdolny do kontynuowania gry na swojej pozycji (jako bramkarz), może być wymieniony przez zgłoszonego zawodnika rezerwowego – zakładając, że jego drużyna nie wykorzystała przysługującego jej limitu wymian zawodników przewidzianego regulaminem rozgrywek.

- Za wyjątkiem poprzedniego przypadku, jedynie zawodnicy, którzy są na polu gry w chwili zakończenia zawodów, włączając czas dogrywki – o ile taka jest przewidziana – są dopuszczeni do wykonywania rzutów z punktu karnego.
- Każdy rzut jest wykonywany przez innego zawodnika i wszyscy uprawnieni do wykonywania rzutów zawodnicy muszą wykonać rzut, zanim jakkolwiek zawodnik wykona rzut po raz drugi.
- Wszyscy uprawnieni do wykonywania rzutów zawodnicy mogą zamienić się funkcją z bramkarzem w każdej chwili podczas wykonywania rzutów z punktu karnego.
- Jedyne zawodnikom uprawnionym do wykonywania rzutów i sędziom zezwala się na pozostawanie na polu gry podczas wykonywania rzutów z punktu karnego.
- Wszyscy zawodnicy, oprócz wykonawcy rzutu karnego i dwóch bramkarzy, muszą pozostawać w kole środkowym.
- Bramkarz, którego współpartner wykonuje rzut z punktu karnego, musi pozostawać na polu gry, poza polem karnym, na którym wykonywane są rzuty, w miejscu, w którym linia bramkowa dochodzi do linii pola karnego.
- Jeżeli nie ustalono inaczej, podczas wykonywania rzutów z punktu karnego mają zastosowanie odnośnie Przepisy Gry i rozstrzygnięcia International F.A. Board.

Wykonywanie rzutów z punktu karnego w celu wyłonienia zwycięzcy zawodów

- Jeżeli drużyna kończy zawody z większą liczbą zawodników niż ich przeciwnicy, powinna przed rozpoczęciem wykonywania rzutów zredukować liczbę zawodników tak, aby zrównać ją z liczbą zawodników drużyny przeciwnej, oraz poinformować sędziego o personaliach i numerze każdego zawodnika wyłączonego z dalszej rywalizacji. Odpowiedzialność ta ciąży na kapitanie drużyny. Żaden zawodnik w taki sposób wyłączony nie może uczestniczyć w rzutach z punktu karnego.
- Przed rozpoczęciem wykonywania rzutów z punktu karnego sędzia musi się upewnić, że równa liczba zawodników z każdej z drużyn pozostaje w kole środkowym – tylko ci zawodnicy mogą wykonywać rzuty.

Strefa techniczna odnosi się do zawodów rozgrywanych na stadionach z wyznaczonym obszarem miejsc siedzących dla obsługi technicznej i zawodników rezerwowych, jak opisano poniżej.

W zależności od stadionu strefy techniczne mogą różnić się wielkością i usytuowaniem.

Przy wyznaczaniu strefy technicznej należy brać pod uwagę następujące ogólne wytyczne:

- Linia strefy technicznej przebiega w odległości 1 m (1 jarda) z każdej strony obszaru miejsc siedzących oraz w kierunku pola gry maksymalnie na odległość 1 m (1 jarda) od linii bocznej.
- Strefa techniczna winna być oznaczona.
- Liczba osób uprawnionych do zajmowania miejsc w strefie technicznej jest określana przez regulaminy rozgrywek.
- Osoby przebywające w strefie technicznej muszą być zidentyfikowane przed rozpoczęciem zawodów zgodnie z regulaminami rozgrywek.
- Tylko jedna osoba w danej chwili jest upoważniona do przekazywania wskazówek taktycznych ze strefy technicznej.
- Trener i inne osoby towarzyszące drużynie muszą pozostawać w granicach strefy technicznej z wyjątkiem szczególnych okoliczności, np. wejścia za zgodą sędziego masażysty lub lekarza na pole gry by ocenić rozmiary kontuzji zawodnika.
- Trener i inne osoby pozostające w granicach strefy technicznej muszą zachowywać się w sposób odpowiedzialny.

- Sędzia techniczny może być wyznaczany zgodnie z regulaminami rozgrywek. Jeśli którykolwiek z trzech sędziów nie może kontynuować pełnienia swoich obowiązków, zastępuje go sędzia techniczny, chyba że delegowano rezerwowego sędziego asystenta.
- Obowiązkiem sędziego technicznego jest pomoc sędziemu przez cały czas.
- Stosownie do ustaleń organizatora rozgrywek, dokonanych przed ich rozpoczęciem, gdy sędzia nie jest w stanie kontynuować swojej funkcji, sędzia techniczny przejmuje obowiązki sędziego zawodów lub sędziego asystenta nr 1 (jeżeli ten sędzia asystent przejmuje obowiązki sędziego zawodów).

Sędzia techniczny:

- Pomaga w administracyjnych obowiązkach przed, w trakcie i po zakończonych zawodach w zakresie wymaganym przez sędziego.
- Jest odpowiedzialny za pomoc w procedurze wymian zawodników podczas zawodów.
- Sprawdza ubiór (wyposażenie) zawodników rezerwowych przed ich wejściem na pole gry. Jeżeli ich ubiór nie spełnia wymogów Przepisów Gry, informuje o tym sędziego.
- Kontroluje piłki zapasowe w przypadku, gdy są wymagane. Jeżeli piłka meczowa musi być wymieniona podczas zawodów, dostarcza on inną piłkę na polecenie sędziego, w ten sposób minimalizując stratę czasu.
- Pomaga sędziemu w kontroli zawodów zgodnie z Przepisami Gry. Nadal jednak tylko sędzia posiada władzę rozstrzygania we wszystkich zdarzeniach związanych z grą.
- Po zakończonych zawodach musi przedłożyć do odpowiednich władz sprawozdanie informujące o niewłaściwym zachowaniu lub innym incydencie, który wydarzył się poza widocznością sędziego i sędziów asystentów. Sędzia techniczny musi poinformować sędziego i sędziów asystentów o sporządzonym sprawozdaniu.
- Informuje sędziego o nieodpowiednim zachowaniu osób upoważnionych do przebywania w strefie technicznej.
- Rezerwowy sędzia asystent może również być wyznaczony zgodnie z regulaminem rozgrywek. Jego jedynym zadaniem - w zależności od sytuacji - jest zastąpienie sędziego asystenta, który nie może kontynuować pełnienia swoich obowiązków, lub zastąpienie sędziego technicznego.

Dodatkowi sędziowie asystenci mogą zostać wyznaczeni zgodnie z regulaminem rozgrywek. Muszą być oni czynnymi sędziami z możliwie najwyższej klasy rozgrywkowej.

Regulaminy rozgrywek muszą określać procedurę postępowania w przypadku niezdolności sędziego do kontynuowania prowadzenia zawodów oraz wskazywać, czy:

1. sędzia techniczny przejmuje obowiązki sędziego, lub
2. pierwszy dodatkowy sędzia asystent przejmuje obowiązki sędziego, a sędzia techniczny staje się dodatkowym sędzią asystentem.

Obowiązki

Wyznaczeni dodatkowi sędziowie asystenci zależnie od decyzji sędziego mają sygnalizować:

- kiedy piłka całym swoim obwodem opuści pole gry przez linię bramkową,
- której drużynie przysługuje prawo do wznowienia gry rzutem z rogu lub rzutem od bramki,
- kiedy miało miejsce niewłaściwe postępowanie lub wydarzył się inny incydent, którego sędzia nie widział,
- gdy przewinienia zostały popełnione, a dodatkowy sędzia asystent był w stanie lepiej to zobaczyć niż sędzia, szczególnie wewnątrz pola karnego,
- czy przy rzutach karnych bramkarz opuścił linię bramkową, zanim piłka została zagrana, oraz czy piłka przekroczyła linię.

Pomoc

Dodatkowi sędziowie asystenci pomagają również sędziemu w kontroli zawodów w zgodzie z Przepisami Gry, jednak ostateczna decyzja zawsze będzie podejmowana przez sędziego.

W przypadku niewłaściwej ingerencji lub nieodpowiedniego zachowania sędziego zwolni z pełnienia obowiązków dodatkowego sędziego asystenta oraz sporządzi raport do odpowiednich władz.

A large, solid blue triangle is positioned on the left side of the page, pointing towards the top right corner. It is separated from the white background by a thin, dark grey diagonal line.

Interpretacje Przepisów Gry oraz wskazówki dla sędziów

Oznaczenie pola gry

Oznaczenie pola gry liniami przerywanymi lub rowkami jest niedopuszczalne.

Niedozwolone jest wykonywanie na polu gry dodatkowych znaków. Zawodnik, który dokona takiego oznaczenia, winien zostać napomniany za niesportowe zachowanie podczas najbliższej przerwy w grze.

Pole gry może być wyznaczone jedynie liniami określonymi w Art. 1.

Na boiskach ze sztuczną nawierzchnią dopuszczalne są także inne linie, pod warunkiem, że są one w innym kolorze i dają się jednoznacznie odróżnić od linii wykorzystywanych do meczów piłki nożnej.

Bramki

Jeżeli poprzeczka zostanie uszkodzona lub przemieści się, gra zostaje przerwana do czasu naprawienia poprzeczki lub jej zastąpienia (nową poprzeczką). Jeżeli naprawa nie jest możliwa, zawody należy zakończyć. Użycie liny do zastąpienia poprzeczki jest niedozwolone. Jeżeli poprzeczka może być naprawiona, zawody wznawiane są rzutem sędziowskim w miejscu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej – z miejsca najbliższego temu, w którym znajdowała się piłka w chwili przerwania gry.

Reklama

Reklamy na ziemi (na podłożu) powinny być umieszczone w odległości co najmniej 1 metra (1 jarda) od linii wyznaczających pole gry.

Pionowe reklamy powinny być umieszczone w odległości co najmniej:

- 1 metra (1 jarda) od linii bocznych pola gry,
- tej samej odległości od linii bramkowej jak głębokość siatki bramkowej,
- oraz 1 metra (1 jarda) od siatki bramkowej.

Żaden rodzaj reklamy, stałej lub świetlnej, nie może być umieszczany na polu gry, siatkach bramkowych i powierzchniach ograniczonych siatkami bramkowymi, w obrębie strefy technicznej lub w odległości do 1 metra (1 jarda) od linii bocznej poza polem gry. Zakaz obowiązuje od momentu, gdy drużyny wchodzi na pole gry, aż do opuszczenia przez nie pola gry na przerwę, i od czasu, gdy powracają na pole gry, aż do zakończenia zawodów. Również żadnego rodzaju materiały reklamowe nie mogą być umieszczane na bramkach, siatkach bramkowych, drzewcach chorągiewek i ich flagach. Żadne dodatkowe wyposażenie (kamery, mikrofony, itp.) nie może być mocowane do wyposażenia pola gry.

Logo i emblematy

Reprodukcja, zarówno stała jak i świetlna, przedstawiająca logo lub emblematy FIFA, federacji kontynentalnych, związków krajowych, lig, klubów lub innych organizacji jest zabroniona podczas trwania gry: na polu gry i wyposażeniu tego pola, na siatkach bramkowych i powierzchniach przez nie ograniczonych, na bramkach, drzewcach chorągiewek i ich flagach.

Dodatkowe piłki

Dodatkowe piłki mogą być rozmieszczane wokół pola gry i w razie potrzeb użyte do gry, pod warunkiem że odpowiadają wymogom Artykułu 2, a wprowadzanie ich do gry odbywa się pod kontrolą sędziego.

Procedura wymiany

- Wymiana może mieć miejsce jedynie podczas przerwy w grze.
- Sędzia asystent sygnalizuje zamiar jej dokonania.
- Zawodnik przeznaczony do wymiany otrzymuje od sędziego zgodę na opuszczenie pola gry, o ile – zgodnie z Przepisami Gry – nie znalazł się już poza boiskiem.
- Sędzia zezwala na wejście zawodnika rezerwowego na pole gry.
- Przed wejściem zawodnika rezerwowego na pole gry zawodnik wymieniany musi je opuścić.
- Zawodnik wymieniany nie ma obowiązku opuszczać pola gry na wysokości linii środkowej.
- Zgoda na dokonanie wymiany może w pewnych okolicznościach zostać cofnięta, np. gdy zawodnik rezerwowy nie jest w pełni gotowy do wejścia na pole gry.
- Zawodnik rezerwowy, który podczas wymiany nie wszedł jeszcze na pole gry, nie może wykonać wrzutu, względnie rzutu z rogu, ponieważ procedura wymiany nie została zachowana.
- Jeżeli zawodnik przeznaczony do wymiany odmawia opuszczenia boiska, sędzia przerywa procedurę wymiany i nakazuje kontynuowanie gry.
- Jeżeli wymiana następuje podczas przerwy pomiędzy częściami zawodów lub przed dogrywką, procedura wymiany winna nastąpić przed rozpoczęciem drugiej połowy zawodów, względnie dogrywki.

Dodatkowe osoby na polu gry

Osoby niepożądane

Każda osoba niewpisana w protokole jako zawodnik, zawodnik rezerwowi lub osoba oficjalnie towarzysząca drużynie, winna być traktowana jako osoba niepożądana – podobnie jak zawodnik wykluczony z gry.

Jeżeli osoba niepożądana wejdzie na pole gry:

- Sędzia musi przerwać grę – jednak nie natychmiast, jeżeli osoba niepożądana nie wpływa na przebieg gry.
- Sędzia nakazuje usunąć osobę niepożądaną poza pole gry oraz jego bezpośrednie otoczenie.
- Jeżeli sędzia z tego powodu przerwał grę, zostanie ona wznowiona rzutem sędziowskim w miejscu, gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej – z miejsca najbliższego temu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry.

Osoby towarzyszące drużynom

Trener i inne osoby towarzyszące, wpisane do protokołu (z wyjątkiem zawodników oraz zawodników rezerwowych), winni być traktowani jako osoby oficjalnie towarzyszące drużynie.

Jeżeli osoba oficjalnie towarzysząca drużynie wejdzie na pole gry:

- Sędzia musi przerwać grę – jednak nie natychmiast, jeżeli osoba ta nie wpływa na przebieg gry, względnie jeżeli istnieje możliwość zastosowania korzyści.
- Sędzia nakazuje tej osobie opuszczenie pola gry. Jeżeli osoba ta zachowuje się nieodpowiedzialnie, sędzia nakazuje jej opuszczenie pola gry oraz jego bezpośredniego otoczenia .
- Jeżeli sędzia z tego powodu przerwał grę, zostanie ona wznowiona rzutem sędziowskim w miejscu, gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej – z miejsca najbliższego temu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry.

Zawodnik poza polem gry

Jeżeli zawodnik za zgodą sędziego opuścił pole gry w celu poprawy swojego ubioru, wymiany zakrwawionego ubioru, zatamowania krwawiącej rany, otrzymania pomocy po odniesieniu kontuzji, względnie innego powodu i powrócił na pole gry bez jego zgody, to sędzia musi:

- Przerwać grę – jednak nie natychmiast, jeżeli zawodnik ten nie ma wpływu na przebieg gry, względnie jeżeli istnieje możliwość zastosowania korzyści.
- Udzielić napomnienia zawodnikowi z powodu jego nieuprawnionego powrotu na pole gry.
- Nakazać zawodnikowi opuszczenie pola gry, jeżeli zachodzi taka potrzeba (np. w odniesieniu do naruszenia postanowień Artykułu 4).

Jeżeli sędzia przerwał grę, wznawia ją:

- Rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca, gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego), o ile nie doszło do innego naruszenia Przepisów Gry.
- Zgodnie z Art. 12 - w przypadku naruszenia tego artykułu przez tego zawodnika.

Jeżeli zawodnik biorący udział w akcji przypadkowo przekroczy linię ograniczającą pole gry, nie narusza Przepisów Gry. Takie opuszczenie pola gry można traktować jako element gry.

Zawodnicy rezerwowi – zawodnicy wymienieni

Jeżeli zawodnik rezerwowy lub zawodnik wymieniony wejdą na pole gry bez zezwolenia sędziego, stosuje się poniższe rozstrzygnięcia:

- Sędzia przerywa grę – jednak nie natychmiast, jeżeli zawodnik nie ma wpływu na przebieg gry, względnie jeżeli istnieje możliwość zastosowania korzyści.
- Sędzia udziela napomnienia za niesportowe zachowanie.
- Zawodnik ten musi opuścić pole gry.

Jeżeli gra została przerwana, sędzia wznawia ją rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca, w którym znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Bramka zdobyta i dodatkowe osoby na polu gry

Jeżeli po zdobyciu bramki sędzia stwierdzi, że w chwili jej zdobycia na polu gry znajdowała się dodatkowa osoba, to przed uznaniem bramki i wznowieniem gry winien podjąć następujące rozstrzygnięcia:

- Sędzia nie uznaje bramki, gdy dodatkową osobą jest:
 - osoba niepożądana i miała ona wpływ na przebieg gry,
 - zawodnik, zawodnik rezerwowi, zawodnik wymieniony, względnie osoba towarzysząca drużynie, która zdobyła bramkę.
- Sędzia uznaje bramkę, gdy dodatkową osobą jest:
 - osoba niepożądana, która nie miała wpływu na przebieg gry,
 - zawodnik, zawodnik rezerwowi, zawodnik wymieniony, względnie osoba towarzysząca drużynie, która straciła bramkę.

Minimalna liczba zawodników

Jeżeli regulaminy rozgrywek określają, że wszyscy zawodnicy i zawodnicy rezerwowi muszą zostać zgłoszeni przed rozpoczęciem gry, a drużyna rozpoczyna grę z mniejszą liczbą zawodników niż 11, skład drużyny może być uzupełniony do 11 zawodników jedynie zawodnikami, którzy są wpisani do podstawowego składu w protokole z zawodów.

Aczkolwiek mecz nie powinien ROZPOCZĄĆ SIĘ, jeżeli drużyna liczy mniej niż siedmiu zawodników. Określenie minimalnej liczby zawodników w drużynie, przy której dopuszcza się KONTYNUOWANIE gry, zostawiono do uznania przez związki krajowe. Jakkolwiek w opinii International Board zawody nie powinny być kontynuowane, jeżeli w jednej z drużyn jest mniej niż siedmiu zawodników.

Jeżeli drużyna liczy mniej niż siedmiu zawodników z powodu rozmyślnego opuszczenia pola gry przez jednego lub kilku zawodników, to sędzia nie ma obowiązku przerywać gry natychmiast, stosując korzyść.

Podczas najbliższej przerwy w grze sędzia kończy zawody, jeżeli w drużynie nie będzie minimalnej liczby siedmiu zawodników.

Podstawowe wyposażenie

Kolory:

Jeżeli kolor bluz lub koszulek obu bramkarzy jest taki sam i nie ma możliwości wymiany ich na inne, to sędzia w drodze wyjątku dopuszcza obu bramkarzy do gry.

Jeżeli podczas gry zawodnik zgubił but i bezpośrednio po tym zagrał piłkę i/lub oddając strzał, zdobył bramkę, nie dochodzi do złamania Przepisów Gry, gdyż intencją zawodnika nie była gra bez buta, a stracił go on przypadkowo w wyniku akcji.

Bramkarze mogą mieć na sobie spodnie treningowe jako element podstawowego wyposażenia.

Inne elementy wyposażenia

Zawodnik może mieć na sobie inne wyposażenie o charakterze ochronnym, ale pod warunkiem, że nie jest ono niebezpieczne zarówno dla tego zawodnika, jak i dla innych zawodników.

Wszystkie inne elementy ubioru muszą być przez sędziego dokładnie sprawdzone i uznane za bezpieczne.

Nowoczesne przedmioty ochronne, takie jak ochraniacze głowy, maski na twarz, ochraniacze kolan i łokci, wykonywane są z odpowiednich miękkich i lekkich materiałów, nie stanowią niebezpieczeństwa i dlatego są dozwolone.

W przypadku, gdy zawodnik nosi nakrycie głowy, to:

- musi ono być koloru czarnego lub takiego samego koloru jak przeważający kolor koszulki (zakładając, że zawodnicy tej samej drużyny noszą taki sam kolor),
- musi ono być w zgodzie z profesjonalnym wyglądem sprzętu zawodników,
- nie może ono być przyłączone do koszulki,
- nie może ono stanowić zagrożenia dla zawodnika noszącego dane zakrycie, ani dla żadnego innego zawodnika (np. nie może posiadać elementu otwierającego/zamykającego wokół szyi),
- nie może ono posiadać żadnej części wystających ponad powierzchnię nakrycia (sterczące elementy).

Dzięki nowoczesnym technologiom, okulary używane na zawodach są dzisiaj dużo bardziej bezpieczne, zarówno dla zawodnika używającego ich, jak i dla innych zawodników.

Sędziowie winni to wyposażenie akceptować, zwłaszcza w odniesieniu do zawodników posiadających status juniora.

Jeżeli natomiast część ubioru lub wyposażenia zawodnika, która przed zawodami została uznana za bezpieczne, a sędzia w trakcie zawodów stwierdził, że element ten zaczął stanowić potencjalne niebezpieczeństwo dla innych uczestników lub jest używany w sposób niebezpieczny – to jego dalsze używanie jest zabronione.

W trakcie meczu niedozwolone jest używanie systemu komunikacji elektronicznej pomiędzy zawodnikami i/lub innymi osobami.

Biżuteria

Noszenie na sobie biżuterii (tj. naszyjników, łańcuszków, obrączek, pierścionków, bransolet, kolczyków, skórzanych lub gumowych opasek itp.) jest niedozwolone. Niedozwolone jest również zakrywanie biżuterii taśmą. Wszelka biżuteria musi być zdjęta.

Również sędziom nie zezwala się na noszenie biżuterii (za wyjątkiem zegarka, względnie innego czasomierza).

Sankcje dyscyplinarne

Zawodnicy podlegają sprawdzeniu przed meczem, a zawodnicy rezerwowi przed ich wejściem na pole gry.

Jeżeli zostanie stwierdzone, że zawodnik w trakcie gry ma na sobie niewłaściwy ubiór lub biżuterię, sędzia musi podjąć następujące działania:

- Informuje zawodnika o konieczności usunięcia niedozwolonego wyposażenia.
- Nakazuje zawodnikowi opuszczenie pola gry w najbliższej przerwie w grze, jeżeli zawodnik nie jest w stanie wykonać polecenia lub nie wykazuje chęci do jego wykonania.
- Udziela zawodnikowi napomnienia, jeżeli odmawia on wykonania polecenia, względnie gdy ponownie nosić będzie niedozwolony przedmiot.

Jeżeli sędzia przerwał grę w celu udzielenia zawodnikowi napomnienia, wznowi ją drużyna przeciwna rzutem wolnym pośrednim z miejsca, w którym znajdowała się piłka w chwili przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Uprawnienia i obowiązki

Sędzia jest uprawniony do przerywania gry, jeżeli w jego opinii oświetlenie pola gry jest niewystarczające.

Jeżeli w czasie zawodów którykolwiek z sędziów, zawodników lub osób znajdujących się w strefach technicznych zostanie uderzone przedmiotem rzuconym z trybun przez kibica, to sędzia – w zależności od powagi incydentu – grę kontynuuje, przerwie lub zakończy zawody. Zdarzenie w każdym przypadku musi wyczerpująco opisać w sprawozdaniu z zawodów, które przedłoży odpowiednim władzom.

Sędzia ma prawo udzielać zawodnikom napomnień i wykluczać ich z gry także podczas przerwy pomiędzy częściami zawodów, po zakończeniu zawodów, a także podczas dogrywki oraz w czasie wykonywania rzutów z punktu karnego celem wyłonienia zwycięskiej drużyny, ponieważ w tym czasie sędzia również posiada władzę nad grą.

Jeżeli sędzia z jakiegokolwiek powodu chwilowo nie może pełnić swojej funkcji, gra może być kontynuowana pod kontrolą sędziów asystentów, dopóki nie nastąpi najbliższa przerwa w grze.

Jeżeli rozlegnie się sygnał gwizdka wydany przez widza i sędzia uzna, że ma to wpływ na grę (np. zawodnik bierze piłkę w ręce, będąc przekonanym, że to sędzia przerwał grę), sędzia po przerywaniu gry winien ją wznowić rzutem sędziowskim z miejsca, w którym znajdowała się piłka w chwili przerywania gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej – z miejsca najbliższego temu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerywania gry.

Jeżeli podczas meczu na polu gry pojawi się druga piłka, inny przedmiot lub zwierzę, sędzia grę przerywa jedynie wtedy, gdy druga piłka, przedmiot lub zwierzę ma wpływ na przebieg gry. Przerwana z tego tytułu gra, musi zostać wznowiona rzutem sędziowskim w miejscu, gdzie znajdowała się właściwa piłka w chwili przerywania gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy właściwa piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej – z miejsca najbliższego temu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerywania gry.

Jeżeli natomiast na polu gry pojawi się druga piłka, inny przedmiot lub zwierzę i nie przeszkadza w przebiegu gry, sędzia – nie przerywając gry – nakaze usunięcie jej tak szybko, jak to możliwe.

Korzyść

Sędzia może zezwolić na kontynuowanie gry, stosując korzyść, kiedy ma miejsce naruszenie Przepisów Gry.

Przy ocenie, czy kontynuować grę stosując korzyść, czy też grę przerwać, sędzia winien rozważyć następujące okoliczności:

- Powagę przewinienia. Jeżeli przewinienie kwalifikuje się do zastosowania kary wykluczenia, sędzia musi grę przerwać i usunąć winnego z boiska, o ile przerwanie gry nie pozbawi drużyny przeciwnej bezpośredniej szansy zdobycia bramki.
- Miejsce popełnienia przewinienia. Im bliżej bramki przeciwnika, tym bardziej skuteczna może być korzyść.
- Szansę na natychmiastowe rozwinięcie korzystnego ataku na bramkę przeciwnika.
- Atmosferę meczu.

Decyzja o ukaraniu pierwotnego przewinienia musi być podjęta w ciągu kilku sekund.

W przypadku, gdy przewinienie kwalifikuje się do zastosowania kary napomnienia, należy tego dokonać w najbliższej przerwie w grze.

Jeżeli natomiast korzyść nie jest oczywista, zaleca się przerwać grę i natychmiast ukarać winnego zawodnika napomnieniem.

Jeśli napomnienie nie zostało udzielone w najbliższej przerwie w grze, NIE może zostać udzielone w późniejszym czasie.

Zawodnicy kontuzjowani

W przypadku zaistnienia na polu gry kontuzji zawodnika sędzia musi stosować następującą procedurę:

- gra jest kontynuowana aż do momentu opuszczenia przez piłkę pola gry, jeżeli zdaniem sędziego zawodnik jest niegroźnie kontuzjowany,
- grę jest przerywana, jeżeli zawodnik w opinii sędziego uległ poważnej kontuzji,
- po zasięgnięciu opinii kontuzjowanego zawodnika, sędzia zezwala jednemu, najwyżej dwóm przedstawicielom służb medycznych na wejście na pole gry, w celu oceny powagi kontuzji oraz zadbania o szybkie zniesienie zawodnika poza pole gry,
- noszowi z noszami powinni wejść na pole gry jedynie po otrzymaniu od sędziego stosownego sygnału,
- sędzia musi dopilnować, żeby kontuzjowany zawodnik został bezpiecznie zniesiony z pola gry,
- udzielanie kontuzjowanemu zawodnikowi pomocy na polu gry jest niedozwolone,
- zawodnik z krwawiącą raną musi opuścić pole gry i może powrócić do gry dopiero wtedy, gdy sędzia stwierdzi, że krwawienie zostało w sposób satysfakcjonujący zatamowane. Zawodnik nie może również mieć na sobie zakrwawionego ubioru,
- zezwolenie sędziego na wejście na pole gry służb medycznych jest równoznaczne z koniecznością opuszczenia tego pola przez zawodnika kontuzjowanego – na noszach, względnie o własnych siłach. Jeżeli zawodnik kontuzjowany nie podporządkuje się zarządzeniu sędziego, zostanie przez sędziego napomniany za niesportowe zachowanie,
- zawodnik gotowy do gry po udzieleniu pomocy medycznej może powrócić na pole gry dopiero po wznowieniu gry,
- kiedy piłka jest w grze, zawodnik może powrócić na pole gry, jedynie przekraczając linię boczną. Natomiast podczas przerwy w grze, zawodnik ten może powrócić na pole gry z za którejkolwiek linii ograniczającej pole gry,
- niezależnie od tego, czy piłka jest w grze czy też nie, tylko sędzia ma prawo zezwolić kontuzjowanemu zawodnikowi na powrót na pole gry,

- sędzia zezwala na powrót na pole gry zawodnikowi po kontuzji dopiero po stwierdzeniu przez sędziego asystenta lub przez sędziego technicznego, że zawodnik ten jest gotowy do gry.
- jeżeli gra nie została przerwana z innego powodu lub kontuzja nie powstała w wyniku naruszenia Przepisów Gry, to przerwana gra musi być wznowiona rzutem sędziowskim z miejsca, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej – z miejsca najbliższego temu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry,
- sędzia jest zobowiązany do doliczania do każdej części zawodów całego straconego czasu wynikającego z kontuzji zawodnika,
- w sytuacji, gdy sędzia zmuszony jest udzielić kary indywidualnej zawodnikowi kontuzjowanemu, który w wyniku odniesionej kontuzji musi opuścić pole gry, sędzia musi stosowną karę udzielić, zanim zawodnik ten opuści pole gry.

Wyjątki od powyższych zasad dotyczą jedynie przypadków, gdy:

- kontuzjowany jest bramkarz,
- bramkarz i zawodnik z pola zderzą się ze sobą i potrzebują natychmiastowej pomocy,
- zawodnicy tej samej drużyny zderzą się i potrzebują natychmiastowej pomocy,
- doszło do ciężkiej kontuzji (np. połknięcie języka, wstrząs mózgu, złamanie nogi, itp.).

Jednoczesne dokonanie kilku przewinień

- Przewinienia popełnione przez dwóch zawodników tej samej drużyny:
 - przy jednoczesnych przewinieniach popełnionych przez zawodników tej samej drużyny, sędzia stosuje karę za przewinienie cięższe,
 - gra jest wznowiona stosownie do przyczyny jej przerwania, tj. za cięższe przewinienie.
- Przewinienia popełnione przez zawodników przeciwnych drużyn:
 - sędzia po przerwaniu gry wznowia ją rzutem sędziowskim w miejscu, gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej – z miejsca najbliższego temu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry.

Ustawianie się sędziego w trakcie gry

Zalecenia:

- Gra powinna toczyć się pomiędzy sędzią a sędzią asystentem, na połowie którego toczy się gra.
- Sędzia asystent, na połowie którego toczy się gra, winien znajdować się w polu widzenia sędziego. Sędzia powinien stosować szeroki, diagonalny system poruszania się.
- Ustawianie się sędziego na zewnątrz obszaru, gdzie rozgrywana jest akcja, pozwala na łatwiejsze utrzymanie kontroli nad grą oraz sędziego asystenta w polu widzenia.
- Sędzia winien znajdować się wystarczająco blisko akcji, jednak nie na tyle, aby przeszkadzać w grze.
- To, co powinno być dostrzeżone, nie zawsze dzieje się w pobliżu piłki.

Sędzia winien również zwracać uwagę na:

- agresywne, konfrontacyjne zachowanie zawodników mające miejsce z dala od rozgrywanej akcji,
- możliwość popełnienia przewinienia w strefie, w kierunku której rozwija się akcja,
- przewinienia popełniane po zagranii piłki i przeniesieniu gry w inną strefę pola gry.

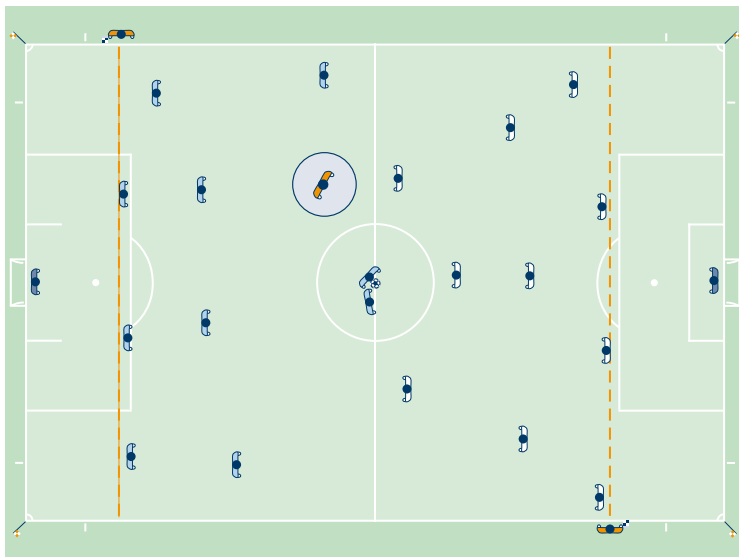
Ustawianie się sędziego przy stałych fragmentach gry

Najlepszą pozycją jest ta, która pozwoli sędziemu na podjęcie prawidłowej decyzji.

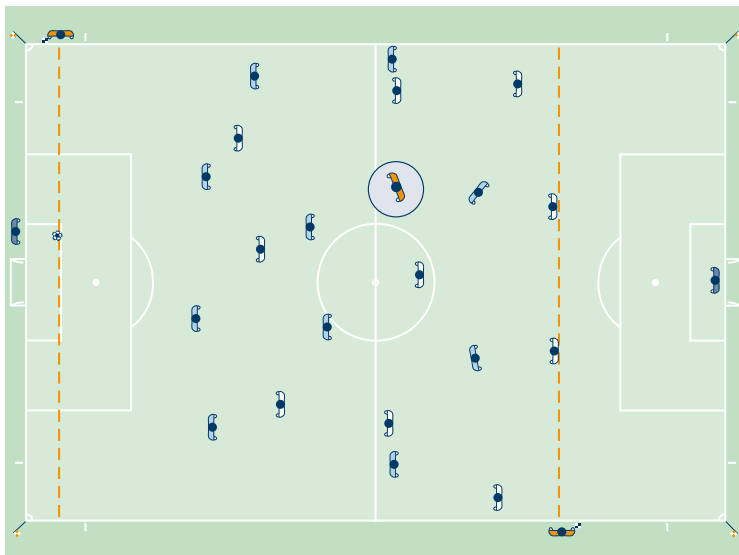
Wszystkie zalecenia dotyczące ustawiania się sędziego oparte są na prawdopodobieństwie i powinny być stosowane w zależności od informacji o grze drużyn, o zawodnikach i wydarzeniach, które zaistniały w trakcie meczu.

Propozycje zajmowanych przez sędziego pozycji, przedstawione na kolejnych diagramach mają charakter zaleceń. Odniesienie do sformułowania „strefa” ma na celu podkreślenie, że każda rekomendowana pozycja jest w rzeczywistości strefą. Zalecane „strefy” ustawień traktować należy jako miejsca optymalne do właściwej obserwacji zdarzeń przez sędziego. Jednakże w zależności od rozwoju sytuacji na boisku, strefy te mogą ulegać korektom i mogą przyjmować różne formy oraz obejmować różny obszar.

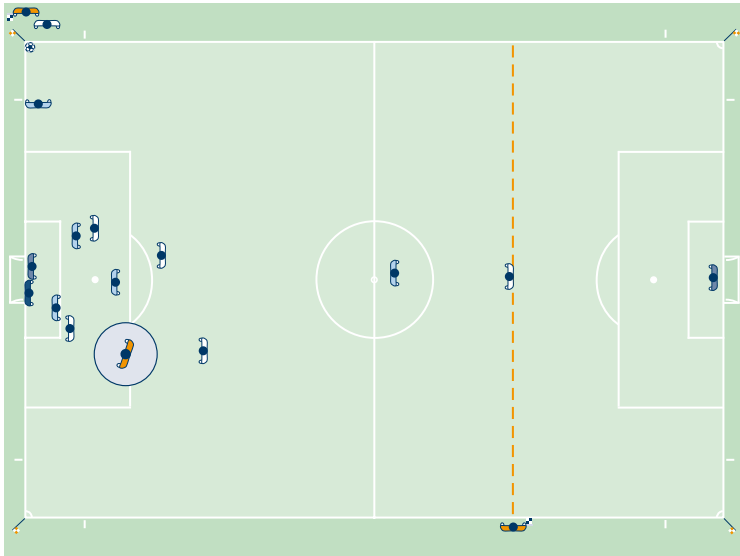
1. Rozpoczęcie gry

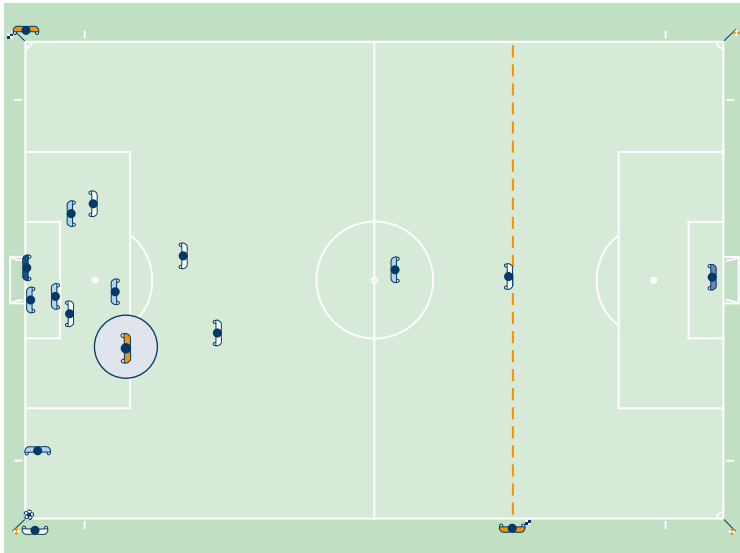
2. Rzut od bramki

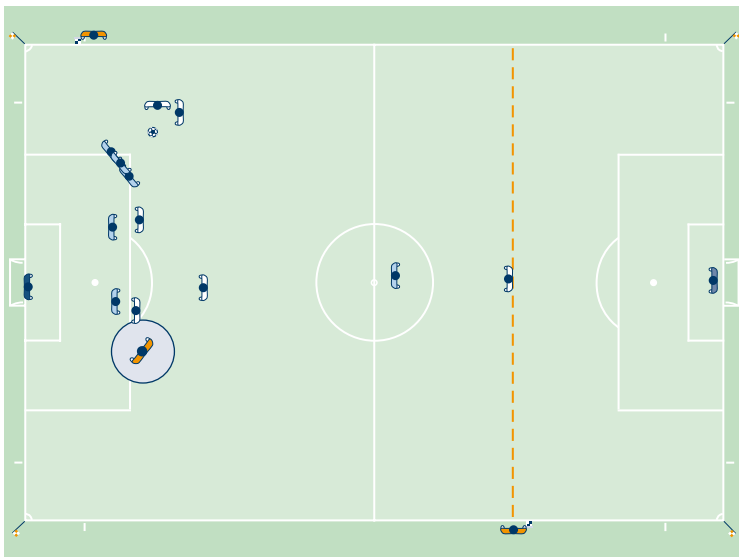
3. Rzut z rogu (1)

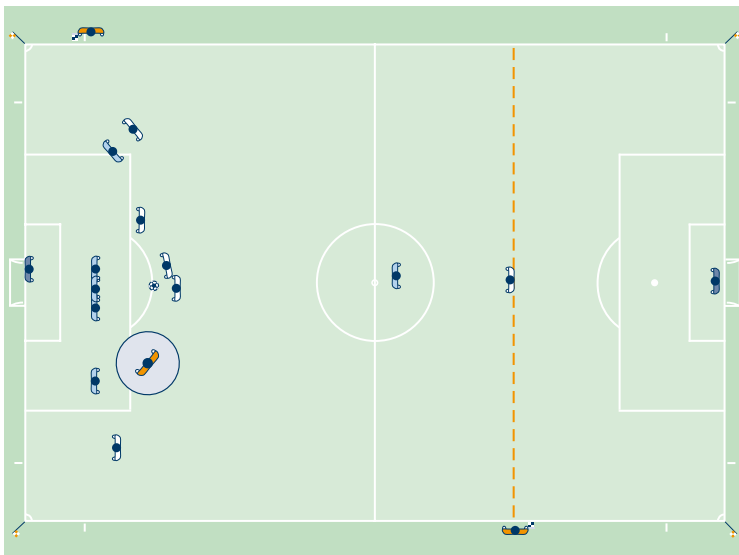
4. Rzut z rogu (2)

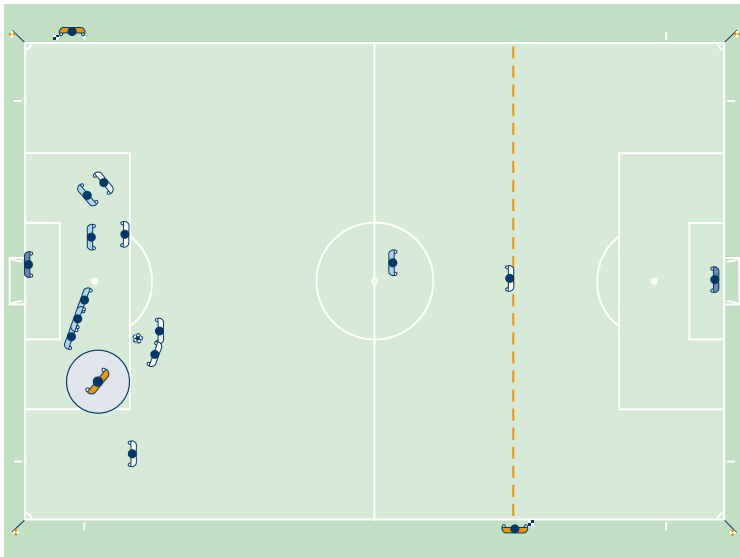
5. Rzut wolny (1)

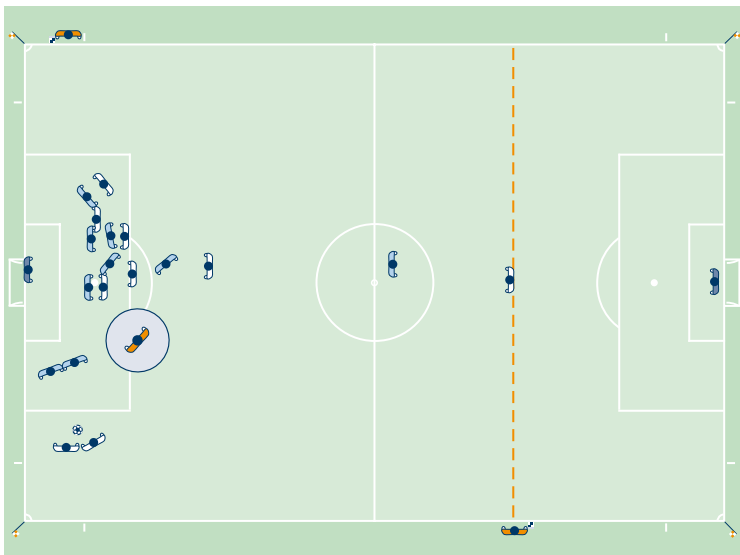
6. Rzut wolny (2)

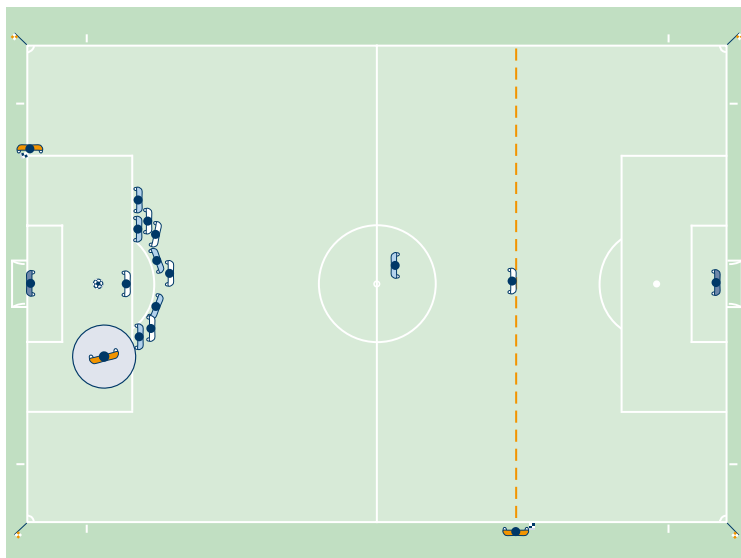
7. Rzut wolny (3)

8. Rzut wolny (4)

9. Rzut karny

**Rzut wolny
bezpośredni**

Korzyść

**Rzut wolny
pośredni**

**Napomnienie
(żółta kartka)**

**Wykluczenie z gry
(czerwona kartka)**

Użycie gwizdka

Sygnal gwizdkiem jest konieczny:

- przy rozpoczęciu zawodów (pierwsza, druga połowa), przy rozpoczęciu gry po zdobyciu bramki.
- dla przerwania gry z powodu:
 - rzutu wolnego lub rzutu karnego,
 - wstrzymania gry lub zakończenia zawodów przed upływem ustalonego czasu gry,
 - upływu ustalonego czasu gry.
- przy wznowieniu gry:
 - z rzutów wolnych, kiedy przepisowa odległość przeciwnika od piłki jest wymagana,
 - z rzutów karnych.
- przy wznowieniu gry po jej przerwaniu:
 - na udzielenie napomnienia lub wykluczenia z gry za niewłaściwe zachowanie,
 - w przypadku kontuzji,
 - w przypadku wymiany zawodników.

Sygnal gwizdkiem NIE jest konieczny:

- w przypadku przerwania gry z powodu:
 - rzutu od bramki, rzutu z rogu lub wrzutu,
 - zdobycia bramki.
- przy wznowieniu gry z:
 - rzutu wolnego, rzutu od bramki, rzutu z rogu, wrzutu.

Zbyt częste i niepotrzebne używanie gwizdka osłabia jego wpływ i znaczenie w sytuacji, w której dawanie sygnału gwizdkiem jest konieczne.

Jeżeli sędzia zarządzi, że gra będzie wznowiona na sygnał gwizdkiem, to powinien wyraźnie oznajmić zawodnikom, że wznowienie gry może nastąpić tylko na ten sygnał.

Mowa ciała

Mowa ciała jest narzędziem używanym przez sędziów w celu:

- pomocy w kontroli zawodów,
- podkreślenia ich autorytetu i opanowania.

Mowa ciała nie służy do:

- wyjaśniania podjętej decyzji.

Zadania i obowiązki

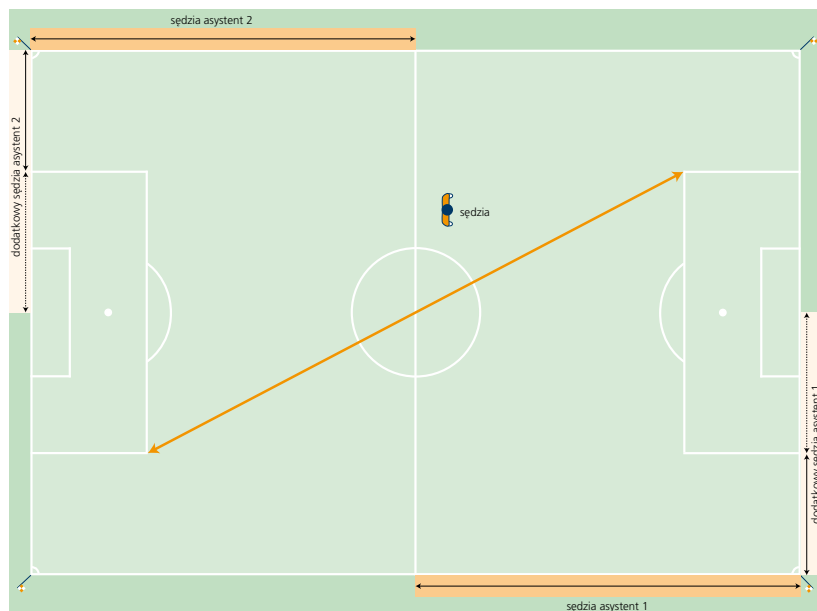
Dodatkowi sędziowie asystenci pomagają sędziemu w kontroli zawodów zgodnie z Przepisami Gry. Asystują również sędziemu we wszystkich innych sprawach związanych z prowadzeniem zawodów, na życzenie i pod jego kierownictwem. Dotyczy to zazwyczaj:

- sprawdzenia stanu pola gry, piłek i ubioru zawodników,
- rozstrzygnięcia, czy nieprawidłowości związane z ubiorem zostały rozwiązane bądź krwawienie zostało zatamowane,
- prowadzenia notatek dotyczących czasu wydarzeń, bramek i niewłaściwych zachowań.

Ustawianie się i współpraca zespołu sędziowskiego

1. Ustawianie się podczas zawodów

Dodatkowi sędziowie asystenci ustawiają się poza linią bramkową.

Nie zezwala się dodatkowym sędziom asystentom na wchodzenie na pole gry, chyba że zaistnieją szczególne okoliczności.

2. Rzut od bramki

Dodatkowi sędziowie asystenci muszą sprawdzać, czy piłka znajduje się wewnątrz pola bramkowego. Jeżeli piłka jest ustawiona nieprawidłowo, dodatkowy sędzia asystent musi poinformować o tym sędziego.

3. Rzut karny

Dodatkowy sędzia asystent musi ustawić się na przecięciu linii bramkowej z linią pola bramkowego, a sędzia asystent powinien ustawić się na wysokości przedostatniego zawodnika drużyny broniącej.

4. Rzuty z punktu karnego

Dodatkowi sędziowie asystenci muszą ustawić się na przecięciu linii bramkowej i linii pola bramkowego odpowiednio po lewej oraz prawej stronie bramki.

Dodatkowi sędziowie asystenci są odpowiedzialni za wskazanie sędziemu, kiedy piłka całym swoim obwodem przekroczy linię bramkową pomiędzy słupkami i pod poprzeczką.

5. Sytuacje „bramka – nie ma bramki”

Dodatkowy sędzia asystent musi poinformować sędziego, kiedy bramka została zdobyta.

System sygnalizacji wykorzystywany przez dodatkowych sędziów asystentów

Dodatkowi sędziowie asystenci używają tylko radiowego systemu komunikacji, a nie chorągiewek, aby przekazywać decyzje sędziemu.

W przypadkach awarii radiowego systemu komunikacji dodatkowi sędziowie asystenci będą używać specjalistycznego sprzętu z systemem dźwiękowym „beep”, aby przekazywać swoje decyzje.

Zasadniczo dodatkowi sędziowie asystenci nie mogą stosować wyraźnych gestów rękoma. Jednak w pewnych sytuacjach dyskretny gest ręką może być wartościową pomocą sędziemu. Gest ręką powinien być jednoznaczny, a użycie sygnału powinno być przedyskutowane i uzgodnione przez zespół sędziowski przed meczem.

Zadania i obowiązki

Sędziowie asystenci pomagają sędziemu w kontroli zawodów i prowadzeniu ich zgodnie z Przepisami Gry.

Asystują oni także sędziemu we wszystkich innych sprawach związanych z przebiegiem meczu na jego życzenie i pod jego kierownictwem.

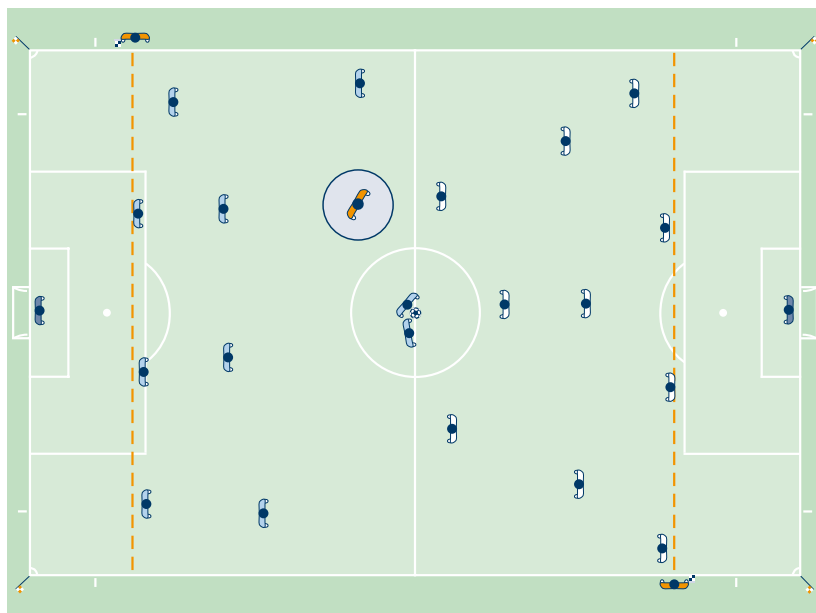
Dotyczy to zwłaszcza spraw polegających na:

- sprawdzaniu stanu pola gry, piłek i ubioru zawodników.
- rozstrzygania, czy usunięte są nieprawidłowości w ubiorze zawodników oraz czy krwawienia zostały zatamowane.
- kontroli wymiany zawodników.
- zapisywaniu czasu wydarzeń, bramek i przypadków niewłaściwych zachowań.

Ustawianie się i współpraca zespołu sędziowskiego

1. Rozpoczęcie gry

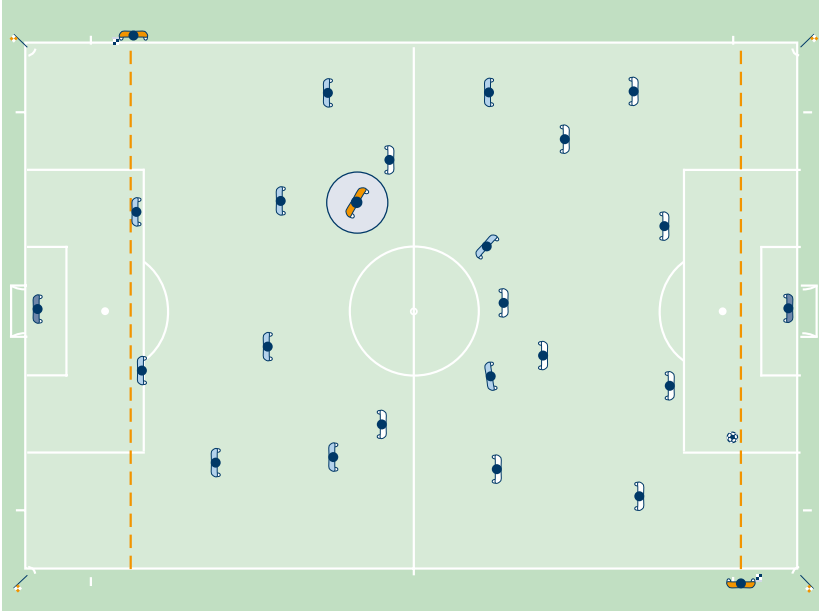
Sędziowie asystenci każdorazowo muszą zajmować pozycję w linii przedostatniego zawodnika drużyny broniącej.

2. Ustawianie się podczas gry

Sędziowie asystenci muszą zajmować pozycje w linii przedostatniego zawodnika drużyny broniącej, względnie w linii piłki, jeżeli ta znajduje się bliżej linii bramkowej niż przedostatni zawodnik drużyny broniącej.

Sędzia asystent musi być zawsze zwrócony twarzą w stronę pola gry.

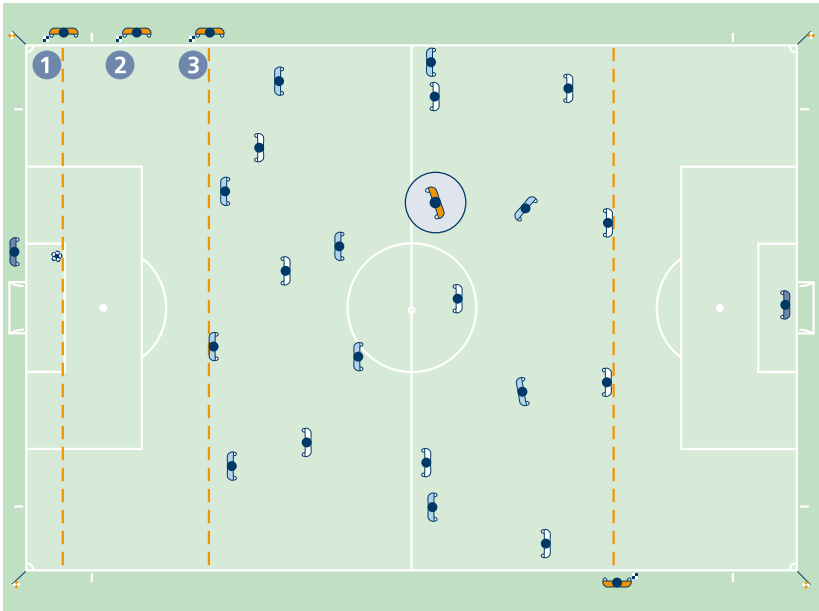

3. Rzut od bramki

1. Sędzia asystent sprawdza prawidłowość ustawienia piłki w polu bramkowym:
 - jeżeli piłka nie jest ustawiona prawidłowo, sędzia asystent, pozostając w dotychczasowym miejscu, kontaktuje się wzrokiem z sędzią i powyższą nieprawidłowość sygnalizuje podniesieniem chorągiewki.

2. Wówczas, gdy piłka jest prawidłowo ustawiona w polu bramkowym, sędzia asystent przemieszcza się na wysokość linii pola karnego i sprawdza, czy piłka zagrana przez zawodnika drużyny broniącej opuściła pole karne (jest w grze) oraz czy zawodnicy drużyny atakującej opuścili pole karne:
 - jeżeli rzut od bramki wykonuje przedostatni zawodnik drużyny broniącej, sędzia asystent musi bezpośrednio udać się na wysokość linii pola karnego.

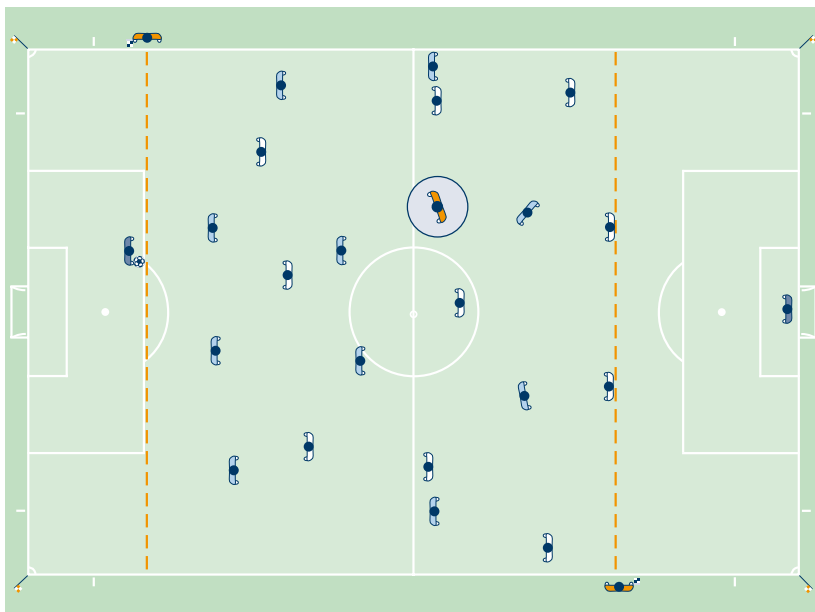
3. Następnie sędzia asystent zajmuje pozycję na linii spalonego, która zawsze stanowi priorytet w jego obserwacji.

4. Zwolnienie piłki do gry przez bramkarza

Sędzia asystent musi zająć pozycję na wysokości linii pola karnego, sprawdzając, czy bramkarz nie dotyka piłki ręką poza polem karnym.

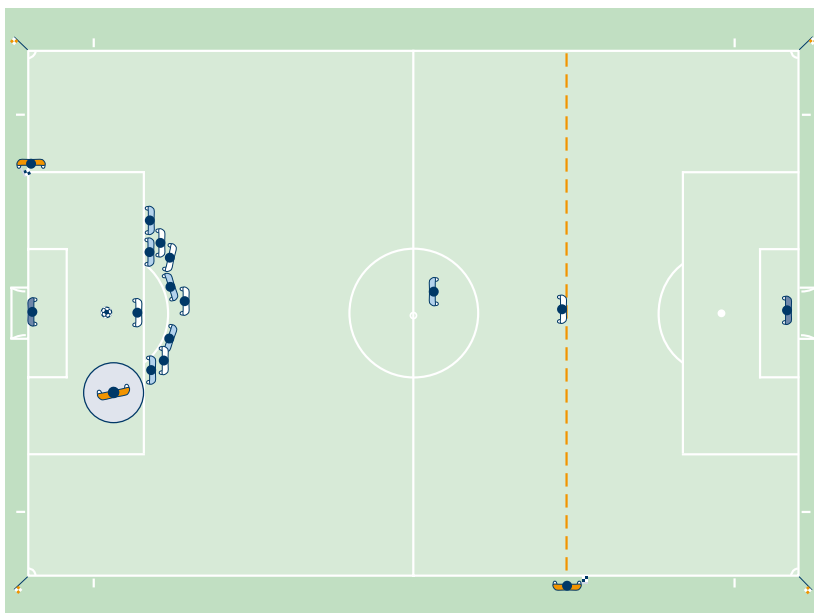
Po zwolnieniu piłki do gry przez bramkarza, sędzia asystent musi zająć pozycję na linii spalonego, która zawsze stanowi priorytet w jego obserwacji.

5. Rzut karny

Sędzia asystent musi zająć pozycję na przecięciu linii bramkowej z linią pola karnego.

Jeżeli bramkarz w sposób ewidentny opuszcza linię bramkową przed wykonaniem rzutu karnego, a z wykonanego rzutu nie padnie bramka, sędzia asystent musi podnieść chorągiewkę.

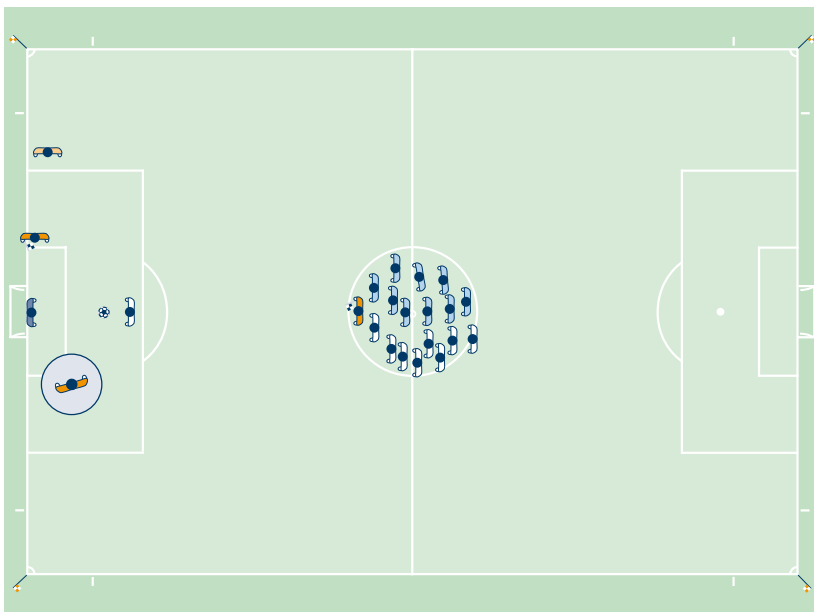
6. Rzuty z punktu karnego

Jeden z sędziów asystentów musi zająć miejsce na przecięciu linii bramkowej z linią pola bramkowego.

Jego głównym obowiązkiem jest sprawdzenie, czy piłka przekroczyła linię bramkową.

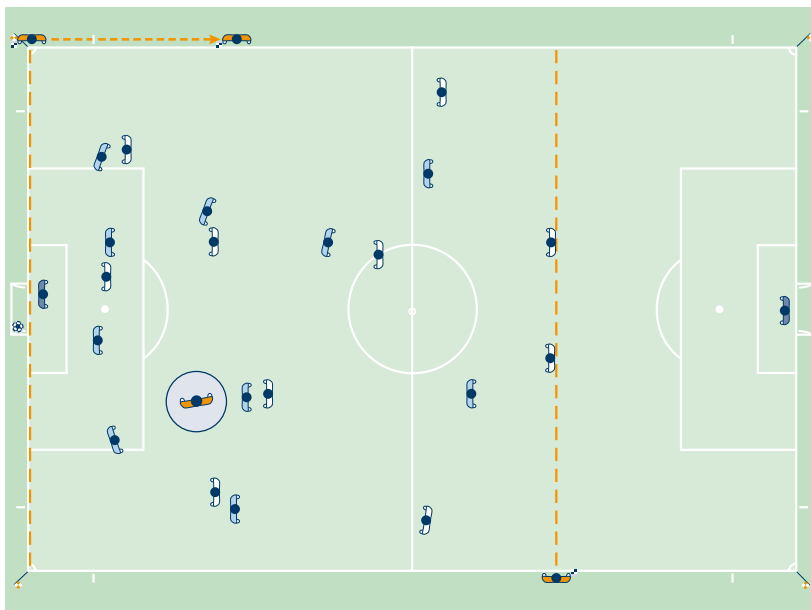
- Jeżeli piłka jednoznacznie przekroczy linię bramkową, sędzia asystent nawiązuje kontakt wzrokowy z sędzią i nie stosuje żadnej dodatkowej sygnalizacji.
- Jeżeli bramka została zdobyta w taki sposób, że nie jest jednoznaczne, czy piłka przekroczyła linię bramkową, sędzia asystent najpierw musi podnieść chorągiewkę w celu zwrócenia na siebie uwagi sędziego, a następnie potwierdza zdobycie bramki.

Drugi sędzia asystent musi pozostać w kole środkowym, sprawując kontrolę nad pozostałymi zawodnikami obydwu drużyn.

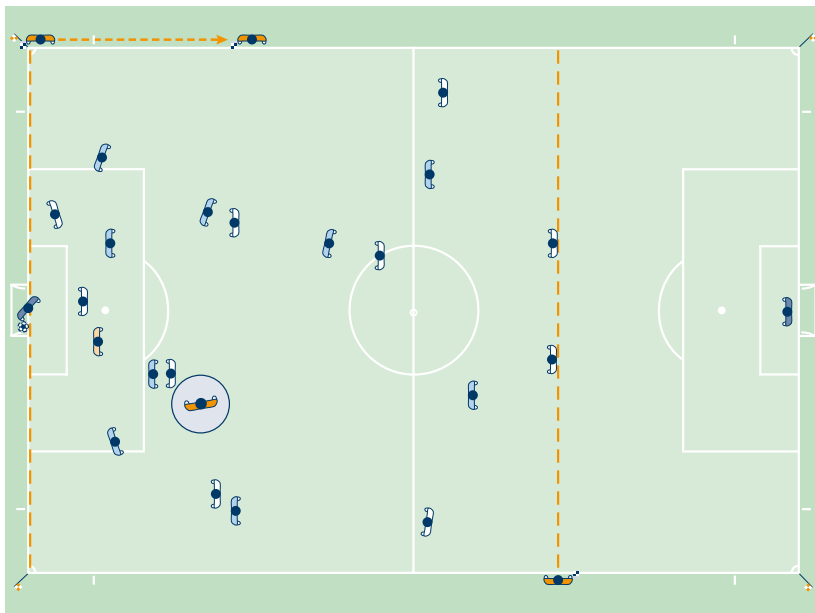

7. Sytuacja „bramka – nie ma bramki”

Jeżeli bramka zostaje zdobyta i nie ma żadnych wątpliwości co do prawidłowości jej zdobycia, sędzia i sędzia asystent muszą nawiązać ze sobą kontakt wzrokowy, po czym sędzia asystent szybko biegnie wzdłuż linii bocznej około 25–30 metrów w kierunku linii środkowej, nie podnosząc chorągiewki.

Jeżeli bramka zostaje zdobyta, ale piłka pozostaje nadal na polu gry, sędzia asystent musi najpierw podnieść chorągiewkę w celu zwrócenia na siebie uwagi, po czym przeprowadza procedurę jak w przypadku jednoznacznego zdobycia bramki – szybko biegnąc wzdłuż linii bocznej około 25–30 metrów w kierunku linii środkowej.

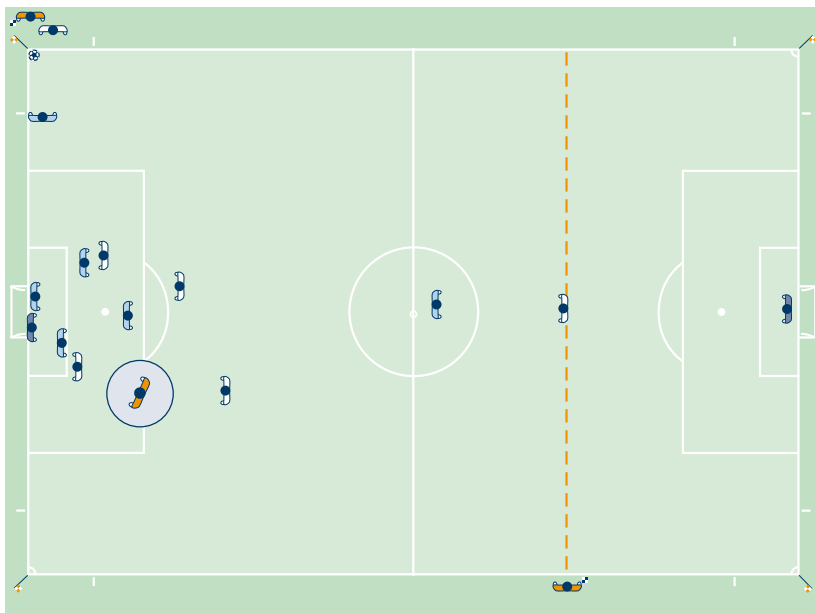

Jeżeli w podobnej sytuacji piłka nie przekroczyła linii bramkowej pomiędzy słupkami i gra toczy się nadal, ponieważ bramka nie została zdobyta, sędzia musi nawiązać kontakt wzrokowy z sędzią asystentem i, jeśli to potrzebne, daje mu dyskretny sygnał ręką.

8. Rzut z rogu

Podczas wykonywania rzutu z rogu sędzia asystent zajmuje pozycję za chorągiewką różną na przedłużeniu linii bramkowej – taką, aby nie przeszkadzać zawodnikowi w wykonaniu rzutu z rogu.

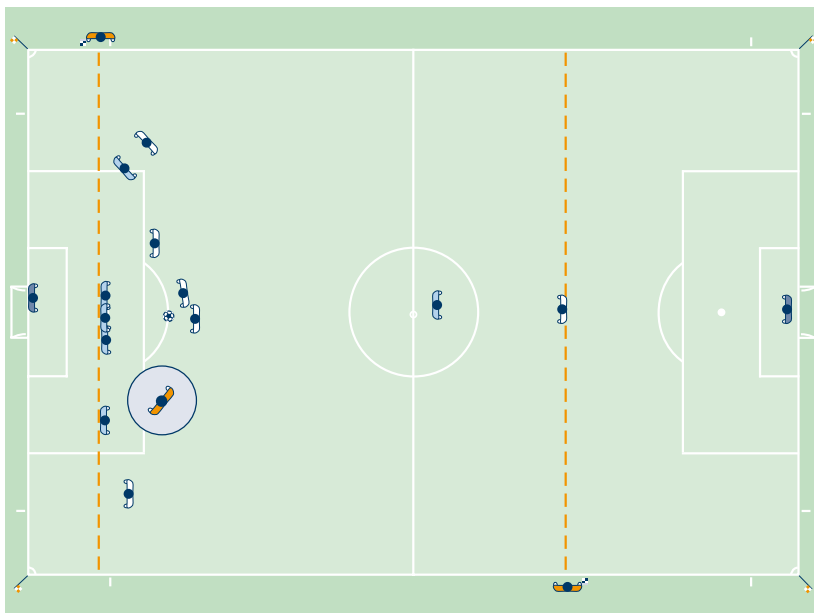
Jednocześnie musi sprawdzić, czy piłka jest prawidłowo ustawiona wewnątrz pola różnego.

9. Rzut wolny

Podczas wykonywania rzutu wolnego sędzia asystent musi zająć miejsce w linii przedostatniego zawodnika drużyny broniącej, kontrolując linię spalonego, która zawsze stanowi priorytet w jego obserwacji.

Jednak w przypadku bezpośredniego strzału na bramkę, sędzia asystent musi być przygotowany do przemieszczenia się za piłką wzdłuż linii bocznej w stronę chorągiewki różnej.

Gestykulacja

Zasadniczo sędzia asystent nie może stosować żadnych wyraźnych znaków rękoma.

Jednakże w niektórych sytuacjach dyskretny znak ręką może okazać się bardzo pomocny dla sędziego.

Znaki takie powinny być czytelne, jednoznaczne i uzgodnione przez cały zespół sędziowski podczas odprawy przedmeczowej.

Technika poruszania się

Zasadniczo sędzia asystent powinien poruszać się, będąc zwrócony twarzą do pola gry. Podczas pokonywania krótkich dystansów sędzia asystent powinien poruszać się krokiem dostawnym. Jest to szczególnie ważne przy ocenie spalonego, ponieważ tak usytuowany sędzia asystent ma lepsze pole widzenia.

Sygnaly dźwiękowe „beep”

Przypomina się sędziom, że sygnał dźwiękowy „beep” jest dodatkowym elementem, który może być stosowany, gdy jest to konieczne w celu nawiązania kontaktu z sędzią.

Sytuacje, w których użycie sygnału dźwiękowego „beep” jest pomocne:

- Spalony,
- Przewinienie (poza widocznością sędziego),
- Wrzut, rzut z rogu lub rzut od bramki (dot. decyzji niejednoznacznej),
- Sytuacja „bramka – nie ma bramki” (dot. decyzji niejednoznacznej).

Wymiana zawodników

Wrzut dla drużyny atakującej

Wrzut dla drużyny broniącej

Rzut od bramki

Rzut z rogu

Spalony

**Spalony
w pobliskiej
strefie pola gry**

**Spalony
w środkowej
strefie pola gry**

**Spalony
w przeciwległej
strefie pola gry**

**Przewinienie popełnione przez
zawodnika drużyny broniącej**

**Przewinienie popełnione przez
zawodnika drużyny atakującej**

Technika używania chorągiewki i współpraca zespołu sędziowskiego

Chorągiewka sędziego asystenta musi być zawsze rozłożona, dobrze widoczna dla sędziego i nieruchoma podczas poruszania się asystenta.

Podjmując sygnalizację, sędzia asystent zatrzymuje się i będąc zwrócony twarzą do boiska, nawiązuje kontakt wzrokowy z sędzią, a następnie podnosi chorągiewkę, czyniąc to spokojnie i jednoznacznie (nie w sposób gwałtowny lub przesadzony). Podniesiona chorągiewka winna stanowić przedłużenie ręki.

Sędzia asystent, podnosząc chorągiewkę do góry, winien ją trzymać w tej ręce, która będzie mu służyć do kolejnego wskazania kierunku. Jeżeli dla następnego wskazania chorągiewka winna znaleźć się w innej ręce, to sędzia asystent przekłada ją z ręki do ręki poniżej własnych bioder.

Jeżeli sędzia asystent sygnalizuje opuszczenie przez piłkę pola gry, jego sygnalizacja winna trwać do chwili, aż sędzia ją dostrzeże i przyjmie do wiadomości.

W przypadku, gdy sygnalizacja sędziego asystenta, dotycząca gwałtownego, agresywnego zachowania, nie jest zauważona natychmiast:

- jeżeli gra została przerwana w celu udzielenia kary indywidualnej, gra musi być wznowiona zgodnie z Przepisami Gry (rzutem wolnym, rzutem karnym itp.),
- jeżeli gra została już wznowiona, sędzia nadal może zastosować karę indywidualną, ale nie może już podyktować rzutu wolnego ani rzutu karnego.

Wrzut

Jeżeli piłka przekracza linię boczną w pobliżu sędziego asystenta, musi on wskazać bezpośrednio kierunek wrzutu.

Jeżeli piłka przekracza linię boczną w znacznej odległości od sędziego asystenta i nie ma on wątpliwości, której drużynie przysługuje wrzut, to musi również wskazać bezpośrednio kierunek wrzutu.

Jeżeli piłka przekracza linię boczną w znacznej odległości od sędziego asystenta, a następnie wraca na pole gry, względnie gdy nie jest on w stanie jednoznacznie rozstrzygnąć, której drużynie przysługuje wrzut, to musi podnieść chorągiewkę, sygnalizując sędziemu wyjście piłki poza pole gry. Po nawiązaniu kontaktu wzrokowego sędzia asystent potwierdza wskazany przez sędziego kierunek wrzutu.

Rzut z rogu / rzut od bramki

Jeżeli piłka opuszcza pole gry przez linię bramkową w pobliżu sędziego asystenta, musi on wskazać bezpośrednio na rzut z rogu, względnie na rzut od bramki. Przy tej sygnalizacji sędzia asystent trzyma chorągiewkę w prawej ręce, co pozwoli mu na lepszą obserwację pola gry.

Jeżeli piłka opuszcza pole gry przez linię bramkową w pobliżu sędziego asystenta, a następnie wraca na pole gry, sędzia asystent musi podnieść chorągiewkę, sygnalizując wyjście piłki poza pole gry, po czym wskazuje na rzut od bramki, względnie rzut z rogu.

Jeżeli piłka opuszcza pole gry przez linię bramkową w znacznej odległości od sędziego asystenta, to musi on podnieść chorągiewkę, sygnalizując wyjście piłki poza pole gry. Po nawiązaniu kontaktu wzrokowego sędzia asystent potwierdza wskazanie sędziego.

W sytuacjach jednoznacznych sędzia asystent może bezpośrednio sygnalizować rozstrzygnięcie.

Spalony

W przypadku zaistnienia spalonego sędziego asystent podnosi chorągiewkę. Następnie po przerwaniu gry wskazuje strefę pola gry, w której spalony miał miejsce.

Jeżeli sędzia natychmiast nie dostrzeże podniesionej chorągiewki, sędzia asystent kontynuuje swoją sygnalizację do czasu, aż sędzia przyjmie ją do wiadomości, względnie gdy piłka w sposób jednoznaczny znajdzie się pod kontrolą drużyny broniącej.

Sędzia asystent w celu lepszej obserwacji pola gry, musi sygnalizować spalonego, trzymając chorągiewkę w prawej ręce.

Wymiana zawodników

Informację o przygotowanej wymianie sędzia asystent otrzymuje od sędziego technicznego. Podczas najbliższej przerwy w grze sędzia asystent musi zasygnalizować sędziemu gotowość do przeprowadzenia wymiany. Dla przeprowadzenia wymiany sędzia asystent nie musi przemieszczać się do linii środkowej, ponieważ procedurę wymiany przeprowadza sędzia techniczny.

Jeżeli na zawody nie został wyznaczony sędzia techniczny, wtedy procedurę wymiany przeprowadza sędzia asystent. W takim przypadku po przeprowadzeniu wymiany sędzia musi czekać ze wznowieniem gry do momentu, aż sędzia asystent zajmie właściwą pozycję do obserwacji wydarzeń.

Gra niedozwolona

Sędzia asystent sygnalizuje podniesioną chorągiewką przypadki gry niedozwolonej lub niesportowego zachowania, mające miejsce w jego pobliżu lub poza widocznością sędziego. We wszystkich innych przypadkach musi wstrzymać się z sygnalizacją, a jeżeli zajdzie taka potrzeba, to poinformować sędziego o szczegółach zdarzenia i o tym, którzy zawodnicy brali w nim udział.

Przed sygnalizacją przewinienia, sędzia asystent musi ocenić, czy:

- zdarzenie miało miejsce poza polem widzenia sędziego lub czy pole widzenia było ograniczone,
- sędzia w przypadku dostrzeżenia przewinienia mógłby zastosować korzyść.

Jeżeli gra niedozwolona, względnie niesportowe zachowanie, miało miejsce, sędzia asystent musi:

- podnieść chorągiewkę trzymaną w tej samej ręce, której użyje do kolejnej sygnalizacji (kierunku), informując tym samym sędziego, kto został poszkodowany,
- nawiązać kontakt wzrokowy z sędzią,
- lekko machać podniesioną chorągiewką (unikać nadmiernych, agresywnych ruchów),
- w razie potrzeby użyć sygnału dźwiękowego („beep”).

Sędzia asystent, każdorazowo zgodnie z zasadą „czekaj i patrz”, musi przeanalizować, czy gra powinna być kontynuowana i nie podnosić chorągiewki, jeżeli drużyna, przeciwko której popełniono przewinienie, odnosi korzyść.

W takim przypadku niezwykle ważne jest nawiązanie kontaktu wzrokowego z sędzią.

Przewinienia poza polem karnym

Jeżeli przewinienie miało miejsce poza polem karnym (ale w jego bezpośrednim sąsiedztwie), sędzia asystent powinien nawiązać kontakt wzrokowy z sędzią, oceniając jaką pozycję zajmuje sędzia i jakie podjął rozstrzygnięcie. Sędzia asystent musi stać na wysokości linii pola karnego i jeśli to konieczne, sygnalizować nieprawidłowości w grze poprzez podniesienie chorągiewki.

W przypadku kontrataku (sędzia w znacznej odległości od akcji) sędzia asystent powinien być w stanie udzielić informacji, czy faul został popełniony i czy miało to miejsce w polu karnym czy na zewnątrz pola karnego (co stanowi priorytet przy podejmowaniu decyzji przez sędziego asystenta) oraz jakie kary muszą być zastosowane w tym wypadku.

Przewinienia w polu karnym

Jeżeli przewinienie miało miejsce w polu karnym poza widocznością sędziego (szczególnie w pobliżu sędziego asystenta), sędzia asystent musi nawiązać kontakt wzrokowy z sędzią, oceniając, jaką pozycję zajmuje sędzia i jakie podjął rozstrzygnięcie. W przypadku braku reakcji sędziego, sędzia asystent musi podnieść chorągiewkę oraz użyć sygnału „beep”, po czym w sposób widoczny zmierzać wzdłuż linii bocznej w stronę chorągiewki różnej.

Masowe konfrontacje

W wypadku zaistnienia zbiorowej konfrontacji, sędzia asystent będący bliżej zdarzenia, może wkroczyć na pole gry, aby wspierać sędziego.

Drugi sędzia asystent musi także obserwować wydarzenia i rejestrować szczegóły incydentu.

Konsultacje

W niektórych wykroczeniach dyscyplinarnych, po nawiązaniu kontaktu wzrokowego z sędzią, dyskretny umówiony znak sędziego asystenta może być wystarczającą informacją.

W przypadku, gdy wymagana jest bezpośrednia konsultacja, sędzia asystent może – jeżeli jest to potrzebne – wejść na pole gry 2-3 metry od linii bocznej. Sędzia i sędzia asystent w czasie konsultacji skierowani są twarzami w stronę pola gry. Konsultację prowadzą w taki sposób, aby nikt inny ich rozmowy nie słyszał.

Odległość muru

Jeżeli rzut wolny wykonywany jest blisko linii bocznej w sąsiedztwie sędziego asystenta, to może on wejść na pole gry w celu odsunięcia muru na odległość 9,15 m (10 jardów) od piłki.

W tym przypadku przed wznowieniem gry sędzia czeka, aż sędzia asystent powróci na swoją pozycję.

Dodatkowy czas gry

Wiele przerw w grze jest przerwami naturalnymi wynikającymi ze specyfiki gry (np. wrzuty, rzuty od bramki). Do przepisowego czasu gry można doliczyć jedynie czas utracony, wynikający z nadmiernego zwlekania ze wznowieniem gry.

Pod koniec ostatniej minuty każdej części zawodów sędzia techniczny wskazuje minimalną ilość czasu, o jaką gra decyzją sędziego zostanie przedłużona w danej części meczu.

Wskazanie sędziego technicznego nie stanowi ścisłej deklaracji ilości przedłużonego czasu w danej części zawodów. Sędzia może wskazać czas w razie potrzeby przedłużyć, ale nie ma prawa go skrócić.

Sędzia nie może kompensować błędu pomiaru czasu gry pierwszej połowy przez wydłużenie lub skrócenie czasu gry drugiej połowy.

Rzut sędziowski

Przy rzucie sędziowskim w walce o piłkę może brać udział każdy zawodnik, z bramkarzem włącznie.

Nie określa się ani minimalnej, ani maksymalnej liczby zawodników mogących uczestniczyć w wykonaniu rzutu sędziowskiego. Sędzia nie ma prawa decydować o tym, kto może walczyć o piłkę podczas rzutu sędziowskiego.

Dotknięcie piłki na polu gry przez osobę nie będącą zawodnikiem

Jeżeli podczas gry piłka dotknie sędziego lub sędziego asystenta, który chwilowo znalazł się na polu gry, nie powoduje to konieczności przerwania gry, jako że sędziów traktuje się jako element zawodów.

Nie ma bramki

Jeżeli sędzia da sygnał gwizdkiem, że bramka została zdobyta, zanim piłka przekroczyła linię bramkową całym swoim obwodem, i natychmiast dostrzeże swój błąd, gra winna być wznowiona rzutem sędziowskim w miejscu, w którym znajdowała się piłka w chwili przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej - z miejsca najbliższego temu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry.

Technologia goal-line (GLT)

Zasady zastosowania GLT

- GLT można zastosować wyłącznie na linii bramkowej w celu oceny, czy została zdobyta bramka,
- System GLT musi być zgodny z wymogami Programu Jakości FIFA dla technologii goal-line,
- Informacja, czy bramka została zdobyta, musi być natychmiastowa i automatycznie potwierdzona w przeciągu jednej sekundy,
- Informacja, czy bramka została zdobyta, będzie podana przez system GLT tylko do wiadomości sędziów (za pomocą zegarka sędziego, przez wibrację oraz komunikat na ekranie zegarka).

Wymogi i specyfikacje systemu GLT

W przypadku zastosowania systemu GLT w rozgrywkach mistrzowskich organizator rozgrywek musi dopilnować, aby system spełniał wymogi ujęte w Wytycznych Testowania Programu Jakości FIFA dla technologii goal-line. Wytyczne takie muszą być zaakceptowane przez IFAB, a także przetestowane przez niezależną jednostkę, która musi zweryfikować dokładność i funkcjonalność różnych technologii dostarczanych do systemów zgodnie z Wytycznymi Testowania.

Definicje

W kontekście Artykułu 11 – „Spalony” zastosowanie mają następujące definicje:

- **„bliżej linii bramkowej przeciwnika”** – oznacza, że jakakolwiek część głowy, tułowia lub nóg jest bliżej linii bramkowej przeciwników, niż zarówno piłka, jak i przedostatni zawodnik drużyny przeciwnej. W definicji tej nie bierze się pod uwagę rąk zawodnika.
- **„branie udziału w grze”** – oznacza zagranie lub dotknięcie piłki podanej lub dotkniętej przez współpartnera.
- **„przeszkadzanie przeciwnikowi”** – oznacza utrudnianie przeciwnikowi zagrania lub możliwości zagrania piłki przez wyraźne zasłonięcie mu pola widzenia lub przez atakowanie przeciwnika w walce o piłkę.
- **„osiąganie korzyści z przebywania na tej pozycji”** – oznacza zagranie piłki przez zawodnika przebywającego na pozycji spalonej:
 - i. po rykoszecie lub odbiciu się piłki od słupka, poprzeczki lub przeciwnika,
 - ii. po rykoszecie, odbiciu się lub zagranii jej po rozmyślnej paradzie obronnej.

Zawodnik nie osiąga korzyści, jeśli przebywając na pozycji spalonej, otrzyma piłkę od przeciwnika, który w sposób rozmyślny zagrywa piłkę (poza rozmyślną paradą obronną).

Naruszenie przepisu

Jeżeli ma miejsce spalony, przerwana z tego tytułu przez sędziego grę wznowi drużyna przeciwna rzutem wolnym pośrednim z miejsca, gdzie zawodnik spalony znajdował się w chwili ostatniego zagrania do niego piłki przez współpartnera.

Każdy zawodnik drużyny broniącej opuszczający pole gry z jakiegokolwiek powodu bez zgody sędziego będzie uważany za znajdującego się na własnej linii bramkowej lub linii bocznej w celu oceny spalonego, aż do najbliższej przerwy w grze. Jeśli ten zawodnik rozmyślnie opuszcza pole gry, musi zostać napomniany podczas najbliższej przerwy w grze.

Jeżeli zawodnik drużyny atakującej w celu uniknięcia spalonego opuszcza pole gry, sygnalizując tym samym, że nie bierze aktywnego udziału w grze, nie narusza Przepisów Gry.

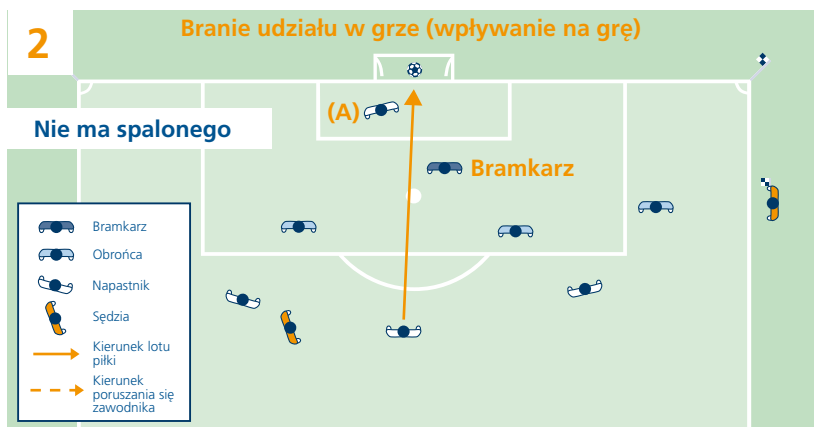
Jeżeli jednak sędzia uzna, że zawodnik ten opuścił boisko ze względów taktycznych i poprzez swój powrót na pole gry odniósł nieuzasadnioną korzyść, to powinien otrzymać napomnienie za niesportowe zachowanie. Powrót tego zawodnika na pole gry może mieć miejsce po uzyskaniu zgody sędziego.

Jeżeli zawodnik drużyny atakującej znajduje się pomiędzy słupkami oraz wewnątrz bramki przeciwników i pozostaje nieruchomy, a w tym momencie jego współpartner zdobył bramkę, to tak zdobyta bramka winna być uznana, jeżeli zawodnik przebywający w bramce nie przeszkadzał przeciwnikowi i nie rozpraszał jego uwagi.

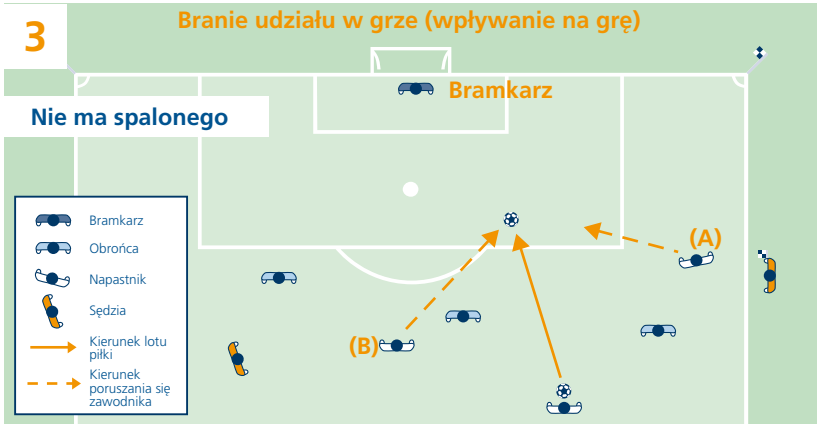
Jeżeli jednak zawodnik znajdujący się w bramce przeszkadza w interwencji, względnie w inny sposób rozprasza uwagę przeciwnika, to bramka nie może zostać uznana, winny zawodnik zostanie ukarany napomnieniem za niesportowe zachowanie, a gra wznowiona zostanie rzutem sędziowskim z miejsca, w którym znajdowała się piłka w chwili przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej – z miejsca najbliższego temu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry.

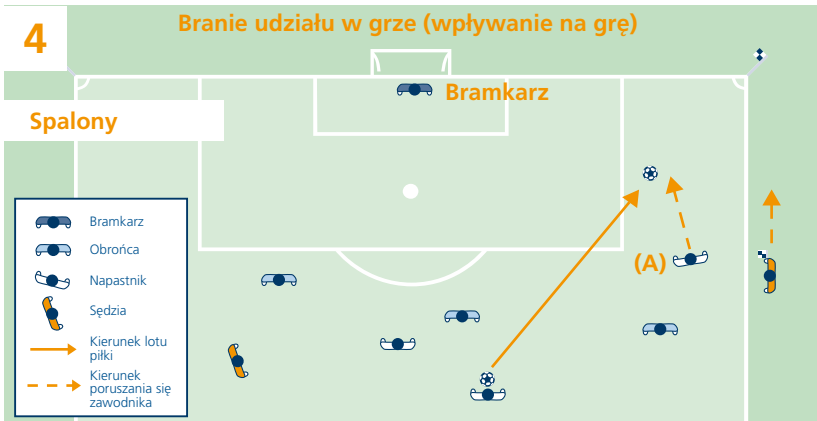
SPALONY – Napastnik na pozycji spalonej (A), nie przeszkadzając przeciwnikowi, **dotyka piłki**.
Sędzia asystent musi podnieść chorągiewkę, kiedy zawodnik **dotyka piłki**.

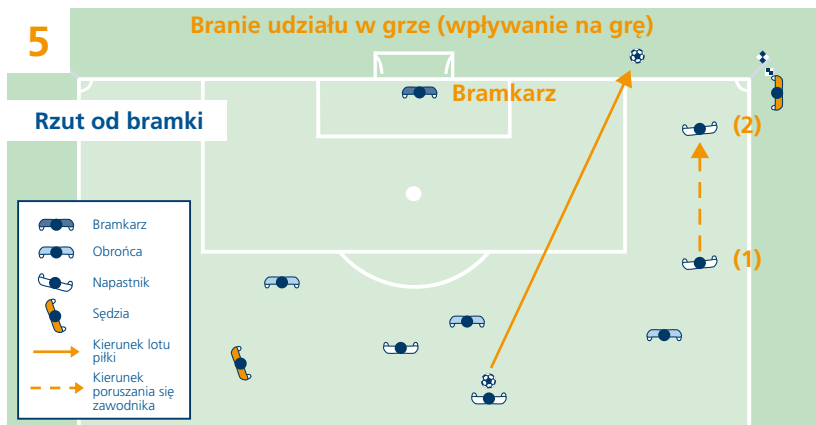
NIE MA SPALONEGO – Napastnik na pozycji spalonej (A), nie przeszkadzając przeciwnikowi, **nie dotyka piłki**.
Zawodnik nie może być ukarany, ponieważ nie dotknął piłki.

NIE MA SPALONEGO – Napastnik **na pozycji spalonej** (A) biegnie w kierunku piłki i współpartner **nie będący na pozycji spalonej** (B) również biegnie w kierunku piłki i zagrywa ją. Zawodnik (A) nie może być ukarany, ponieważ nie dotknął piłki.

SPALONY – Zawodnik **na pozycji spalonej** (A) może być ukarany przed zagranieniem lub dotknięciem piłki, jeżeli zdaniem sędziego żaden inny współpartner nie będący na pozycji spalonej nie ma możliwości zagrania piłki.

RZUT OD BRAMKI – Napastnik **na pozycji spalonej** (1) biegnie w kierunku piłki, ale **nie dotyka jej**.
Sędzia asystent musi wskazać „rzut od bramki”.

SPALONY – Napastnik **na pozycji spalonej** (A) zasłania pole widzenia bramkarza. Napastnik musi być ukarany, ponieważ utrudnia zagranie lub możliwości zagrania piłki przez przeciwnika (bramkarza).

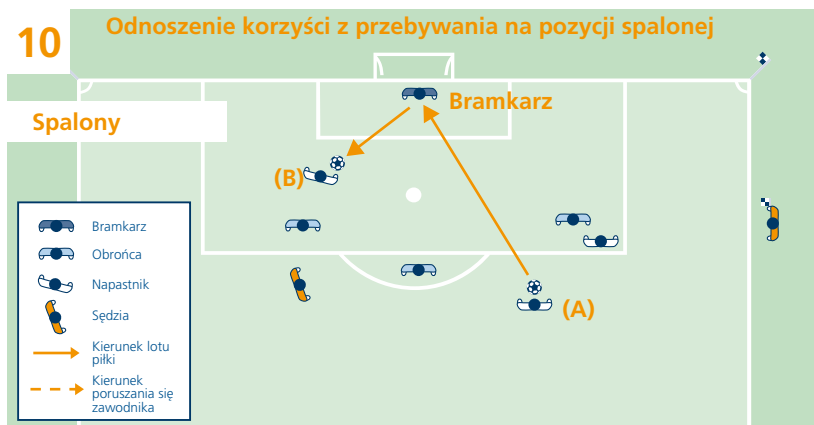
NIE MA SPALONEGO – Napastnik **na pozycji spalonej (A)** **nie** zasłania pola widzenia bramkarza, ani nie atakuje przeciwnika w walce o piłkę.

NIE MA SPALONEGO, RZUT Z ROGU – Napastnik **na pozycji spalonej (A)** biegnie w kierunku piłki, ale nie utrudnia zagrania lub możliwości jej zagrania przez przeciwnika.
Napastnik (A) **nie** atakuje przeciwnika (B) w walce o piłkę.

SPALONY – Napastnik **na pozycji spalonej** (A) biegnie w kierunku piłki, utrudniając zagranie lub możliwość jej zagrania przez przeciwnika (B) poprzez atakowanie go w walce o piłkę. Zawodnik (A) atakuje przeciwnika (B) w walce o piłkę.

SPALONY – Napastnik (B) **zagrywa lub dotyka piłkę** po rykoszecie, odbiciu się lub zagraniu jej po rozmyślnej paradzie obronnej, będąc wcześniej **na pozycji spalonej** w momencie ostatniego zagrania lub dotknięcia piłki przez jego współpartnera.

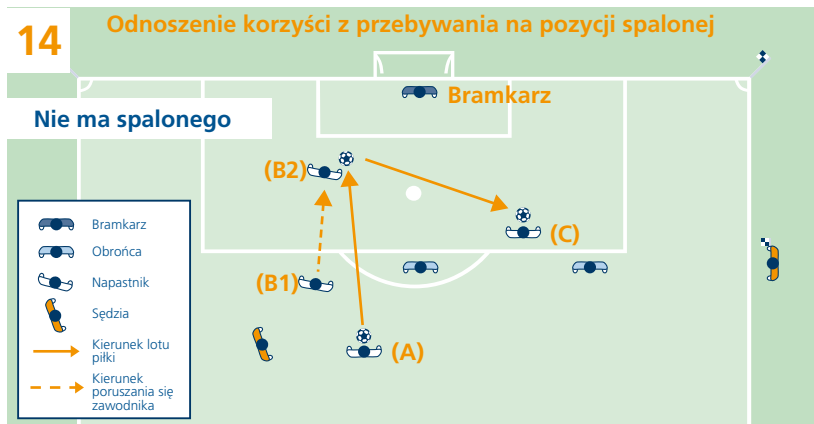
SPALONY – Zawodnik przebywający na pozycji spalonej (B), w momencie ostatniego zagrania lub dotknięcia piłki przez współpartnera, zostaje ukarany za zagranie lub dotknięcie piłki po rykoszecie, odbiciu się lub po rozmyślnej paradzie obronnej przez zawodnika drużyny broniącej (C).

NIE MA SPALONEGO – Piłka kopnięta przez współpartnera (A) odbija się od bramkarza. Zawodnik (B) nie będący na pozycji spalonej zagrywa piłkę. Zawodnik (C) znajdujący się **na pozycji spalonej** nie jest ukarany, ponieważ nie odniósł korzyści z przebywania na tej pozycji, gdyż nie dotknął piłki.

SPALONY – Piłka kopnięta przez współpartnera (A) w wyniku rykoszetu lub odbicia się od przeciwnika trafia do napastnika (B), który jest ukarany za **zagranie piłki** będąc uprzednio **na pozycji spalonej**.

NIE MA SPALONEGO – Zawodnik atakujący (C) jest **na pozycji spalonej** i nie przeszkadza przeciwnikowi, kiedy współpartner (A) zagrywa piłkę do zawodnika (B1) nie będącego na spalonym, który biegnie w kierunku bramki przeciwnika i zagrywa piłkę (B2) do swojego współpartnera (C). Zawodnik atakujący (C) nie może być ukarany, ponieważ gdy piłka była do niego zagrana, **nie był na pozycji spalonej**.

Podstawowe warunki uznania gry za grę niedozwoloną (faul)

Aby przewinienie mogło być potraktowane jako gra niedozwoloną (faul), muszą być spełnione następujące warunki:

- musi być dokonane przez zawodnika.
- musi zostać dokonane na polu gry.
- musi zostać dokonane, gdy piłka jest w grze.

Jeżeli sędzia przerwał grę z powodu popełnienia przewinienia poza polem gry (w trakcie gdy piłka była w grze), to przerwana gra musi być wznowiona rzutem sędziowskim w miejscu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia musi wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej – z miejsca najbliższego temu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry.

Nieostrożność, nierozważność, użycie nieproporcjonalnej siły

Nieostrożność ma miejsce wtedy, gdy zawodnik swój atak wykonuje w sposób niedokładny, nieuważny i bez zachowania należytej staranności.

- Nieostrożność w grze nie powoduje konieczności stosowania kar indywidualnych.

Nierozważność ma miejsce wtedy, gdy zawodnik swój atak wykonuje całkowicie nie zważając na bezpieczeństwo przeciwnika lub konsekwencje, jakie ten atak może spowodować.

- Zawodnik grający nierozważnie musi być ukarany napomnieniem.

Użycie nieproporcjonalnej siły ma miejsce wtedy, kiedy zawodnik swój atak wykonuje z dużą siłą, rażąco wykraczając poza granice normalnej gry, narażając tym samym przeciwnika na niebezpieczeństwo odniesienia kontuzji.

- Zawodnik używający nieproporcjonalnej siły, musi być wykluczony z gry.

Atakowanie przeciwnika

Atakowanie ciałem przeciwnika w zasięgu gry w walce o pozycję - łącznie z kontaktem fizycznym walczących - jest dozwoloną formą gry, pod warunkiem, że nie będą użyte ręce i łokcie.

Przewinieniem jest atakowanie przeciwnika:

- w sposób nieostrożny,
- w sposób nierozważny,
- z użyciem nieproporcjonalnej siły.

Zatrzymywanie przeciwnika

Zatrzymywanie przeciwnika polega na uniemożliwieniu mu poruszania się za pomocą dłoni, ramion bądź całego ciała.

Sędziowie powinni postępować stanowczo i interweniować już przy pierwszych przypadkach zatrzymywania przeciwnika, zwłaszcza gdy ma to miejsce w polu karnym podczas wykonywania rzutu wolnego lub rzutu z rogu.

Postępowanie w powyższych sytuacjach:

- Zanim piłka jest w grze, sędzia ostrzega każdego zawodnika trzymającego przeciwnika.
- Udziela napomnienia zawodnikowi, który w dalszym ciągu zatrzymuje przeciwnika, zanim piłka jest w grze.
- Dyktuje rzut wolny bezpośredni względnie rzut karny oraz napomina zawodnika, jeżeli zatrzymywanie miało miejsce, gdy piłka była już w grze.

Jeżeli zawodnik drużyny broniącej rozpoczął zatrzymywanie zawodnika drużyny atakującej przed polem karnym i kontynuuje zatrzymywanie go również w polu karnym, to sędzia musi podyktować rzut karny.

Sankcje dyscyplinarne

- Jeżeli zawodnik trzyma przeciwnika w celu uniemożliwienia mu wejścia w posiadanie piłki lub zajęcia korzystniejszej pozycji, to zawodnik ten musi otrzymać napomnienie za niesportowe zachowanie.
- Jeżeli zawodnik poprzez trzymanie przeciwnika pozbawia jego drużynę realnej szansy na zdobycie bramki, musi zostać wykluczony z gry.
- W pozostałych przypadkach samo trzymanie przeciwnika nie pociąga za sobą konieczności udzielenia kar indywidualnych.

Wznowienie gry

- Rzut wolny bezpośredni w miejscu dokonania przewinienia (patrz Art. 13 - Miejsce wykonania rzutu wolnego), względnie rzut karny.

Zagrание piłki ręką

Zagrание piłki ręką ma miejsce w sytuacji, gdy zawodnik rozmyślnie dotyka piłkę dłonią lub ramieniem.

Przy ocenie zagrania piłki ręką sędzia musi wziąć pod uwagę:

- czy ma miejsce ruch ręki do piłki (a nie piłki do ręki),
- odległość przeciwnika od piłki (nieoczekiwana piłka),
- ułożenie rąk, które samo w sobie niekoniecznie stanowi o przewinieniu,
- czy dotknięcie piłki nastąpiło poprzez trzymany w ręce przedmiot (element stroju, ochraniacz itp.),
- czy piłka została trafiona przedmiotem rzuconym w jej kierunku (but, ochraniacz itp.).

Sankcje dyscyplinarne

W niektórych okolicznościach zawodnik, zagrywając piłkę ręką, zachowuje się niesportowo i musi zostać ukarany napomnieniem. Ma to miejsce, jeżeli zawodnik:

- rozmyślnie zagrywa ręką piłkę, aby uniemożliwić przeciwnikowi wejście w jej posiadanie,
- usiłuje zdobyć bramkę poprzez rozmyślne zagranie piłki ręką.

Zawodnik musi zostać wykluczony z gry, jeżeli poprzez rozmyślne zagranie piłki ręką pozbawia drużynę przeciwną zdobycia bramki lub realnej szansy zdobycia bramki. Kara ta nie wynika z rozmyślnego zagrania ręką, a jedynie z nieprzepisowej i niedopuszczalnej interwencji, w wyniku której bramka nie została zdobyta.

Wznowienie gry

- Rzut wolny bezpośredni z miejsca przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego), względnie rzut karny.

Bramkarz zagrywający piłkę ręką poza polem karnym podlega takim samym restrykcjom z tego tytułu, jak pozostali zawodnicy.

Natomiast wewnątrz własnego pola karnego dotykание piłki ręką przez bramkarza nie powoduje żadnych sankcji wynikających z niewłaściwego postępowania (np. rzut wolny bezpośredni). Natomiast możliwe jest zarządzenie rzutu wolnego pośredniego przeciwko jego drużynie z tytułu innego rodzaju przewinień związanych z dotknięciem przez niego piłki ręką wewnątrz pola karnego.

Przewinienia bramkarza

Niedozwolone jest, aby bramkarz kontrolował piłkę w rękach dłużej niż sześć sekund.

Bramkarz uważany jest za kontrolującego piłkę, jeżeli:

- posiada piłkę między rękoma lub między ręką a jakąkolwiek powierzchnią (np. pole gry, własne ciało),
- posiada piłkę leżącą na otwartej, wyciągniętej dłoni,
- posiada piłkę, odbijając ją o podłoże, względnie podrzucając do góry.

Bramkarz, który wszedł w posiadanie piłki, nie może być atakowany przez przeciwnika.

Bramkarz nie może dotknąć piłki ręką we własnym polu karnym, jeżeli:

- piłkę, która była w jego posiadaniu, zwolnił z rąk i nie została ona dotknięta lub zagrana przez innego zawodnika,
 - przyjmuje się, że bramkarz kontroluje piłkę poprzez dotykanie jej jakąkolwiek częścią dłoni lub ramienia. Sytuacja ta nie dotyczy przypadku, gdy bramkarz odbija piłkę w wyniku parady obronnej,
 - bramkarz posiada piłkę we władaniu również wtedy, kiedy w sposób kontrolowany odbije piłkę przed siebie ręką lub ramieniem,
- współpartner celowo zagrał do niego piłkę nogą (stopą lub golenią),
- piłka została zagrana przez współpartnera bezpośrednio z wrzutu.

Wznowienie gry

- Rzut wolny pośredni z miejsca przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Przewinienia wobec bramkarza

- Zawodnik drużyny przeciwnej przeszkadza bramkarzowi w zwolnieniu piłki z rąk.
- Zawodnik drużyny przeciwnej musi być ukarany za grę niebezpieczną, jeśli kopie lub usiłuje kopnąć piłkę w momencie zwalniania jej z rąk przez bramkarza.
- Zawodnik drużyny przeciwnej przeszkadza bramkarzowi, ograniczając jego ruchy (np. podczas wykonywania rzutu z rogu).

Gra niebezpieczna

Gra niebezpieczna to zachowanie zawodnika próbującego zagrać piłkę w taki sposób, że naraża on na kontuzję samego siebie lub znajdującego się w zasięgu gry zawodnika drużyny przeciwnej, który w obawie przed odniesieniem kontuzji powstrzymuje się od zagrania piłki.

Zagranie piłki przewrotnką lub tzw. nożycami jest dozwoloną formą gry, o ile w opinii sędziego żaden z zawodników drużyny przeciwnej nie zostanie narażony na niebezpieczeństwo.

Charakterystyczną cechą gry niebezpiecznej jest brak kontaktu ciał zawodników. Jeżeli jednak podczas niebezpiecznego zagrania dochodzi do fizycznego kontaktu z zawodnikiem drużyny przeciwnej, zagranie takie winno być karane rzutem wolnym bezpośrednim lub rzutem karnym. W przypadku kontaktu fizycznego sędzia winien ocenić, czy z dużym prawdopodobieństwem nie doszło do niewłaściwego postępowania.

Sankcje dyscyplinarne

- Zawodnik grający niebezpiecznie zasadniczo nie ponosi żadnych konsekwencji dyscyplinarnych. Jeżeli jednak jego niebezpieczne zagranie w sposób oczywisty powoduje ryzyko odniesienia kontuzji, sędzia winien udzielić mu napomnienia.
- Jeżeli natomiast zawodnik, grając niebezpiecznie, pozbawia drużynę przeciwną szansy na zdobycie bramki, winien zostać wykluczony z gry.

Wznowienie gry

- Rzut wolny pośredni w miejscu przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- Jeżeli dojdzie do kontaktu z przeciwnikiem, należy zmienić kategoryzację przewinienia i podyktować rzut wolny bezpośredni lub rzut karny.

Przeszkadzanie w poruszaniu się przeciwnikowi

Przeszkadzanie ma miejsce wtedy, gdy zawodnik świadomie przemieszcza się, blokując drogę zawodnikowi drużyny przeciwnej zmierzającemu do piłki i tym samym zmuszając go do spowolnienia lub zmiany kierunku biegu, przy czym piłka dla obu zawodników znajduje się poza ich zasięgiem.

Zawodnik może zajmować dowolną pozycję na polu gry. Może on znaleźć się na drodze przeciwnika, nie może jednak świadomie wbiegać w drogę i przeszkadzać przeciwnikowi w poruszaniu się.

Dozwolone jest osłanianie piłki. Jeżeli piłka znajduje się w grze, zawodnik ze względów taktycznych może ją osłaniać przed zawodnikiem drużyny przeciwnej tak długo, jak znajduje się ona w zasięgu jego gry i nie używa on do tego jedynie rąk lub ciała. Zawodnik osłaniający piłkę – jeżeli jest ona w jego zasięgu – może być prawidłowo atakowany przez zawodnika drużyny przeciwnej.

Wstrzymanie wznowienia gry w celu udzielenia kary indywidualnej

Jeżeli sędzia podjął decyzję o udzieleniu kary indywidualnej, napomnienia lub wykluczenia przeciwnika, gra nie może być wznowiona przed zakończeniem procedury udzielenia kary.

Niesportowe zachowanie karane napomnieniem

Występują różne okoliczności, w których zawodnik musi być ukarany za niesportowe zachowanie, np. jeżeli zawodnik:

- popełni jedno z siedmiu przewinień karanych rzutem wolnym bezpośrednim, czyniąc to w sposób nierozważny,
- popełni przewinienie w taktycznym celu przeszkodzenia w prowadzeniu korzystnej akcji albo jej przerwania,
- trzyma zawodnika drużyny przeciwnej w celach taktycznych, odciągając go od piłki lub przeszkadzając mu w dojściu do niej,
- zagrywa piłkę ręką w celu uniemożliwienia przeciwnikowi przejęcia piłki albo rozwinięcia ataku, (dotyczy zawodnika innego niż bramkarz we własnym polu karnym),
- zagrywa piłkę ręką, usiłując w ten sposób zdobyć bramkę (nie jest istotne, czy bramka została zdobyta, czy nie),
- usiłuje wprowadzić w błąd sędziego poprzez sugerowanie odniesienia kontuzji, względnie stwarzanie pozorów, że jest faulowany (symulacja),
- zamienia się funkcją z bramkarzem w trakcie gry lub bez zgody sędziego,
- swoją postawą wykazuje brak należytego szacunku dla zawodów,
- zagrywa piłkę w trakcie schodzenia z pola gry, po tym, jak otrzymał zgodę na jego opuszczenie,
- słownie rozprasza uwagę zawodnika drużyny przeciwnej zarówno podczas gry, jak i w momencie jej wznowienia,
- wykonuje niedozwolone oznaczenia na polu gry,
- gdy piłka jest w grze, używa rozmyślnych sztuczek, zagrywając piłkę do własnego bramkarza głową, klatką piersiową, kolanem, tak aby obejść Przepisy Gry. Nie ma znaczenia, czy bramkarz dotyka piłki ręką czy też nie. Przewinienie to jest próbą obejścia zarówno litery, jak i ducha Art. 12. Gra jest wznowiona rzutem wolnym pośrednim,
- wykonując rzut wolny, podaje piłkę do własnego bramkarza, używając rozmyślnych sztuczek, tak aby ominąć postanowienia Art. 12. Po napomnieniu zawodnika rzut wolny musi być powtórzony.

Fetowanie zdobycia bramki

Okazywanie radości ze zdobycia bramki (fetowanie) jest dopuszczalne, jednakże radość ta nie może być nadmierna.

Dozwolone jest rozsądne, umiarkowane fetowanie, jednakże przy zachowaniach prowadzących do nadmiernej straty czasu (np. wszelkie układy choreograficzne), zaleca się interwencje sędziów.

Zawodnik musi zostać ukarany napomnieniem, jeżeli:

- w opinii sędziego wykonuje prowokacyjne, szydercze, względnie podburzające gesty,
- wspina się na ogrodzenie w celu fetowania zdobytej bramki,
- zdejmuje swoją koszulkę, względnie zakłada ją na głowę,
- zakrywa głowę lub twarz maską, względnie innym podobnym przedmiotem.

Samo opuszczenie pola gry w celu fetowania zdobycia bramki nie stanowi o udzieleniu kary indywidualnej, jeżeli zawodnicy fetujący poza polem gry powrócą na nie możliwie jak najszybciej.

W takich wypadkach oczekuje się od sędziów działań zapobiegawczych i kierowania się zdrowym rozsądkiem podczas oceny fetowania zdobycia bramki.

Okazywanie niezadowolenia – protesty

Zawodnik, który protestuje (okrzykiem lub gestem) przeciw decyzji sędziego, musi zostać ukarany napomnieniem.

Kapitan drużyny nie posiada specjalnego statusu i przywilejów wynikających z Przepisów Gry, jednak ponosi on w pewnym stopniu odpowiedzialność za zachowanie swojego zespołu.

Opóźnianie wznowienia gry

Sędzia musi udzielić napomnienia zawodnikom, którzy opóźniają wznowienie gry poprzez stosowanie następujących metod:

- wykonanie rzutu wolnego z niewłaściwego miejsca z wyłączną intencją, aby sędzia nakazał powtórzenie wykonania tego rzutu,
- dokonywanie przygotowań do wykonania wrzutu, by nagle pozostawić piłkę współpartnerowi,
- odkopywanie lub odnoszenie piłki po przerwaniu gry przez sędziego,
- przesadne zwlekanie z wykonaniem rzutu wolnego lub wrzutu,
- opóźnianie swojego zejścia z boiska podczas procedury wymiany zawodników,
- prowokowanie konfrontacji poprzez celowe dotykanie piłki po przerwaniu gry przez sędziego.

Uporczywe naruszanie Przepisów Gry

Sędziowie winni zwracać uwagę na zawodników, którzy uporczywie naruszają Przepisy Gry. W szczególności powinni mieć świadomość, że zawodnik dokonujący szeregu różnorodnych przewinień w konsekwencji swojego postępowania musi zostać ukarany napomnieniem z tytułu uporczywego naruszania Przepisów Gry.

Ocena, jaki rodzaj przewinień, jaka ich liczba i okres ich popełnienia, daje podstawę do uznania, że ma miejsce „uporczywość” w naruszaniu Przepisów Gry, leży całkowicie w gestii sędziego. Właściwa, rozsądna ocena tego elementu leży w interesie efektywnego zarządzania grą.

Poważny, rażący faul

Zawodnik popełnia poważny, rażący faul wówczas, gdy używa nieproporcjonalnej siły lub brutalności w odniesieniu do zawodnika drużyny przeciwnej, kiedy walczą o piłkę będącą w grze.

Atak nogami, który naraża na niebezpieczeństwo zawodnika drużyny przeciwnej, musi być traktowany jako poważny, rażący faul.

Każdy zawodnik, który gwałtownie atakuje zawodnika drużyny przeciwnej, kiedy walczą o piłkę, naskakuje z przodu, z boku lub z tyłu, używając jednej lub obu nóg – czyniąc to z użyciem nieproporcjonalnej siły i narażając tego zawodnika na niebezpieczeństwo - popełnia poważny, rażący faul.

Przy poważnym, rażącym faulu korzyść nie powinna być stosowana, chyba że w następstwie zastosowania korzyści stwarza się bezpośrednio realną szansę zdobycia bramki przez drużynę poszkodowaną. W takim przypadku zawodnika, który popełnił poważny, rażący faul, sędzia wyklucza podczas najbliższej przerwy w grze.

Poważny, rażący faul karany jest wykluczeniem z gry winnego zawodnika. Grę przerwana z tego tytułu wznawia się rzutem wolnym bezpośrednim z miejsca przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego), względnie rzutem karnym, gdy przewinienie miało miejsce w polu karnym.

Gwałtowne, agresywne zachowanie

Zawodnik zachowuje się gwałtownie, agresywnie wtedy, gdy używa nieproporcjonalnej siły bądź brutalności w stosunku do zawodnika drużyny przeciwnej, kiedy nie walczą o piłkę.

Gwałtowne, agresywne zachowanie ma miejsce również wtedy, gdy nieproporcjonalna siła bądź brutalność skierowana jest w stosunku do współpartnera, widza, działacza lub każdej innej osoby.

Gwałtowne, agresywne zachowanie może mieć miejsce na polu gry i poza nim, w czasie gdy piłka jest w grze lub poza grą.

Przy gwałtownym i agresywnym zachowaniu korzyść nie powinna być stosowana, chyba że w następstwie zastosowania korzyści stwarza się bezpośrednio realną szansę zdobycia bramki przez drużynę poszkodowaną. W takim przypadku zawodnika, który zachował się gwałtownie, agresywnie, sędzia wyklucza podczas najbliższej przerwy w grze.

Gwałtowne i agresywne zachowanie często prowadzi do masowej konfrontacji, dlatego sędziowie w takich wypadkach muszą aktywnie interweniować.

Zawodnik, zawodnik rezerwowy lub zawodnik wymieniony zachowujący się gwałtownie i agresywnie musi zostać wykluczony z gry.

Wznowienie gry

- Jeżeli przewinienie popełnione zostało podczas przerwy w grze, gra winna być wznowiona zgodnie z przyczyną jej przerwania.
- Jeżeli przewinienie popełnione zostało poza polem gry i w trakcie gdy piłka była w grze:
 - jeżeli zawodnik znajdował się już poza polem gry i popełnia przewinienie, grę należy wznowić rzutem sędziowskim w miejscu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej – z miejsca najbliższego temu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry,
 - jeżeli zawodnik opuszcza pole gry dla popełnienia przewinienia, grę należy wznowić rzutem wolnym pośrednim z miejsca, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- Jeżeli przewinienie zostało popełnione na polu gry i w trakcie, gdy piłka była w grze:
 - jeżeli przewinienie zostało popełnione na zawodniku drużyny przeciwnej, przerwana grę drużyna przeciwna wznowia rzutem wolnym bezpośrednim z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego) lub rzutem karnym, jeżeli przewinienie miało miejsce w polu karnym zawodnika, który popełnił przewinienie,
 - jeżeli przewinienie zostało popełnione na współpartnerze, przerwana grę drużyna przeciwna wznowia rzutem wolnym pośrednim z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego),
 - jeżeli przewinienie zostało popełnione wobec zawodnika rezerwowego, względnie zawodnika wymienionego, grę przerwana z tego powodu wznowia się rzutem wolnym pośrednim z miejsca, gdzie była piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego),
 - jeżeli przewinienie zostało popełnione wobec jednego z sędziów, grę przerwana z tego powodu drużyna przeciwna wznowia rzutem wolnym pośrednim z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego),
 - jeżeli przewinienie zostało popełnione wobec innej osoby, grę należy wznowić rzutem sędziowskim w miejscu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej – z miejsca najbliższego temu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry.

Rzucanie przedmiotami – łącznie z piłką

Jeżeli w trakcie gdy piłka jest w grze zawodnik, zawodnik rezerwowi względnie zawodnik wymieniony rzuca przedmiotem w zawodnika drużyny przeciwnej lub inną osobę, czyniąc to w sposób nierozważny, sędzia przerywa grę i winnemu zawodnikowi udziela napomnienia.

Jeżeli w trakcie gdy piłka jest w grze, zawodnik, zawodnik rezerwowi, względnie zawodnik wymieniony, rzuca przedmiotem w zawodnika drużyny przeciwnej lub inną osobę, używając do tego nadmiernej siły, sędzia przerywa grę i winnego wyklucza z gry za gwałtowne, agresywne zachowanie.

Wznowienie gry

- Jeżeli zawodnik znajdujący się we własnym polu karnym rzuca przedmiotem w zawodnika drużyny przeciwnej, znajdującego się poza polem karnym w obrębie pola gry, grę przerwana z tego tytułu wznawia drużyna przeciwna rzutem wolnym bezpośrednim z miejsca, gdzie znajdował się uderzony zawodnik drużyny przeciwnej (względnie gdzie mógłby zostać uderzony).
- Jeżeli zawodnik znajdujący się poza własnym polem karnym, rzuca przedmiotem w zawodnika drużyny przeciwnej znajdującego się w polu karnym zawodnika rzucającego, sędzia dyktuje rzut karny.
- Jeżeli zawodnik znajdujący się na polu gry rzuca przedmiotem w jakąkolwiek inną osobę znajdującą się poza polem gry, przerwana grę drużyna przeciwna wznawia rzutem wolnym pośrednim z miejsca, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- Jeżeli zawodnik znajdujący się poza polem gry rzuca przedmiotem w zawodnika drużyny przeciwnej znajdującego się na polu gry, przerwana grę drużyna przeciwna wznawia rzutem wolnym bezpośrednim z miejsca, gdzie znajdował się uderzony zawodnik drużyny przeciwnej (względnie gdzie mógłby zostać uderzony) lub rzutem karnym, jeżeli przewinienie miało miejsce w polu karnym zawodnika, który popełnił przewinienie.
- Jeżeli zawodnik rezerwowi, względnie zawodnik wymieniony, znajdujący się poza polem gry rzuca przedmiotem w zawodnika drużyny przeciwnej znajdującego się na polu gry, przerwana grę wznawia drużyna przeciwna rzutem wolnym pośrednim z miejsca, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Pozbawienie drużyny bramki lub realnej szansy na zdobycie bramki

Dwa spośród siedmiu przewinień karanych wykluczeniem z gry mają bezpośredni związek z pozbawieniem drużyny przeciwnej realnej szansy na zdobycie bramki. Nie jest koniecznym, żeby przewinienie to miało miejsce wewnątrz pola karnego.

Jeżeli w czasie, gdy drużyna przeciwna zostaje pozbawiona realnej szansy na zdobycie bramki, sędzia zastosuje korzyść i bramka zostanie zdobyta bezpośrednio, to pomimo że przeciwnik zagrał piłkę ręką lub faulował – nie będzie on wykluczony z gry, lecz jedynie napomniany.

Sędzia podejmując decyzję o wykluczeniu z gry zawodnika z tytułu pozbawienia drużyny przeciwnej bramki lub realnej szansy na zdobycie bramki, powinien uwzględnić następujące okoliczności:

- odległość miejsca, w którym doszło do przewinienia od bramki przeciwnika,
- prawdopodobieństwo utrzymania lub uzyskania kontroli nad piłką,
- kierunek gry (akcji),
- liczbę obrońców oraz ich usytuowanie,
- tylko przewinienia, które karane są rzutem wolnym bezpośrednim lub pośrednim, mogą stanowić podstawę do klasyfikacji przewinienia jako pozbawienie drużyny przeciwnej realnej szansy na zdobycie bramki.

Procedura wykonania

Piłka jest w grze, kiedy zostanie kopnięta i poruszy się.

Rzut wolny uznaje się za wykonany, jeżeli piłka jest podrzucona stopą, względnie obiema stopami jednocześnie.

Zwody taktyczne w celu dezorientowania zawodnika drużyny przeciwnej w trakcie wykonywania rzutu wolnego są dozwolonym elementem gry w piłkę nożną. Jeżeli jednak w opinii sędziego zwody te mają charakter niesportowego zachowania, winny zawodnik musi zostać napomniany.

Jeżeli wykonawca rzutu wolnego wykona rzut w taki sposób, że celowo kopnie piłkę w przeciwnika, aby uzyskać prawo do ponownego jej zagrania, sędzia grę będzie kontynuował – o ile zagranie to nie było wykonane w sposób nieostrożny, nierozważny lub z użyciem nadmiernej siły.

Jeżeli w czasie wykonywania rzutu wolnego pośredniego, sędzia nie zasygnalizował uniesionym ramieniem rodzaju rzutu, a wykonawca bezpośrednim strzałem zdobył bramkę, bramki takiej uznać nie wolno. W takim przypadku sędzia nakaze powtórzenie rzutu wolnego, ponieważ podyktowany rzut wolny pośredni nie może być przekwalifikowany przez błąd sędziego.

Odległość

Jeżeli wykonawca rzutu decyduje się na szybkie wykonanie rzutu wolnego w sytuacji, gdy zawodnik drużyny przeciwnej znajduje się w odległości mniejszej niż 9.15 m (10 jardów) od piłki i przejmie zagrana piłkę, sędzia nie interweniuje, zezwalając na kontynuowanie gry.

Jeżeli wykonawca rzutu wolnego chce go wykonać w sposób szybki, a zawodnik drużyny przeciwnej stojący blisko piłki z premedytacją mu w tym przeszkadza, sędzia musi ukarać winnego napomnieniem za opóźnienie wznowienia gry.

Jeżeli po podyktowaniu rzutu wolnego dla drużyny broniącej z jej własnego pola karnego, drużyna ta wykona go szybko, pomimo obecności w polu karnym zawodników drużyny przeciwnej, sędzia nie interweniuje, zezwalając na kontynuowanie gry.

Procedura wykonania

Zwody taktyczne w celu dezorientowania zawodnika drużyny przeciwnej w trakcie dobiegania do piłki przy wykonywaniu rzutu karnego są dozwolonym elementem gry w piłkę nożną. Jeżeli jednak zawodnik wykona zwody taktyczne przy kopnięciu piłki po dobiegnięciu do niej, będą one traktowane zarówno jako naruszenie Artykułu 14, jak i niesportowe zachowanie, za które zawodnik musi być napomniany.

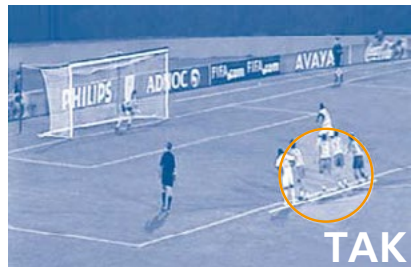
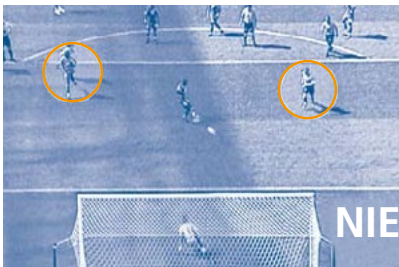
Przygotowania do wykonania rzutu karnego

Sędzia stwierdza, czy przed wykonaniem rzutu karnego spełnione zostały następujące warunki:

- Wykonawca rzutu jest zidentyfikowany.
- Piłka ustawiona jest poprawnie na punkcie karnym.
- Bramkarz znajduje się na linii bramkowej, pomiędzy słupkami, zwrócony twarzą do wykonawcy rzutu.
- Zawodnicy obydwu drużyn (oprócz wykonawcy rzutu i bramkarza) znajdują się:
 - poza polem karnym,
 - poza łukiem pola karnego,
 - za linią piłki.

Naruszenie przepisów po sygnale na wykonanie rzutu karnego i zanim piłka jest w grze

Przepisy Gry naruszył	Wynik rzutu karnego	
	Bramka	Nie ma bramki
Zawodnik atakujący	Rzut karny powtarza się	Rzut wolny pośredni
Zawodnik broniący	Bramkę uznaje się	Rzut karny powtarza się
Obydwaj	Rzut karny powtarza się	Rzut karny powtarza się

Procedury wykonania - naruszenie przepisu

Sędziowie powinni pamiętać, że zawodnicy drużyny przeciwnej mogą znajdować się nie bliżej niż 2 metry od miejsca wykonania wrzutu. W razie konieczności zawodnik, który nie przestrzega tego wymogu, winien być przez sędziego ostrzeżony przed wykonaniem wrzutu. Jeżeli w dalszym ciągu zawodnik ten nie będzie przestrzegał prawidłowej odległości, musi otrzymać napomnienie. Gra winna być wznowiona wrzutem.

Jeżeli wykonawca wrzutu wykona go w taki sposób, że celowo rzuci piłkę w przeciwnika, aby uzyskać prawo do ponownego jej zagrania, sędzia grę będzie kontynuował – o ile wrzut ten nie był wykonany w sposób nieostrożny, nierozważny lub z użyciem nadmiernej siły.

Jeżeli zawodnik wykonujący wrzut, skieruje piłkę bezpośrednio do bramki drużyny przeciwnej, sędzia bramki nie uzna, a gra zostanie wznowiona rzutem od bramki.

Jeżeli natomiast wykonawca wrzutu skieruje piłkę bezpośrednio do własnej bramki, gra zostanie wznowiona rzutem z rogu.

Jeżeli po prawidłowym wykonaniu wrzutu piłka dotknie podłoża przed linią ograniczającą pole gry, wrzut wykona ponownie ta sama drużyna z tego samego miejsca.

Natomiast jeżeli wrzut wykonany jest nieprawidłowo, zostanie wykonany ponownie z tego samego miejsca przez drużynę przeciwną.

Procedura wykonania - naruszenie przepisu

Jeżeli zawodnik wykonujący rzut od bramki po prawidłowym wykonaniu tego rzutu rozmyślnie zagrywa piłkę poza polem karnym, zanim zostanie ona dotknięta przez innego zawodnika, sędzia podyktuje rzut wolny pośredni z miejsca ponownego dotknięcia piłki (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli w powyższej sytuacji wykonawca rzutu od bramki dotknie piłkę ręką, to sędzia musi podyktować rzut wolny bezpośredni. Dodatkowo sędzia – o ile uzna to za konieczne - może ukarać tego zawodnika karą indywidualną.

Jeżeli zawodnik drużyny przeciwnej wbiegnie w pole karne, zanim opuści je piłka po wykonanym rzucie od bramki, i tam zostanie nieprawidłowo zaatakowany przez zawodnika drużyny broniącej, rzut od bramki musi być powtórzony. Zawodnik drużyny broniącej może zostać ukarany napomnieniem lub wykluczeniem z gry w zależności od ciężaru przewinienia.

Procedura wykonania – naruszenie przepisu

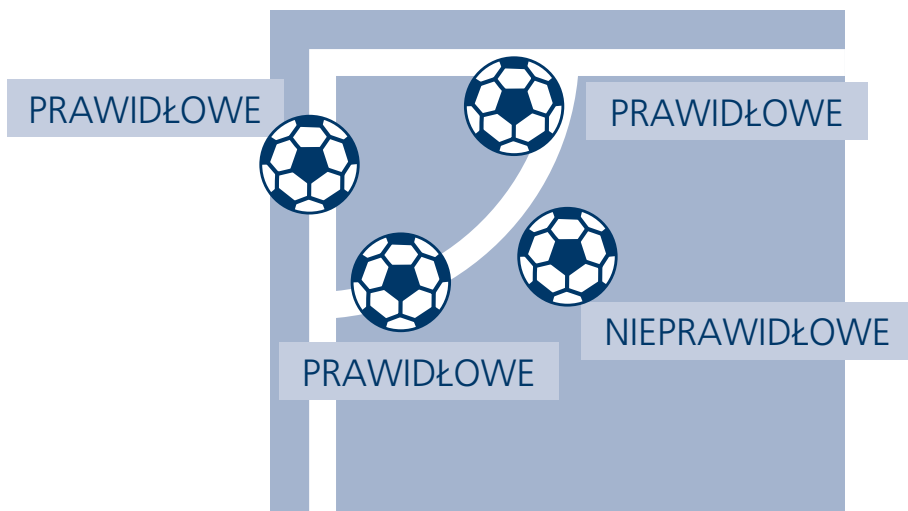
Sędziowie powinni pamiętać, że zawodnicy drużyny przeciwnej muszą znajdować się w odległości co najmniej 9.15 m (10 jardów) od łuku pola różnego aż do momentu prawidłowego wprowadzenia piłki do gry. Dodatkowe oznaczenia na zewnątrz pola gry pozwalają dopilnować tego wymogu. Zawodnik, który nie przestrzega tego warunku, winien być przez sędziego ostrzeżony przed wykonaniem rzutu z rogu. Jeżeli w dalszym ciągu zawodnik ten nie będzie przestrzegał prawidłowej odległości od łuku pola różnego, musi otrzymać napomnienie.

Jeżeli zawodnik wykonujący rzut z rogu, po prawidłowym wykonaniu tego rzutu, dotknie piłki ponownie zanim dotknie ona innego zawodnika, sędzia podyktuje rzut wolny pośredni z miejsca ponownego dotknięcia piłki (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli wykonawca rzutu z rogu wykona rzut prawidłowo w taki sposób, że celowo kopnie piłkę w przeciwnika, aby uzyskać prawo do ponownego jej zagrania, sędzia grę będzie kontynuował – o ile zagranie to nie było wykonane nieostrożnie, nierozważnie lub z użyciem nadmiernej siły.

Piłka prawidłowo ustawiona w polu różnym jest w grze, jeżeli zostanie kopnięta przez wykonawcę rzutu z rogu tak, że nawet nie opuści pola różnego.

Diagram przedstawia przykłady prawidłowego i nieprawidłowego ustawienia piłki dla wykonania rzutu z rogu.

Rzuty z punktu karnego

Procedura wykonania

- Rzuty z punktu karnego, wykonywane w celu wyłonienia zwycięzcy meczu, nie stanowią części meczu.
- Pole karne, na którym wykonywane są rzuty z punktu karnego, może być zmienione tylko wtedy, gdy bramka lub podłoże przestanie spełniać warunki do gry.
- Jeżeli wszyscy zawodnicy uprawnieni do wykonywania rzutów z punktu karnego wykonali swój rzut, nie ma konieczności wykonywania drugiej serii w tej samej kolejności, w której wykonywane były rzuty w pierwszej serii.
- Każda drużyna wyznacza zawodników do wykonania rzutów z punktu karnego oraz określa kolejność ich wykonywania, ale tylko spośród tych zawodników, którzy znajdowali się na polu gry w momencie zakończenia zawodów.
- Jeżeli zawodnik (za wyjątkiem bramkarza) podczas wykonywania rzutów z punktu karnego dozna kontuzji, nie może być wymieniony.
- Jeżeli w trakcie wykonywania rzutów z punktu karnego bramkarz zostanie wykluczony z gry, zastąpić go może jedynie zawodnik uprawniony do wykonywania tych rzutów.
- W trakcie wykonywania rzutów z punktu karnego zawodnicy, zawodnicy rezerwowi i zawodnicy wymienieni mogą być napominani bądź wykluczani.
- Jeżeli w trakcie wykonywania rzutów z punktu karnego w jednej z drużyn będzie mniej niż siedmiu zawodników uprawnionych do ich wykonywania, rzutów nie przerywa się.
- Jeżeli podczas wykonywania rzutów z punktu karnego zawodnik zostanie kontuzjowany względnie zostanie wykluczony, liczba zawodników drużyny przeciwnej nie ulega zmianie.
Wyrównywanie liczby zawodników w obydwu drużynach wymagane jest jedynie przed rozpoczęciem wykonywania rzutów z punktu karnego.

A large orange graphic element consisting of a diagonal line that runs from the top-left corner towards the bottom-right, creating a triangular shape on the left side of the page.

Postanowienia
Polskiego Związku
Piłki Nożnej

Wymiary pola gry

1. Zawody mistrzowskie Ekstraklasy są rozgrywane na polach gry o długości 105 m i szerokości 68 m. Wszelkie odstępstwa od tego przepisu są możliwe jedynie za zgodą Komisji ds. Licencji Klubowych PZPN.

Pozostałe zawody mistrzowskie szczebla centralnego mogą być rozgrywane jedynie na polach gry, których długość jest nie mniejsza niż 100 m, a szerokość nie mniejsza niż 64 m.

2. Wszystkie inne pola gry należy wyznaczać w wymiarach określonych warunkami lokalnymi, jednak zgodnie z Przepisami Gry, zachowując proporcje między ich długością i szerokością.

Oznaczenie pola gry

3. Prowadzenie zawodów bez wyraźnie oznaczonych linii mających zasadnicze znaczenie dla prawidłowego przebiegu gry jest niedozwolone. Linie te na polecenie sędziego muszą być poprawione.

4. Linia środkowa jest linią neutralną – należy jednocześnie do jednej i drugiej połowy pola gry. Zawodnik znajdujący się na linii środkowej, uważany jest za zawodnika przebywającego na swojej połowie pola gry.

5. Na zawodach szczebla centralnego organizator powinien:

- określić maksymalną liczbę fotografów wokół pola gry,
- wyznaczyć linię fotografa poza liniami bramkowymi co najmniej 3 metry od tych linii (chyba że regulamin danych rozgrywek stanowi inaczej),
- zakazać fotografom przekraczania tych linii,
- zabronić używania lamp błyskowych,
- jednolicie oznakować uprawnionych fotoreporterów.

Chorągiewki

6. Chorągiewki różne i środkowe o wymiarach 30 cm x 40 cm powinny być koloru jasnego.
7. Drzewce chorągiewek muszą być umocowane w podłożu tak, aby poddawały się naporowi zawodników.
8. Sędziemu nie wolno prowadzić zawodów bez chorągiewek różnych, a zawodnikom nie wolno ich usuwać lub odchyłać. Uszkodzona chorągiewka różna musi zostać zastąpiona inną chorągiewką.

Bramki

9. Słupki bramkowe i poprzeczki mają szerokość i głębokość 10-12 cm.
10. Siatki bramkowe muszą być sporządzone z materiałów nie zagrażających bezpieczeństwu zawodników.

Weryfikacja pola gry

11. Każde pole gry i jego najbliższe otoczenie przeznaczone do rozgrywania zawodów musi być zweryfikowane. Komisja sporządza protokół weryfikacji w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje gospodarz obiektu i ma obowiązek umieścić go w szatni sędziowskiej na widocznym miejscu.
12. Organizator zawodów jest zobowiązany do przygotowania pola gry zgodnie z Przepisami Gry.
13. O przydatności pola gry do zawodów rozstrzyga sędzia w dniu zawodów. Oceniając przydatność pola gry, sędzia bierze pod uwagę stan nawierzchni pola gry, jego niezbędne wyposażenie oraz oznakowanie. Ocenia również, czy stan przygotowanego do zawodów pola gry nie zagraża bezpieczeństwu uczestników. Decyzja podjęta przez sędziego jest ostateczna.

14. Jeżeli usterki, które zdaniem sędziego rzutowały na negatywną ocenę przydatności pola gry do zawodów, nie zostaną usunięte, to zawody zarówno mistrzowskie, jak i towarzyskie nie mogą się odbyć.

15. Jeżeli stan pola gry, na skutek warunków atmosferycznych, uniemożliwia prawidłowe przeprowadzenie zawodów głównych, sędzia wyznaczony do prowadzenia przedmecz winien zgłosić swoje zastrzeżenia organizatorowi zawodów. W tym przypadku organizator musi przenieść przedmecz na inne pole gry lub odwołać go.

16. Jeżeli w czasie zawodów zostanie uszkodzona bramka, chorągiewka różna lub linie mające zasadnicze znaczenie dla prawidłowego przebiegu gry staną się niewidoczne, wówczas sędzia nie kończy zawodów przed upływem ustalonego czasu gry, lecz poleca organizatorowi zawodów usunięcie usterek. Jeżeli organizator zawodów nie jest w stanie usunąć usterek w ustalonym realnym czasie, zawody należy zakończyć. Sędzia winien wyczerpać wszystkie środki i możliwości pozwalające na doprowadzenie zawodów do końca.

17. Na zawodach drużyn młodzieżowych, gdzie odrębne regulaminy rozgrywek przewidują grę na małe, przenośne bramki, sędzia ma obowiązek dokładnie sprawdzić, czy stan tych bramek nie zagraża bezpieczeństwu zawodników oraz czy są one dobrze przymocowane do podłoża i zabezpieczone przed przewróceniem się.

18. Przeszkody stałe znajdujące się w bezpośrednim otoczeniu pola gry, mogące stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa zawodników, muszą być usunięte albo odpowiednio zabezpieczone przed rozpoczęciem zawodów, o ile znajdują się bliżej niż 3 m od linii bocznej lub 5 m od linii bramkowej.

19. Bezpośrednie otoczenie pola gry wyznaczone jest wewnątrz jego ogrodzenia; w jego skład wchodzi też tunel prowadzący do szatni.

Zastrzeżenia dotyczące stanu pola gry

20. Zastrzeżenia dotyczące stanu pola gry mogą być wnoszone do sędziego zarówno przed rozpoczęciem, jak też w trakcie zawodów. Zastrzeżenia muszą być przez sędziego zbadane, a w przypadkach uzasadnionych sędzia musi – poprzez kapitana drużyny gospodarzy – wyznaczyć organizatorom zawodów czas na usunięcie ewentualnych usterek.

21. Sędzia musi umieścić w sprawozdaniu z zawodów treść zastrzeżeń dotyczącego stanu pola gry oraz wydane zarządzenia.

Organizacja widowisk piłkarskich

22. Organizator zawodów odpowiedzialny jest za utrzymanie porządku i spokoju publicznego na widowni i obiekcie, na którym rozgrywane są zawody przed ich rozpoczęciem, w czasie ich trwania, a także po ich zakończeniu. Organizator zawodów musi zabezpieczyć niezbędną ilość odpowiednio oznakowanych służb porządkowych.

23. Organizator zawodów musi przygotować dla uczestników zawodów oraz sędziów oddzielne, odpowiednio wyposażone szatnie znajdujące się w pobliżu pola gry. Przez okres ich użytkowania muszą one pozostawać pod stałym nadzorem organizatora zawodów.

24. Przejścia dla uczestników zawodów pomiędzy szatnią a polem gry powinny być odpowiednio zabezpieczone lub wyodrębnione od miejsc przeznaczonych dla publiczności.

25. Organizator zawodów musi zapewnić uczestnikom rozgrywanych zawodów pomoc medyczną w zakresie określonym przez regulamin danych rozgrywek przez cały czas ich trwania.

26. Organizator zawodów ma obowiązek zakazać wstępu na obiekt, na którym rozgrywane są zawody, osobom nietrzeźwym. Osoby zakłócające porządek, prowokujące do agresji, wznoszące ordynarne okrzyki muszą być bezzwłocznie usunięte poza obiekt sportowy. Odpowiednie zarządzenia informujące publiczność muszą być zawarte w regulaminach umieszczonych w miejscach łatwo dostępnych i widocznych.

27. Zawody piłki nożnej nie mogą odbywać się w żadnym przypadku na polach gry zamkniętych na mocy decyzji związkowego organu dyscyplinarnego lub państwowej władzy administracyjnej. Przed każdymi zawodami sędziowie oraz delegaci/obserwatorzy PZPN mają obowiązek sprawdzenia dokumentów zezwalających na przeprowadzenie zawodów piłki nożnej na danym polu gry.

Systemy używania piłek

1. Mecz może być rozgrywany systemem tradycyjnym lub wielopiłkowym.
2. Na zawodach szczebla centralnego obowiązuje system wielopiłkowy.
3. W systemie tradycyjnym do gry używa się tej samej piłki meczowej, a piłki zapasowe użyte są tylko wtedy, gdy piłka meczowa pęknie, stanie się niezdatna do gry lub zostanie wykopnięta tak daleko od pola gry, że zdaniem sędziego użycie piłki zapasowej znacząco przyspieszy wznowienie gry.
4. W systemie wielopiłkowym do gry używa się wszystkich piłek (minimum ośmiu), z których jedna używana jest bezpośrednio do gry, a pozostałe rozmieszczone są równomiernie wokół pola gry i znajdują się w posiadaniu przeszkolonych chłopców do podawania piłek. W każdej chwili, gdy piłka wyjdzie z gry, chłopiec, który jest najbliższym zawodnikowi oczekującego na powrót piłki, winien podać swoją piłkę do tego zawodnika – gra jest kontynuowana tą piłką.
5. Chłopcy do podawania piłek winni nosić stroje sportowe tego samego koloru, lecz różnego od kolorów noszonych przez obie drużyny na polu gry oraz sędziów.

Ocena przydatności i wybór piłek do gry

6. O przydatności piłek do gry rozstrzyga wyłącznie sędzia.
7. Przed rozpoczęciem zawodów sędzia zobowiązany jest dokonać wyboru piłek oraz sprawdzić ich cechy fizyczne: wagę, obwód i ciśnienie zgodnie z Art. 2.
8. Wybrane do gry piłki pozostają pod kontrolą sędziów do końca zawodów.
9. Sędzia powinien w każdym przypadku zarządzić wymianę piłek w czasie trwania zawodów, jeżeli jego zdaniem wymiana ta ułatwi zawodnikom grę, a widzom jej obserwację.

Wymiana piłki niezdatnej do gry

10. Jeżeli podczas zawodów piłka oraz piłki zapasowe staną się niezdatne do gry, względnie zabraknie piłki do kontynuowania gry – sędzia nie kończy zawodów przed upływem ustalonego czasu, lecz wyznacza realny czas na dostarczenie piłki zdatnej do gry. Niedostarczenie przez organizatora zawodów zdatnej do gry piłki w wyznaczonym czasie zobowiązuje sędziego do zakończenia zawodów (z zastrzeżeniem pkt 11).

11. Jeżeli organizatorzy dostarczą piłkę po zakończeniu zawodów z powodu jej braku, a obie drużyny znajdują się ciągle na boisku bądź w drodze do szatni, to zawody te – o ile pozwolą na to warunki atmosferyczne (zapadające ciemności) – powinny być kontynuowane.

Obowiązki organizatora zawodów

12. Podczas zawodów szefem centralnego organizator zobowiązany jest do zapewnienia minimum sześciu chłopców do podawania piłek. Musi on pouczyć ich o konieczności szybkiego dostarczania piłki zawodnikom.

Niewywiązywanie się chłopców do podawania piłek z tych obowiązków musi być odnotowane przez sędziego w sprawozdaniu z zawodów.

Związki Piłki Nożnej określają w swych regulaminach, w których klasach rozgrywkowych istnieje obowiązek zapewnienia chłopców do podawania piłek.

Zagrywanie piłką w pobliżu pola gry

13. Zabrania się zawodnikom rezerwowym i chłopcom do podawania piłek zagrywania przez nich piłką poza liniami bramkowymi lub bocznymi w czasie trwania zawodów. Obowiązkiem sędziego jest niedopuszczenie do tego rodzaju postępowania.

Zawodnicy

1. Zawody nie mogą być kontynuowane, jeżeli w jednej z drużyn jest mniej niż siedmiu zawodników.
2. Do sprawozdania z zawodów dopuszcza się wpisanie maksimum siedmiu zawodników rezerwowych.
3. Zawodnik nieposiadający aktualnie ważnej karty zdrowia nie może zostać dopuszczony do wzięcia udziału w zawodach.

Kapitan drużyny

4. Każda drużyna musi mieć kapitana. Prawo zwracania się do sędziego w sposób taktowny w sprawach dotyczących zawodów, przysługuje wyłącznie kapitanowi drużyny i tylko w czasie przerwy w grze. Na ewentualne pytanie kapitana drużyny sędzia udziela zwięzłej i jednoznacznej odpowiedzi, nie dopuszczając do polemiki. Kapitanowi nie wolno okazywać dezaprobaty dla decyzji sędziego.

Jeżeli z jakichkolwiek powodów kapitan opuszcza boisko przed końcem zawodów, winien przed zejściem przekazać swojemu zastępcy wyróżniającą go opaskę.

Składy drużyn

5. Przed rozpoczęciem każdego zawodów kierownicy drużyn wpisują czytelnie do sprawozdania z zawodów imiona i nazwiska zawodników oraz zawodników rezerwowych. Kapitan i kierownik każdej drużyny czytelnie podpisują wypełnione w sprawozdaniu składy drużyn, poświadczając w ten sposób uprawnienia do udziału w zawodach zgłoszonych przez nich zawodników i zawodników rezerwowych. Nazwiska kapitanów drużyn muszą być podkreślone i oznaczone skrótem „kpt”. Do wzięcia udziału w zawodach uprawnieni są jedynie zawodnicy i zawodnicy rezerwowi wpisani do protokołu z zawodów przed rozpoczęciem meczu.

6. Oba zespoły muszą dostarczyć wypełnione sprawozdanie do sędziego najpóźniej:

- na zawodach szczebla centralnego –75 minut przed rozpoczęciem zawodów,
- na pozostałych zawodach – 30 minut przed rozpoczęciem zawodów.

Pierwszych 11 zawodników rozpoczyna zawody, pozostali są zawodnikami rezerwowymi.

7. Po tym, jak sprawozdanie zostało wypełnione, podpisane przez obie drużyny i zwrócone do sędziego, a zawody nie zostały jeszcze rozpoczęte, mają zastosowanie następujące instrukcje:

- a) Jeżeli jakikolwiek z pierwszych 11 zawodników nie jest zdolny do rozpoczęcia zawodów z jakiegokolwiek przyczyny, może być zastąpiony przez jednego z zawodników rezerwowych. Takie zastąpienie nie pomniejszy liczby zawodników rezerwowych. Zawodnik ten ma prawo być na ławce rezerwowych i wejść na boisko w późniejszej fazie gry. Podczas zawodów nadal można wymienić liczbę zawodników wynikającą z regulaminu rozgrywek.
- b) Jeżeli jakikolwiek z zawodników rezerwowych nie może wyjść na boisko z jakiegokolwiek przyczyny, nie może być zastąpiony, co oznacza, że liczba zawodników rezerwowych zostanie pomniejszona, z zastrzeżeniem pkt. c.
- c) Jeżeli bramkarz wpisany do sprawozdania nie może wziąć udziału w zawodach z jakiegokolwiek przyczyny, następny bramkarz nie wpisany uprzednio do sprawozdania może go zastąpić.

8. Zawodnik może pełnić równocześnie funkcję jednego z trenerów (również asystent trenera, trener bramkarzy itp.) oraz kierownika drużyny. Zawodnikowi nie wolno pełnić równocześnie żadnej funkcji związanej z opieką medyczną (lekarz, masażysta, fizjoterapeuta, itp.).

9. W razie naruszenia Przepisów Gry przez zawodnika pełniącego również funkcje opisane w pkt. 8, sankcje karne są stosowane jak w przypadku przewinień zawodnika, zawodnika rezerwowego i zawodnika wymienionego.

Niekompletny skład drużyny

10. Drużyna rozpoczynająca zawody w niekompletnym składzie – licząca mniej niż jedenastu zawodników – może w ciągu całego okresu trwania zawodów uzupełnić swój podstawowy skład zawodnikami wpisanymi do sprawozdania. O uzupełnianiu podstawowego składu drużyny sędzia musi zostać powiadomiony przez jej kapitana bądź kierownika drużyny.

Wejście i opuszczenie pola gry przez zawodnika

11. Drużyny zobowiązane są do stawienia się na polu gry w takim czasie, aby sędzia mógł (po sprawdzeniu ubioru i przeprowadzeniu losowania) punktualnie o wyznaczonej godzinie rozpocząć zawody. Taki sam obowiązek musi być przestrzegany przez drużyny po zakończeniu przerwy między pierwszą i drugą połową zawodów, a także ewentualnych dogrywek.

12. Zawodnik od momentu otrzymania od sędziego zgody na opuszczenie pola gry, do czasu jego opuszczenia, nie może brać udziału w grze. Jeżeli zawodnik, zanim opuści pole gry, bierze udział w grze, zostanie napomniany za niesportowe zachowanie. Przerwana gra zostanie wznowiona rzutem wolnym pośrednim z miejsca przewinienia.

13. Zawodnik, którego wejście na pole gry wymaga zgody sędziego, powinien na nią czekać do czasu otrzymania od sędziego przyzwalającego znaku. Prawo zezwolenia zawodnikowi wejścia na pole gry nie może być scedowane na innego członka zespołu sędziowskiego.

Wymiana zawodnika

14. Regulamin każdych rozgrywek określa maksymalną liczbę wymian zawodników, do której uprawniona jest drużyna podczas trwania zawodów.

15. Wymiana zawodników musi być przeprowadzona wyłącznie w czasie przerwy w grze, z zachowaniem porządku i mieć następujący przebieg:

- osoba funkcyjna wpisana do sprawozdania, względnie sam zawodnik wchodzący, wręcza wyznaczonemu sędziemu technicznemu, względnie sędziemu asystentowi nr 1 kartkę wymiany zawodnika, która zawiera: imię, nazwisko i numer zawodnika wprowadzanego do gry oraz te same dane zawodnika opuszczającego pole gry, minutę dokonanej wymiany i nazwę drużyny, której ta wymiana dotyczy,
- zawodnik rezerwowy – wchodzący do gry – oczekuje przy linii środkowej na pozwolenie sędziego na wejście na pole gry po uprzednim opuszczeniu go przez schodzącego współpartnera,
- do oczekującego zawodnika rezerwowego może podejść jedynie jedna osoba funkcyjna wpisana do sprawozdania z zawodów,
- sędziowie powinni przyspieszać procedurę wymiany zawodników tak, aby nie tracić niepotrzebnie czasu trwania zawodów.

16. W zawodach prowadzonych z udziałem klubowych sędziów asystentów wymiana zawodnika na zawodnika rezerwowego następuje na wniosek kapitana drużyny. Obowiązki sędziego asystenta w zakresie wymiany zawodnika przejmuje sędzia.

17. Jeżeli po opuszczeniu boiska przez zawodnika przeznaczonego do wymiany, zanim zawodnik rezerwowego wejdzie na pole gry, zrezygnowano z wymiany, to zawodnik, który opuścił już boisko, może powrócić na nie za zgodą sędziego.

Zawodnicy rezerwowi

18. Na ławce dla zawodników rezerwowych, poza zawodnikami rezerwowymi wpisanymi do sprawozdania z zawodów, mogą przebywać osoby funkcyjne. Liczbę i funkcje tych osób określają regulaminy rozgrywek. Ich nazwiska i funkcje winny być wpisane w załączniku do sprawozdania z zawodów – przed zawodami.
19. Zawodnicy rezerwowi (poza sytuacją opisaną w pkt. 8) nie są upoważnieni do udzielania jakichkolwiek wskazówek zawodnikom.
20. Sędzia nie ma prawa udzielania kar indywidualnych osobom towarzyszącym drużynom uprawnionym do zajmowania miejsc na ławce dla zawodników rezerwowych, może jednak usunąć te osoby z ławki rezerwowych poza bezpośrednie otoczenie pola gry. Powyższy zapis nie dotyczy sytuacji opisanych w pkt. 8 i 9.
21. Na przedmeczowym spotkaniu sędzia określa lokalizację strefy/stref rozgrzewki zawodników rezerwowych. Bierze pod uwagę to, aby rezerwowi nie wpływali na przebieg gry i komfort pracy sędziów. Podczas rozgrzewki zawodnicy rezerwowi noszą ubiór odróżniający ich od zawodników obu drużyn.
22. Na zawodach szczebla centralnego strefa rozgrzewki zawodników rezerwowych musi być wyznaczona (np. plastikowymi znacznikami).
23. Jeżeli drużyna w trakcie meczu wykorzysta swój limit zmian, dalsza rozgrzewka pozostałych zawodników rezerwowych jest nieuprawniona.
24. Zawodnikom rezerwowym w trakcie rozgrzewki może towarzyszyć jeden z trenerów uprawnionych do przebywania na ławce rezerwowych.

Zawodnicy i zawodnicy rezerwowi wykluczeni z gry

25. Zawodnik, zawodnik rezerwowy, względnie zawodnik wymieniony wykluczeni z gry nie mają prawa zajmować miejsca na ławce dla zawodników rezerwowych i w bezpośrednim otoczeniu pola gry. Winni być usunięci poza ogrodzenie boiska i nie mogą przebywać w tunelu prowadzącym do szatni, niezależnie od tego, w jakim ubiorze się znajdują.

26. Jeżeli z jakiegokolwiek powodu bramkarz zostanie przez sędziego wykluczony z gry, zastąpi go zawodnik z pola, względnie (po zachowaniu procedur) bramkarz rezerwowy. Sędzia zezwala na krótką rozgrzewkę bramkarza rezerwowego. O czasie trwania tej rozgrzewki – biorąc pod uwagę panujące warunki pogodowe – decyduje wyłącznie sędzia.

Ubiór zawodników

1. Zawodnicy powinni mieć koszulki z numerami na plecach. Numery muszą być wykonane w kolorze kontrastującym z kolorem koszulek tak, by mogły być z daleka widoczne.
2. Wpisanie imion oraz nazwisk zawodników i zawodników rezerwowych do sprawozdania z zawodów winno być dokonane zgodnie z numeracją koszulek zawodników. Prawidłowość tego stwierdzają podpisami kapitan i kierownik drużyny.

Kolory kostiumów zawodników

3. Zasady doboru strojów drużyn określają regulaminy rozgrywek.

Kontrola ubioru zawodników

4. Sędzia musi sprawdzić, czy zawodnicy posiadają zgodny z Przepisami Gry ubiór – w szczególności obuwie – przed rozpoczęciem zawodów, przed drugą połową zawodów, dogrywką i w innym czasie, kiedy taka potrzeba zachodzi. Kontrola ubioru przed rozpoczęciem zawodów, jak i przed ich drugą połową, winna odbywać się w miejscu do tego przeznaczonym, możliwie najmniej widocznym dla publiczności, tuż przed wejściem na pole gry.

Niedopuszczenie zawodnika do gry

5. Jeżeli zawodnik zamierza grać z opatrunkiem chroniącym go przed kontuzją (nawet za zgodą lekarza), sędzia ma prawo nie dopuścić go do gry, jeśli stwierdzi, że opatrunek stanowi zagrożenie dla innych zawodników.

Uprawnienia i zadania sędziów

1. Do prowadzenia zawodów uprawniony jest sędzia wyznaczony przez Kolegium Sędziów.
2. Każdy sędzia zobowiązany jest do prowadzenia zawodów sumiennie, obiektywnie, na najwyższym poziomie fachowym, zgodnie z duchem „Przepisów Gry” i bezwzględnym przestrzeganiem zasad etyki sportowej.
3. Sędzia po zakończeniu meczu ma prawo złożyć publiczne oświadczenie wyjaśniające podjęte przez niego na boisku decyzje.

Władza sędziego

4. Władza sędziego nadana mu przez Przepisy Gry rozpoczyna się z chwilą przystąpienia do pełnienia swoich obowiązków w miejscu rozgrywania zawodów do czasu zakończenia wszystkich czynności związanych z prowadzeniem zawodów w miejscu rozgrywania zawodów.
5. Wszelkie incydenty zaistniałe po zakończeniu wszystkich czynności związanych z prowadzeniem zawodów przez sędziego muszą zostać opisane w sprawozdaniu z zawodów.

Sędzia na polu gry

6. Kontakt piłki z sędzią w czasie trwania gry nie powoduje przerwania gry. Piłka jest nadal w grze, a zawodnicy winni ją kontynuować.
7. Sędzia ma obowiązek w sposób widoczny sygnalizować zawodnikom i publiczności tuż przed zakończeniem każdej połowy zawodów (względnie dogrywki) ilość minimalnego czasu (minut) doliczonego na skutek nienormalnych przerw w grze.

Korzyść

8. Jeżeli sędzia nie przerywa gry, kiedy drużyna, przeciwko której popełniono przewinienie, odnosi korzyść z takiego rozstrzygnięcia, musi on zasygnalizować odpowiednim gestem zastosowaną korzyść. Zaleca się użycie w tym przypadku również głosu.

9. Sygnalizacja „korzyść” może mieć miejsce tylko wtedy, gdy zaistniało przewinienie, a poszkodowany zawodnik lub jego współpartner pozostaje przy piłce. Wszelka wizualna sygnalizacja sędziego musi być zgodna z ustaleniami FIFA w tym zakresie.

Obowiązki sędziego przed zawodami

10. Zespół sędziowski wyznaczony do prowadzenia zawodów przez Kolegium Sędziów zobowiązany jest do przybycia na miejsce rozgrywania zawodów co najmniej 45 minut (na zawodach Ekstraklasy co najmniej 2 godziny; I i II liga – co najmniej 1,5 godziny) przed ich rozpoczęciem w celu:

- sprawdzenia protokołu weryfikacji boiska,
- sprawdzenia, czy pole gry nadaje się do przeprowadzenia zawodów,
- określenia strefy rozgrzewki zawodników rezerwowych,
- odebrania sprawozdania z zawodów z wypełnionymi składami drużyn,
- sprawdzenia kart zdrowia zawodników,
- dokonania oceny przydatności i wyboru piłek do gry,
- przyjęcia ewentualnych zastrzeżeń od kapitanów drużyn,
- omówienia zasad prowadzenia zawodów z sędziami asystentami oraz sędzią technicznym,
- kontroli ubioru zawodników.

11. Kontrola pola gry pod względem jego przydatności do gry – w danych zawodach – polega na sprawdzeniu, czy:

- wyposażenie i zabezpieczenie pola gry odpowiada wymogom Przepisów Gry i regulaminów rozgrywek,
- siatki bramkowe są dokładnie przymocowane do bramek i podłoża,
- wszystkie linie oznakowania pola gry są prawidłowo wyznaczone i wyraźne.

Pomoc sędziów asystentów

12. Sędziowie asystenci są pomocnikami sędziego. Sędzia nie może uwzględnić sygnalizacji sędziego asystenta, jeżeli zaistniałe zdarzenie z zajmowanego przez siebie miejsca na polu gry sam mógł lepiej ocenić.

13. Obowiązkiem sędziego jest respektowanie wskazań i oświadczeń wyznaczonego związkowego sędziego asystenta dotyczących zdarzeń, których sam nie mógł zobaczyć.

14. Sędzia nie uwzględni sygnalizacji sędziego asystenta, jeżeli jest przekonany, że sygnalizowane przewinienie nie wymaga przerwania gry lub jej przerwanie przyniosłoby korzyść drużynie, która zawiniła. Fakt nieprzyjęcia sygnalizacji powinien być znakiem umownym – gestem – przekazany sędziemu asystentowi.

Sprawozdanie z zawodów

15. Po każdych zawodach sędzia jest zobowiązany do wypełnienia sprawozdania z zawodów ściśle według wymogów organizatora rozgrywek i Kolegium Sędziów. W szczególności musi podać:

- imiona i nazwiska sędziów,
- rodzaj zawodów,
- datę, godzinę i miejsce rozegrania zawodów,
- nazwy drużyn uczestniczących w zawodach,
- wynik końcowy zawodów – cyframi i słownie – oraz wynik do przerwy,
- nazwę drużyny, która została zwycięzcą lub określenie „remis”,
- stan atmosferyczny, stan pola gry, porządek przed, podczas i po zawodach,
- dokonane wymiany zawodników, wpisując nazwiska i imiona oraz numery zawodników, nazwę drużyny i minutę, w której dokonano każdej wymiany,
- kary indywidualne – napomnienia i wykluczenia z gry – nałożone na zawodników i zawodników rezerwowych, podając minutę nałożenia kary, numer, imię i nazwisko ukaranego zawodnika oraz szczegółowy opis przebiegu zdarzenia lub zdarzeń, które stanowiły podstawę do podjęcia przez sędziego decyzji o udzieleniu zawodnikowi kary indywidualnej,

- stwierdzenie faktu sprawdzenia kart zdrowia i prawidłowości ubioru zawodników do gry,
- ocenę zachowania się publiczności i osób towarzyszących drużynom,
- czas przedłużenia każdej połowy zawodów z powodu nienormalnych przerw w grze.

Sprawozdanie powinno być wypełnione w sposób czytelny, rzeczowy i zwięzły. Opis powinien dotyczyć przypadków, które miały negatywny wpływ na zachowanie dyscypliny i porządku oraz nieszczęśliwych wypadków, kontuzji. Sprawozdanie musi być wysłane listem poleconym w ciągu 48 godzin po zakończeniu zawodów lub w tym terminie osobiście złożone we właściwym Kolegium Sędziów – chyba że regulaminy rozgrywek stanowią inaczej.

16. Po zakończonych zawodach sędzia sporządza informację o karach indywidualnych i innych zdarzeniach dyscyplinarnych mających związek z meczem. Informacja ta musi być podpisana przez kierowników drużyn. Tryb sporządzania informacji (sprawozdanie lub załącznik) precyzują regulaminy rozgrywek.

Zastrzeżenia i protesty

17. Kapitanom drużyn przysługuje prawo zgłoszenia sędziemu zastrzeżeń dotyczących niewłaściwego stanu, oznaczenia i wyposażenia pola gry. Zastrzeżenia muszą być zbadane przez sędziego, a w przypadkach uzasadnionych sędzia musi wyznaczyć kapitanowi drużyny gospodarzy realny czas na usunięcie usterek.

18. Kapitanowie mają prawo, najpóźniej do zakończenia zawodów, zgłaszać protesty dotyczące tożsamości zawodników.

19. Sprawdzenia tożsamości zawodników sędzia może dokonać przed zawodami, w czasie przerwy między częściami gry lub po zawodach, zawsze jednak w obecności kapitanów obu drużyn. Konieczność sprawdzenia tożsamości zawodników po zakończeniu zawodów zobowiązuje kapitanów i kierowników drużyn do zatrzymania wszystkich zawodników, którzy uczestniczyli w grze do pełnej dyspozycji sędziego we wskazanym przez niego miejscu.

20. Jeżeli przyczyna, dla której złożono zastrzeżenie lub protest, nie wygasa lub zaproponowane działania dla rozwiązania sporu nie satysfakcjonują wnoszącego, to sędzia musi umieścić w sprawozdaniu z zawodów treść zastrzeżenia lub protestu (z podpisem wnoszącego kapitana oraz kierownika drużyny), jak również wydane zarządzenia.

21. Okoliczność składania zastrzeżeń i protestów usprawiedliwia ewentualne opóźnienie rozpoczęcia gry każdej części zawodów.

Nieprzybycie sędziów na zawody, niedyspozycja sędziego

22. Jeżeli z wyznaczonego przez Kolegium Sędziów zespołu sędziowskiego nie stawi się sędzia, jego funkcję przejmuje wyznaczony przez Kolegium Sędziów sędzia asystent nr 1 albo sędzia techniczny, jeżeli został wyznaczony.

23. Jeżeli wyznaczeni do prowadzenia zawodów sędziowie z jakichkolwiek powodów będą nieobecni, kapitan drużyny gospodarzy musi co najmniej 5 minut przed wyznaczoną godziną rozpoczęcia zawodów zawiadomić o tym kapitana drużyny gości, wzywając go do przedstawienia kandydata do prowadzenia zawodów. Kapitanowie obu drużyn uzgadniają między sobą wybór jednego z kandydatów na sędziego. Jeżeli jeden z kandydatów jest sędzią związkowym, przysługuje mu prawo prowadzenia zawodów. Jeżeli zaproponowani kandydaci nie są sędziami związkowymi, o wyborze sędziego decyduje losowanie przeprowadzone w obecności kapitanów obu drużyn. Za dostarczenie prawidłowo sporządzonego sprawozdania z takich zawodów odpowiedzialny jest organizator zawodów.

Przerwanie gry

24. Sędzia, który rozpoczął zawody, powinien je doprowadzić do końca. Wyjątek stanowi jedynie przypadek nagłej niedyspozycji sędziego, która uniemożliwia mu dalsze prowadzenie zawodów. Funkcję sędziego przejmie wówczas sędzia techniczny, jeżeli jest wyznaczony, lub jeden z wyznaczonych sędziów asystentów. Nieobecność wyznaczonych sędziów asystentów zobowiązuje kapitanów drużyn do przedstawienia sędziemu kandydata, który poprowadzi zawody. Pierwszeństwo przysługuje kandydatom posiadającym uprawnienia sędziowskie.
25. Prowadzenie zawodów z jednym sędzią asystentem lub bez asystentów jest niedozwolone.
26. W razie przerwania gry z powodu przejściowych zaburzeń atmosferycznych sędzia zarządza zejście drużyn z pola gry do szatni. Powrót na pole gry nastąpi z chwilą zaistnienia dogodnych warunków atmosferycznych – na sygnał gwizdkiem sędziego.
27. Jeżeli zawody rozgrywane są przy świetle elektrycznym i nastąpi awaria oświetlenia lub zdaniem sędziego oświetlenie jest niewystarczające, sędzia, przerywając z tego powodu grę, wznowi po usunięciu awarii. W przypadku braku możliwości zlikwidowania awarii, w czasie określonym przez sędziego na podstawie informacji uzyskanej od organizatora zawodów, sędzia kończy zawody, opisując szczegółowo ten fakt w sprawozdaniu z zawodów.
- Decyzję o terminie dokończenia meczu podejmą odpowiednie władze piłkarskie.

Zakończenie zawodów przed upływem ustalonego czasu gry

28. Sędzia zobowiązany jest do zakończenia zawodów przed upływem ustalonego czasu gry w szczególności, jeżeli:

- jedna z drużyn zostanie zdekompletowana,
- jedna z drużyn samowolnie zejdzie z boiska,
- jeden z sędziów zostanie czynnie znieważony przez osobę niepożądaną lub jednego z uczestników meczu, a dalsze prowadzenie zawodów zagraża bezpieczeństwu któregokolwiek z sędziów,
- zawodnik wykluczony z gry odmówi opuszczenia pola gry i nie opuści go w ciągu 2 minut od wydania decyzji,
- wymiana niezdatnej do gry piłki nie nastąpi w ustalonym realnym czasie,
- wyczerpane zostaną wszystkie możliwości zastąpienia uszkodzonego elementu obowiązkowego wyposażenia pola gry (bramka, chorągiewka różna),
- podczas zawodów publiczność wtargnie na pole gry i nie zostanie usunięta w ciągu 5 minut,
- publiczność ponownie wtargnie na pole gry,
- zachowanie publiczności zagraża bezpieczeństwu publicznemu, a brak jest dostatecznej ilości służb porządkowych,
- pole gry stanie się niezdatne do gry,
- zapadną ciemności uniemożliwiające kontynuowanie gry,
- nastąpi awaria oświetlenia i nie będzie możliwości jej likwidacji w ustalonym realnym czasie.

Niezależnie od powyższych zapisów zanim sędzia zarządzi przedwczesne zakończenie zawodów, winien wyczerpać wszystkie środki i możliwości pozwalające doprowadzić zawody do końca.

29. Wznowienie i kontynuowanie zawodów zakończonych przed upływem ustalonego czasu gry z wyżej wymienionych powodów (z zastrzeżeniem Art. 2 ust. 11 Post. PZPN) jest niedopuszczalne.

W takiej sytuacji zawodnicy obu drużyn zobowiązani są - na wyraźne zarządzenie sędziego - do bezzwłocznego opuszczenia pola gry jednocześnie z sędziami. Przyczynę oraz minutę przedwczesnego zakończenia zawodów sędzia szczegółowo opisuje w sprawozdaniu z zawodów.

30. Jeżeli zawody zostały zakończone przed upływem ustalonego czasu gry, nie upoważnia to sędziego do rozstrzygnięcia, czy jedna lub druga drużyna ma być uznana za przegrywającą zawody. Sędzia musi przesłać wyczerpujące sprawozdanie z zawodów do odpowiednich władz, które są jedynie uprawnione do podjęcia decyzji w tej sprawie.

31. Jeżeli w trakcie meczu sędzia stwierdzi, że jedna z drużyn świadomie dąży do przegrania meczu, to gry nie przerywa i nie interweniuje. Winien natomiast złożyć w tej sprawie stosowną informację do odpowiednich władz. Fakt ten należy odnotować w sprawozdaniu.

Bezpieczeństwo sędziów

32. Jeżeli jakiegokolwiek niebezpieczeństwo zagraża sędziom i drużynie gości, drużyna gospodarzy oraz organizator zawodów zobowiązani są zapewnić im wystarczającą ochronę. Jeżeli niebezpieczeństwo zagraża tylko sędziom – obowiązek udzielenia ochrony i pomocy spoczywa na obu drużynach i organizatorze zawodów.

33. Organizator zawodów odpowiedzialny jest za bezpieczeństwo sędziów zarówno przed, podczas ich trwania i po zawodach, jak i podczas opuszczania miejsca rozgrywania zawodów.

Kontuzja zawodnika

34. Na zawodach szczebla centralnego wprowadza się obowiązek stosowania noszy dla znoszenia kontuzjowanych zawodników poza linie ograniczające pole gry w celu udzielenia im pomocy lekarskiej. Zakazuje się dokonywania zabiegów medycznych kontuzjowanym zawodnikom na polu gry, jeżeli stosownej pomocy można udzielić poza polem gry.

Stosowanie noszy wymaga przestrzegania następujących zasad:

- Za posiadanie w czasie zawodów sprawnych noszy wraz z obsługą odpowiedzialny jest organizator zawodów. Organizator w miarę możliwości winien zapewnić dwie pary noszy dla umożliwienia szybkiego zniesienia dwóch jednocześnie kontuzjowanych zawodników.
- Osoby do obsługi noszy muszą odznaczać się ubiorem – stosownie do pełnionej funkcji.
- Obsługa noszy wraz z noszami winna znajdować się w czasie zawodów w wyznaczonym do tego miejscu, w pobliżu zadaszeń dla zawodników rezerwowych.
- Jeżeli kontuzjowany zawodnik jest w stanie opuścić pole gry o własnych siłach, winien być do tego zachęcony przez sędziego, szczególnie gdy znajduje się w pobliżu linii ograniczającej pole gry (nie występuje w takich okolicznościach potrzeba zniesienia go z pola gry na noszach).
- Sędziowie mają obowiązek opisywać w sprawozdaniu z zawodów wszelkie niedociągnięcia ze strony organizatora zawodów w tym zakresie.

Spożywanie płynów przez zawodników

35. Zawodnicy i sędziowie mogą przyjmować płyny orzeźwiający podczas trwania zawodów z zachowaniem następujących zasad:

- Podczas przerwy w grze zawodnicy mogą spożywać płyny z podanych im butelek plastikowych, wyłącznie znajdując się na polu gry.
- Zabrania się wrzucania na pole gry jakichkolwiek opakowań zawierających płyny.
- Bramkarz może umieścić plastikową butelkę z płynem w rogu swojej bramki.
- Plastikowe butelki mogą być umieszczane w odległości 1 m od linii bocznych, ale jedynie wtedy, gdy nie stanowią przeszkody dla sędziów asystentów w trakcie pełnienia przez nich swoich obowiązków.

36. W trakcie ekstremalnych upałów sędzia może zarządzić dodatkową przerwę na uzupełnienie płynów – nie więcej niż jeden raz w trakcie danej części gry (ok. 22-23 minuty) i trwającą nie dłużej niż jedną minutę. Informacja na ten temat musi być przekazana kierownikom drużyn na przedmeczowej odprawie.

Zakończenie zawodów z powodu nie przybycia drużyny

37. Jeżeli sędzia odgwiżdża zakończenie zawodów na skutek niestawienia się w regulaminowym czasie na polu gry jednej lub obu drużyn, a po tym fakcie stawią się one jednak w komplecie do rozegrania zawodów, sędzia zobowiązany jest prowadzić te zawody. Fakt opóźnienia drużyn sędzia opisuje w sprawozdaniu z zawodów.

Podjmując decyzję o prowadzeniu zawodów w opóźnionym czasie, sędzia winien uwzględnić porę dnia, to jest czy zaistniałe opóźnienie pozwoli zakończyć zawody w ustalonym czasie gry przed zapadnięciem ciemności. Ponadto sędzia winien także mieć na uwadze konieczność ewentualnego rozegrania w danym dniu, na tym samym polu gry, innych zawodów przewidzianych terminarzem.

Zarzuty nietrzeźwości sędziego

38. Sędziowie zobowiązani są do poddania się przed zawodami, lub po ich zakończeniu, badaniom na obecność alkoholu we krwi, gdy zarzut nietrzeźwości:

- stawia im kierownik jednej z drużyn lub delegowany na te zawody obserwator lub delegat PZPN lub ZPN,
- zostanie sformułowany wyłącznie na piśmie, zaś stawiający go musi legitymować się dowodem osobistym i zobowiązany jest własnoręcznie ów zarzut podpisać.

Po spełnieniu tych warunków odmowa sędziego poddania się badaniu jest równoznaczna z przyznaniem się do stanu nietrzeźwości.

39. Badanie stwierdzające lub wykluczające stan nietrzeźwości musi spełniać następujące warunki:

- musi je przeprowadzić umundurowany, legitymujący się odpowiednim dokumentem służbowym, funkcjonariusz policji,
- z badania musi zostać sporządzony urzędowy protokół.

Jeżeli badanie stwierdza stan nietrzeźwości, sędzia ma prawo domagania się pobrania krwi w placówce służby zdrowia do dodatkowego badania, a stawiający zarzut mają obowiązek mu to umożliwić.

Wykluczenie nietrzeźwości sędziego powoduje obligatoryjne wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przez właściwy organ PZPN lub ZPN w stosunku do stawiającego oszczerczy zarzut.

Postępowanie dyscyplinarne nie wyklucza cywilnych roszczeń ze strony pomówionego.

Korzystanie z zapisu wideo

40. Decyzje podejmowane przez sędziego dotyczące oceny faktów związanych z grą są ostateczne i nie mogą być zmienione. Zapis audiowizualny stanowi jedynie dodatkowy dowód w sprawach dyscyplinarnych.

41. W związku z coraz częstszą obecnością monitorów telewizyjnych wokół linii ograniczających pole gry zakazuje się osobom przebywającym w strefie technicznej dostępu lub pozostawania w miejscu, z którego można oglądać obraz z monitorów usytuowanych wokół boiska.

Ubiór i wyposażenie sędziów

42. Ubiór sędziów składa się z koszuli, spodenek, skarpet i butów piłkarskich. Sędzia i sędziowie asystenci powinni nosić koszule tego samego koloru i tej samej długości rękawów.

43. Do kompletnego wyposażenia sędziego – poza jego ubiorem – należą: gwizdek, gwizdek zapasowy, zegarek, stoper, notatnik z ołówkiem, moneta, względnie inny przedmiot do losowania oraz kartki: żółta i czerwona.

44. Sędziom nie zezwala się na noszenie niedozwolonej biżuterii.

45. Sędziowie mają obowiązek nosić emblematy odpowiadające ich kwalifikacjom, w połączeniu z pełnioną funkcją, to znaczy:

- sędzia piłki halowej nie może nosić emblematu FIFA – FUTSAL poza zawodami piłki halowej,
- sędziowie międzynarodowi mogą nosić emblematy FIFA na wszystkich zawodach, które prowadzą, także krajowych,
- sędziowie asystenci międzynarodowi nie mogą nosić emblematu FIFA – ASSISTANT, jeżeli prowadzą zawody jako sędziowie w zawodach niższych klas.

Regulaminy rozgrywek

46. Zobowiązuje się sędziów do znajomości i przestrzegania regulaminów wszystkich rozgrywek, na które są delegowani.

Inne sytuacje

47. Przepisy Gry oraz regulaminy rozgrywek zobowiązują sędziów, trenerów, kierowników drużyn, zawodników i działaczy sportowych do sportowej postawy zarówno przed, w trakcie, jak i po zakończonych zawodach.

48. Wszelkie przejawy wyrażania posądzeń o charakterze korupcyjnym w stosunku do uczestników zawodów będą surowo karane przez PZPN.

Zobowiązuje się sędziów do kwalifikowania takich sytuacji jako wybitnie niesportowych i stosowania odpowiednich kar zgodnie z postanowieniami Artykułu 12 Przepisów Gry.

W przypadku niewłaściwego zachowania w tym zakresie przez zawodników i zawodników rezerwowych sędziowie zobowiązani są zastosować karę wykluczenia (czerwona kartka), natomiast w przypadku pozostałych osób przebywających w strefie technicznej - usunąć je na trybuny. Wyżej wymienione okoliczności, jak również inne zdarzenia sędziowie, obserwatorzy i delegaci zobowiązani są do szczegółowego opisanie w swoim sprawozdaniu z zawodów.

49. W przypadku złożenia sędziemu przed meczem propozycji o charakterze korupcyjnym przez osobę wpisaną do protokołu meczowego, osoba taka nie ma prawa w danym meczu zasiadać na ławce rezerwowych i winna być usunięta poza bezpośrednie otoczenie pola gry bez prawa zastąpienia jej.

Sędziowie asystenci

1. Sędziowie asystenci nie są uprawnieni do wydawania werdyktów. Ich wskazania są jedynie informacją dla sędziego i nie stanowią o przerwaniu gry przez sędziego. Prawo przerwania gry posiada wyłącznie sędzia.
2. Wszyscy uczestnicy zawodów, a przede wszystkim zawodnicy, trenerzy i działacze są zobowiązani traktować sędziów asystentów tak jak sędziego prowadzącego zawody.

Współpraca sędziów asystentów z sędzią

3. Sędzia asystent nr 1 zajmuje miejsce podczas zawodów na połowie pola gry po stronie ławek dla zawodników rezerwowych. Odstępstwa od tego są dopuszczalne tylko w uzasadnionych przypadkach, gdy według oceny sędziego zmiana miejsca sędziów asystentów przyniesie korzyść współpracy całej trójki sędziowskiej.
4. Sędziowie asystenci zobowiązani są utrzymywać kontakt wzrokowy z pozostałymi członkami zespołu sędziowskiego.
5. Sędziowie asystenci mają obowiązek sygnalizowania sędziemu wszelkich zauważonych przez siebie naruszeń Przepisów Gry, a po przerwaniu gry przez sędziego wskazania kierunku rzutu, jeżeli są przekonani, że sędzia mógł tego nie zauważyć. Ostateczna decyzja należy jednak zawsze do sędziego.
6. Sędziowie asystenci mogą wkraczać na pole gry dla zapobieżenia awanturom lub dla wyegzekwowania odległości 9,15 m zawodników od piłki, jeżeli rzut wolny wykonywany jest w ich pobliżu. Egzekwowanie odległości powinni zawsze czynić z pozycji piłki.
7. Sędziom asystentom nie wolno pod żadnym pozorem wdawać się w dyskusje z zawodnikami, działaczami lub widzami.

8. Sędzia asystent jest zobowiązany do wyrażania w sposób jednoznaczny swojej opinii w każdej sprawie, w jakiej zwróci się do niego sędzia.

9. Sędziowie asystenci powinni poruszać się wzdłuż linii bocznej, po jej zewnętrznej stronie, nie przeszkadzając w grze i w taki sposób, aby piłka po odbiciu się od jednego z nich, nie mogła pozostać w grze.

Rola klubowych sędziów asystentów

10. Nieprzybycie na zawody wyznaczonego sędziego asystenta zobowiązuje kapitanów drużyn do przedstawienia sędziemu odpowiednich kandydatów na sędziego asystenta. Jeżeli kapitan drużyny gości nie przedstawi swojego kandydata, obowiązek przedstawienia kandydata na sędziego asystenta spoczywa na kapitanie drużyny gospodarzy.

11. Przed rozpoczęciem zawodów sędzia ma obowiązek zapoznać klubowych sędziów asystentów z ich podstawowymi zadaniami, jakimi są:

- sygnalizowanie chorągiewką każdorazowego wyjścia piłki poza linie ograniczające pole gry,
- wskazanie miejsca wrzutu i drużyny uprawnionej do wznowienia gry wrzutem.

Klubowi sędziowie asystenci muszą być pouczeni, że wszystkie rozstrzygnięcia będą wydawane przez sędziego, dla którego ich wskazania są jedynie pomocną informacją, bez względu na ich poglądy i wskazania.

12. Klubowy sędzia asystent może być zastąpiony przez sędziego asystenta związkowego wyłącznie za zgodą sędziego.

Chorągiewki sędziów asystentów

13. Przed rozpoczęciem zawodów organizator jest obowiązany dostarczyć sędziom asystentom dwie chorągiewki o wymiarach 30 cm x 40 cm w dobrze widocznych kolorach.

Czas trwania zawodów

1. Czas trwania gry określany jest przez regulaminy rozgrywek.
2. Mierzenie czasu gry przez sędziego rozpoczyna się z chwilą prawidłowego wprowadzenia piłki do gry przy rozpoczęciu każdej z części zawodów.

Przerwa między częściami gry

3. Zawodnicy mają prawo do minimum 5 minut przerwy między obiema częściami gry (chyba że regulamin danych rozgrywek stanowi inaczej). Sędzia nie ma prawa do jej skrócenia w przypadku, gdy choćby jeden zawodnik nie wyraża na to zgody.

Doliczanie straconego czasu gry

4. O tym, czy przerwa jest normalna, czy też wymaga doliczenia straconego czasu, decyduje tylko sędzia zawodów. Liczba doliczonych minut leży jedynie w gestii sędziego.

5. Wskazanie przez sędziego liczby minut, o które przedłuża każdą część zawodów, jest jedynie wskazaniem minimalnej ilości doliczonego czasu. Jednak sędzia czas ten może powiększyć, jeśli uzna to za uzasadnione, biorąc pod uwagę ewentualne przerwy, które nastąpiły już w doliczonym czasie gry. Sygnalizacja o doliczonym czasie gry powinna mieć miejsce na końcu ostatniej minuty każdej części gry.

Uwagę o doliczeniu straconego czasu gry do czasu trwania każdej części zawodów sędzia musi zamieścić w sprawozdaniu z zawodów.

6. Jeżeli nienormalna przerwa w grze związana jest z koniecznością zejścia zawodników i sędziów do szatni, z chwilą zejścia sędziego wstrzymuje mierzenie czasu gry i ponownie rozpoczyna je z chwilą wznowienia gry. W momencie mijania 45 minuty sędzia sygnalizuje ilość doliczonego czasu gry bez uwzględnienia tej przerwy.

Omyłkowe, przedwczesne zakończenie części zawodów

7. Przedwczesne, omyłkowe zakończenie części zawodów i spostrzeżenie przez sędziego popełnionego błędu, kiedy drużyny nie opuściły jeszcze pola gry, zobowiązuje sędziego do poinformowania kapitanów drużyn o popełnionej pomyłce i kontynuowania gry.

8. Jeżeli sędzia omyłkowo, przedwcześnie zakończył pierwszą połowę zawodów i spostrzegł swój błąd po zejściu drużyn z pola gry, czas gry drugiej połowy nie może być powiększony o czas niedograny w pierwszej części zawodów.

9. Omyłkowe przedwczesne zakończenie zawodów i spostrzeżenie przez sędziego popełnionego błędu, kiedy drużyny opuściły już pole gry – powoduje odstąpienie sędziego od zamiaru dogrania uzupełniającego czasu gry, uważając zawody za zakończone. Fakt ten musi zostać szczegółowo opisany w sprawozdaniu z zawodów.

10. Jeżeli część zawodów została omyłkowo zakończona przed upływem ustalonego czasu gry w chwili, kiedy piłka była w grze, sędzia wznowi grę rzutem sędziowskim w miejscu, gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, równoległej do linii bramkowej – z miejsca najbliższego temu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry.

Zakończenie części zawodów w innej sytuacji powoduje wznowienie gry stosowne do przyczyny jej przerwania.

Omyłkowe przedłużenie czasu gry

11. Wszystkie decyzje podjęte przez sędziego w omyłkowo przedłużonym czasie gry są ważne. Fakt omyłkowego przedłużenia czasu gry części zawodów sędzia musi opisać w sprawozdaniu z zawodów.

Dogrywka

12. Dogrywka trwa dwa równe okresy 15-minutowe, jeżeli regulamin danych rozgrywek nie przewiduje inaczej.
13. Zawodnikom przysługuje prawo do przerwy przed dogrywką. Czas trwania przerwy przed dogrywką wynosi 5 minut. W czasie tej przerwy zawodnicy muszą pozostać na polu gry.
14. Przed dogrywką sędzia przeprowadza losowanie stron pola gry na analogicznych zasadach jak przed rozpoczęciem zawodów.
15. Po zakończeniu pierwszej części dogrywki zawodnikom nie przysługuje prawo do przerwy. Po zmianie stron niezwłocznie następuje rozpoczęcie drugiej części dogrywki.
16. Jeżeli wynik zawodów po dogrywce jest nierozstrzygnięty, sędzia zgodnie z regulaminem rozgrywek, zarządza wykonywanie rzutów z punktu karnego.

Zawody zakończone przed upływem ustalonego czasu gry

17. Jeżeli sędzia zakończył zawody przed upływem ustalonego czasu gry, obowiązany jest opisać w sprawozdaniu z zawodów:
 - przyczynę przedwczesnego zakończenia zawodów,
 - czas gry, w którym przedwcześnie zakończył zawody,
 - strony pola gry, które zajmowały drużyny w chwili zakończenia zawodów,
 - nałożone kary indywidualne i wszystkie inne fakty związane z zawodami.

Stawienie się drużyn na polu gry

1. Drużyny zobowiązane są do stawienia się na polu gry w takim czasie, aby sędzia mógł punktualnie, o wyznaczonej godzinie, dać sygnał gwizdkiem na rozpoczęcie zawodów. Jeżeli zawody nie rozpoczną się punktualnie, sędzia opisuje w sprawozdaniu przyczynę opóźnienia.
2. Po wejściu na pole gry sędzia daje sygnał gwizdkiem do procedury związanej z rozpoczęciem zawodów. Jeżeli jedna lub dwie drużyny nie stawiają się na polu gry w składach, które umożliwiają rozegranie zawodów lub ich części, to po upływie 10 minut od gwizdka sędziego na rozpoczęcie zawodów lub ich części, sędzia powtórzy sygnał gwizdkiem i po dalszym 5-minutowym bezskutecznym oczekiwaniu zakończy zawody.
3. Jeżeli po sygnale gwizdkiem o nieodbyciu się zawodów nieobecna drużyna pojawi się na obiekcie i będzie to miało miejsce w czasie, gdy druga drużyna nie opuściła jeszcze obiektu, sędzia ma obowiązek te zawody rozpocząć – z zastrzeżeniem, że opóźnione rozpoczęcie zawodów pozwoli na ich dokończenie, względnie nie naruszy harmonogramu innych zawodów rozgrywanych w danym dniu na tym obiekcie.

Rzut sędziowski

4. Przy wykonywaniu rzutu sędziowskiego zawodnicy zajmują takie miejsca, aby sędzia mógł swobodnie wykonać rzut.
5. Nie istnieje obowiązek uczestnictwa zawodników obu drużyn – czy jakiegokolwiek zawodnika – przy wykonywaniu rzutu sędziowskiego.
6. Przy rzucie sędziowskim piłka musi zostać opuszczona, nie zaś rzucona ku dołowi. Sędzia powinien trzymać piłkę w swojej dłoni na wysokości wyciągniętej ręki.

7. Jeżeli podczas wykonywania rzutu sędziowskiego zanim piłka dotknie podłoża, nastąpi naruszenie Przepisów Gry, to po ewentualnym zastosowaniu kar indywidualnych, sędzia powtarza wykonanie rzutu sędziowskiego, gdyż piłka nie była w grze.

Opóźnienie wykonania wznowienia gry

8. Zawodnik, który nie stosuje się do polecenia sędziego i nie odsunie się na wymaganą odległość od piłki przy wykonywaniu wznowienia gry lub odmawia wykonania tego polecenia, zachowuje się niewłaściwie – zostanie ukarany napomnieniem.

Szczególne sytuacje

9. Jeżeli piłka, opuszczając pole gry, przewróci lub złamie chorągiewkę różną, i nie ma możliwości jednoznacznej oceny, przez którą linię (bramkową czy boczną) piłka opuściła pole gry, sędzia nakaze wznowić grę:

- rzutem od bramki, jeżeli piłkę ostatnio zagrał zawodnik drużyny atakującej,
- wrzutem, jeżeli piłkę ostatnio zagrał zawodnik drużyny broniącej.

10. Symboliczne rozpoczęcie gry przez osobę postronną może mieć miejsce jedynie na zawodach o specjalnym charakterze (mecze pokazowe, dobroczynne itp.). Jednakże po dokonaniu rozpoczęcia przez osobę postronną piłka powinna być cofnięta w punkt środkowy i grę winien rozpocząć zawodnik zgodnie z Przepisami Gry.

Piłka w grze i poza grą

1. Jeżeli sędzia omyłkowo przerwał grę gwizdkiem, nie może ona być kontynuowana zawołaniem lub gestem sędziego. Wznowienie gry nastąpi rzutem sędziowskim w miejscu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry.
2. Przewinienie (nawet ewidentne), na które sędzia nie zareagował sygnałem gwizdka, nie stanowi o przerwaniu gry, a zawodnicy winni ją kontynuować.

Zdobycie bramki

1. Bramka może być zdobyta z:
 - rozpoczęcia gry,
 - akcji,
 - rzutu od bramki,
 - rzutu karnego,
 - rzutu wolnego bezpośredniego,
 - rzutu z rogu.

2. Bramka nie może być zdobyta bezpośrednio z:
 - rzutu sędziowskiego,
 - rzutu wolnego bezpośredniego, jeżeli piłka wpadnie do bramki wykonawcy rzutu,
 - rzutu wolnego pośredniego,
 - wrzutu,
 - rzutu z rogu, jeżeli piłka wpadnie do bramki wykonawcy rzutu.

Uznanie bramki

3. Sędzia uznaje bramkę, będąc całkowicie przekonany, że została zdobyta w sposób prawidłowy.

Fakt przekroczenia przez piłkę całym obwodem linii bramkowej między słupkami bramkowymi i pod poprzeczką sędzia winien stwierdzić osobiście. W okolicznościach, które uniemożliwiają sędziemu stwierdzenie tego faktu, uznaje on bramkę jedynie na podstawie informacji związkowego sędziego asystenta.

4. Sędzia uznaje zdobytą bramkę poprzez wyciągnięcie ramienia w kierunku punktu środkowego pola gry.

5. Przed uznaniem bramki i wskazaniem ręką na punkt środkowy pola gry sędzia powinien wzrokowo skontaktować się z sędzią asystentem celem uzyskania potwierdzenia prawidłowości zdobytej bramki.

6. Jeżeli piłka uderzyła sędziego na polu gry i po odbiciu się od niego wpadła do bramki, to bramka tak zdobyta winna być uznana, zakładając, że wcześniej nie naruszono Przepisów Gry.

7. Jeżeli piłka przekroczyła całym obwodem linię bramkową między słupkami bramkowymi i pod poprzeczką, mimo niezgodnej z Przepisami Gry interwencji zawodników drużyny broniącej, to sędzia musi uznać bramkę. Próba niezgodnej z przepisami interwencji zawodników drużyny broniącej musi być ukarana indywidualnie.

Nieuznanie bramki

8. Sędzia, mimo podjętej decyzji o uznaniu bramki i wskazaniu ręką na punkt środkowy, może zmienić swoją decyzję, ale jedynie przed wznowieniem gry.

9. Jeżeli w czasie gry, z niewiadomej przyczyny, poprzeczka nie znajduje się na właściwym miejscu, a piłka przeszła w świetle bramki linię bramkową poniżej miejsca, w którym powinna znajdować się poprzeczka, sędzia bramki takiej uznać nie może. Ustala z organizatorem czas realny do dokonania naprawy bramki i po jej dokonaniu grę wznowi rzutem sędziowskim z miejsca, w którym znajdowała się piłka w momencie stwierdzenia uszkodzenia. W wypadku braku możliwości dokonania naprawy bramki sędzia zakończy zawody.

10. Bramka jest zdobyta, gdy piłka całym swoim obwodem przekracza linię bramkową pomiędzy słupkami bramkowymi i pod poprzeczką. Jeżeli jednak po wskazaniu ręką na punkt środkowy, a przed wznowieniem gry sędzia zauważy sygnalizację sędziego asystenta, który stwierdzi, że przed zdobyciem bramki drużyna atakująca naruszyła Przepisy Gry i sędzia uzna zasadność tej sygnalizacji, to bramka taka nie może być uznana. Gra zostanie wznowiona rzutem wynikającym z naruszenia Przepisów Gry.

Sędzia asystent, który ma wątpliwości czy zawodnik jest spalony czy nie, musi powstrzymać się od sygnalizacji. Sytuacje wątpliwe należy zawsze rozstrzygać na korzyść drużyny atakującej.

Również sędzia musi być przekonany, że zawodnik jest aktywny w grze, zanim podejmie decyzję o spalonym.

Spalony

1. Zawodnik podczas zawodów może wielokrotnie być uznanym za spalonego i nie podlega karze indywidualnej z tytułu uporczywego naruszania Przepisów Gry.

2. Zawodnik będący na pozycji spalonej może być uznany za spalonego przed zagranie lub dotknięciem piłki, jeżeli zdaniem sędziego żaden inny jego współpartner nie będący na pozycji spalonej nie ma możliwości zagrania piłki. Jednak sędzia, podejmując decyzję o spalonym, musi być pewnym, że zawodnik ten dotknie lub zagra piłkę.

3. Zawodnik, który w momencie dotknięcia bądź zagrania piłki przez współpartnera znajduje się na pozycji spalonej, może być uznany za spalonego wtedy, gdy przed kolejnym dotknięciem lub zagranie piłki przez współpartnera lub rozmyślnym, w rozumieniu postanowień Art.11, zagranie przez przeciwnika bierze udział w grze lub przeszkadza przeciwnikowi.

Jeżeli natomiast piłka po zagranie lub dotknięciu jej przez współpartnera zawodnika znajdującego się na pozycji spalonej:

- odbije się od słupka, poprzeczki bądź przeciwnika, lub
 - odbije się rykoszetem od przeciwnika, lub
 - zagrana zostanie w wyniku rozmyślnej parady obronnej przeciwnika,
- to ten zawodnik może być uznany za spalonego zarówno wtedy, gdy odnosi korzyść z przebywania na tej pozycji, jak i gdy przeszkadza przeciwnikowi.

Przewinienia na zawodniku, który jest spalony

4. Jeżeli zawodnik naruszył przepisy Artykułu 12 w odniesieniu do przeciwnika, który jest spalony, to zawodnik ten może jedynie zostać ukarany stosowną karą indywidualną. Gra musi być wznowiona rzutem wolnym pośrednim za spalonego.

Opuszczenie pola gry dla uniknięcia spalonego

5. Zawodnik, który opuścił pole gry dla uniknięcia spalonego, musi powrócić na nie najpóźniej po zakończeniu akcji, z której się wyłączył. Powrót tego zawodnika na boisko musi mieć charakter neutralny, to znaczy zawodnik ten nie może włączyć się ponownie do tej akcji, ani też nie może on odnieść żadnej korzyści z powrotu na pole gry. Powrót tego zawodnika na pole gry nie wymaga zgody sędziego.

Korzyść przy spalonym

6. Sędzia może stosować korzyść przy spalonym tak jak w przypadku innych przewinień.

Gra niedozwolona i niewłaściwe postępowanie

Piłka nożna jest sportem walki i fizyczny kontakt pomiędzy zawodnikami jest normalnym i dopuszczalnym elementem gry, jednak zawodnicy muszą grać, respektując postanowienia Przepisów Gry oraz zasady fair play.

Poważne, rażące faule oraz gwałtowne agresywne zachowania są dwoma kategoriami przewinień zdecydowanie przekraczającymi dopuszczalny poziom fizycznej agresji i karanymi, zgodnie z postanowieniami Artykułu 12, wykluczeniem z gry.

Obecne Przepisy Gry pomijają pojęcie rozmyślności w ocenie postępowania zawodnika w walce o piłkę (poza przypadkiem dotknięcia piłki ręką), zastępując pojęcie rozmyślności pojęciami: **nieostrożność, nierozważność i użycie nieproporcjonalnej siły**. Sędziowie zaś winni oceniać skutek postępku zawodnika, a nie przyczynę jego postępowania. Zawodnik nie może tłumaczyć swego ataku dobrymi intencjami, jeżeli np. atak ten wykonał z użyciem nieproporcjonalnej siły, rażąco poza granicami normalnej gry, narażając tym samym przeciwnika na niebezpieczeństwo lub powodując jego kontuzję.

Atakowanie ciałem

1. Przepisy Gry nie zabraniają atakowania ciałem przeciwnika przez dwóch zawodników jednocześnie, zakładając, że każdy z nich swój atak wykona w sposób prawidłowy.
2. Samo w sobie zetknięcie się ciał atakującego piłkę zawodnika i bramkarza nie stanowi naruszenia Przepisów Gry.

Atakowanie nogami

3. Atak wślizgiem jest dozwolonym sposobem walki o piłkę, o ile nie jest wykonany w sposób nieostrożny, nierozważny bądź z użyciem nieproporcjonalnej siły.

Uderzenie

4. Uderzenie może zawierać użycie jakiegokolwiek przedmiotu (włączając piłkę), jak również i część ciała, np. dłoń, ramię, głowę.

5. Usiłowanie uderzenia lub kopnięcia przeciwnika podlega takiej samej karze jak czyn faktycznie dokonany. Określenie „usiłowanie uderzenia” lub „usiłowanie kopnięcia” należy rozumieć w ten sposób, że zawodnik nie uderzył (kopnął) przeciwnika tylko dlatego, że przeciwnik uchylił się przed uderzeniem lub kopnięciem.

6. Zawodnik, który uderza, kopie lub usiłuje uderzyć/kopnąć przeciwnika, współpartnera bądź każdą inną osobę, czyniąc to w sposób, który jest poważnym rażącym faulem bądź gwałtownym agresywnym zachowaniem, musi być wykluczony z gry. Jeżeli natomiast kopnięcie lub uderzenie zostało dokonane w walce o piłkę nierozważnie bądź poza grą w sposób uznany przez sędziego za niesportowy, winny zawodnik powinien zostać ukarany napomnieniem.

7. Jeżeli zawodnik wymachuje łokciami i ramionami w walce o piłkę, będąc zbyt blisko przeciwnika i czyni to bez należytej ostrożności aż do zaistnienia kontaktu z ciałem przeciwnika, sędzia winien zastosować sankcje karne w zależności od oceny stopnia dynamiki zachowania.

Ataki przy użyciu łokci, względnie ramion, wykonane z nieproporcjonalną siłą i gwałtownością, muszą być bezwzględnie karane wykluczeniem winnego zawodnika z gry.

8. Jeżeli tuż po zdobyciu bramki (ale przed wznowieniem gry) sędzia dostrzeże sygnalizację sędziego asystenta, który stwierdził, że kilka sekund wcześniej (przed zdobyciem bramki) bramkarz drużyny, która zdobyła bramkę, uderzył w twarz przeciwnika we własnym polu karnym, to bramka taka uznana być nie może. Sędzia wykluczy z gry bramkarza, a grę wznowi rzutem karnym przeciwko drużynie bramkarza.

Udzielanie kar indywidualnych

9. Jeżeli sędzia ma udzielić zawodnikowi kary indywidualnej, winien wezwać go do siebie, zapisać numer i drużynę karanego zawodnika oraz rodzaj przewinienia i okazać mu właściwy kolor kartki w wyprostowanej i uniesionej ręce. Z postępowania sędziego musi jednoznacznie wynikać, który zawodnik został ukarany. Sędzia może wskazać drugą ręką na osobę ukaranego zawodnika – jednoznacznie go ustalając. W przypadku, gdy znajduje się on w grupie zawodników, sędzia winien odejść kilka kroków od tej grupy, wezwać zawodnika i dopiero wtedy pokazać mu stosowną kartkę w zależności od rodzaju przewinienia.

W szczególnych sytuacjach sędzia może postępować przy udzielaniu kary indywidualnej w sposób umożliwiający mu skuteczne zarządzanie sytuacją.

10. Obowiązek identyfikacji i odnotowania ukaranego zawodnika spoczywa na wszystkich członkach zespołu sędziowskiego.

11. Zawodnik, który został wykluczony z gry, musi bezzwłocznie opuścić pole gry, jego bezpośrednie otoczenie i strefę techniczną. W przypadku, gdy zawodnik ten ociąga się lub odmawia opuszczenia pola gry, sędzia informuje kapitana jego drużyny, że zawody zostaną zakończone przed upływem ustalonego czasu gry, jeżeli zawodnik ten w ciągu dwóch minut nie opuści boiska i jego bezpośredniego otoczenia. Wykluczony zawodnik nie może zajmować miejsca na ławce dla zawodników rezerwowych, niezależnie od ubioru, w jakim się znajduje.

12. Jeżeli sędzia ma udzielić zawodnikowi napomnienia, lecz zanim zdąży to uczynić, zawodnik ten popełnia następne wykroczenie karane indywidualnie napomnieniem, to zawodnik ten zostanie wykluczony z gry (czerwona kartka), ale przedtem trzeba mu pokazać żółtą kartkę.

13. Jeżeli zawodnik już wcześniej ukarany napomnieniem ma zostać wykluczony z gry w następstwie ukarania go drugim napomnieniem, sędzia musi pokazać mu najpierw żółtą kartkę i bezpośrednio po tym czerwoną kartkę tak, aby było oczywiste, że zawodnik został wykluczony za drugie przewinienie podlegające napomnieniu, a nie za przewinienie karane bezpośrednim wykluczeniem z gry.

14. Po wykluczeniu zawodnika z gry wznowienie gry następuje po opuszczeniu pola gry i jego bezpośredniego otoczenia przez ukaranego zawodnika.

15. Zawodnikowi, który w czasie przerwy w grze popełnia przewinienie podlegające karze indywidualnej, sędzia – jeżeli zauważył przewinienie – musi udzielić stosowną karę przed wznowieniem gry.

16. Jeżeli sędzia przerwał grę i przystąpił do czynności związanych z ukaraniem zawodnika karą napomnienia, względnie wykluczenia, grę można wznović jedynie po zakończeniu tych czynności.

17. Po zakończeniu czynności związanych z nałożeniem kary indywidualnej gra musi być wznoviona sygnałem gwizdka.

18. Sędzia ma prawo do udzielania napomnień i wykluczeń od momentu wejścia na pole gry do chwili opuszczenia go po końcowym gwizdku. Jeżeli sędzia zakończył sygnałem gwizdka jedną z części zawodów, względnie całe zawody, i po tym fakcie zawodnik dopuścił się naruszenia Przepisów Gry podlegających karze napomnienia lub wykluczenia, a sędzia znajduje się jeszcze na polu gry lub w jego bezpośrednim otoczeniu, udzielenie kary sygnalizuje pokazaniem zawodnikowi stosownej kartki.

W pozostałych przypadkach sędzia swoje działanie ograniczy do poinformowania kapitana jego drużyny o nałożonej karze.

Kary indywidualne na zawodach drużyn młodzieżowych

19. Na zawodach juniorów starszych i młodszych obowiązują kary indywidualne przewidziane w Przepisach Gry (kartki żółte i czerwone).

20. Na pozostałych zawodach drużyn młodzieżowych (o ile regulamin rozgrywek ZPN nie określa inaczej) nie przewiduje się udzielania zawodnikom kary napomnienia. Zawodnik, który popełnia przewinienie karane napomnieniem, na zawodach drużyn młodzieżowych otrzymuje karę wychowawczą w postaci czasowego wykluczenia z gry na 3, 5 lub 10 minut w zależności od ciężaru przewinienia.

21. Zawodnik, który został ukarany czasowym wykluczeniem z gry, nie może być w czasie odbywania kary wymieniony na innego zawodnika.

22. Podczas odbywania kary czasowego wykluczenia z gry zawodnik ma obowiązek oczekiwania w pozycji stojącej poza polem gry na wysokości linii środkowej w odległości minimum 1 metra od linii bocznej.

Sygnalizacje sędziego

1. Przyznanie rzutu wolnego sędzia sygnalizuje wyprostowanym ramieniem w kierunku linii bramkowej drużyny, przeciwko której zarządził jego wykonanie.

Sposób wykonania

2. Zawodnicy drużyny, której przyznano wykonanie rzutu wolnego, mogą wykonać go pomimo niezachowania przepisowej odległości od piłki przez zawodników drużyny przeciwnej.

3. Jeżeli po ustawieniu piłki w miejscu przewinienia drużyna wykonująca rzut wolny z jakiegokolwiek powodu (np. nieprawidłowej odległości zawodników drużyny przeciwnej od piłki) nie wykona go natychmiast, sędzia z własnej inicjatywy wstrzymuje wykonanie rzutu wolnego, informuje wykonawcę, że rzut będzie wykonany na jego polecenie i dopiero po przesunięciu zawodników drużyny przeciwnej na odległość co najmniej 9,15 m od piłki daje sygnał gwizdkiem na wykonanie rzutu wolnego.

Zachowanie zawodników drużyny wykonującej rzut wolny

4. Jeżeli wykonawca rzutu wolnego reklamuje nieprawidłową odległość przeciwnika od piłki, sędzia powinien wstrzymać wykonanie rzutu, polecić zawodnikom drużyny przeciwnej odsunięcie się na przepisową odległość i dopiero po wykonaniu tego polecenia dać sygnał gwizdkiem na wykonanie rzutu.

5. Jeżeli sędzia zarządzi, że rzut wolny wykonywany będzie na sygnał gwizdkiem, a wykonawca nie czekając na sygnał, wykona ten rzut, to bez względu na okoliczności sędzia musi ukarać napomnieniem winnego zawodnika, a rzut wolny musi być powtórzony.

Nie ma znaczenia w tej sytuacji, czy z wykonanego rzutu wolnego została zdobyta bramka, czy np. piłka została wybita przez bramkarza na rzut z rogu lub opuściła pole gry obok bramki.

Zawodnik wykonujący rzut karny

1. Jeżeli wykonawca rzutu karnego wykona go przed sygnałem gwizdka na jego wykonanie, to bez względu na wynik rzutu karnego, sędzia zarządzi jego powtórzenie.
2. Jeżeli sędzia zarządził powtórne wykonanie rzutu karnego, nie jest konieczne, aby wykonał go ten sam zawodnik.
3. Wykonanie rzutu karnego przez dwóch zawodników tej samej drużyny jest dozwolone, o ile sposób tego wykonania nie koliduje z zasadami określonymi w Przepisach Gry.

Obrona rzutu karnego

4. Bramkarz może poruszać się na linii bramkowej, ale nie może opuszczać jej do czasu zagrania piłki.
5. Dla obrony rzutu karnego bramkarz może zamienić się funkcją z zawodnikiem z pola za zgodą sędziego. Jeżeli po wykonaniu rzutu karnego gra nie będzie kontynuowana, zawodnicy ci nie muszą zmieniać swoich ubiorów. Bramkarz dla obrony rzutu karnego może być zastąpiony przez zawodnika rezerwowego, zakładając, że dozwolona liczba zmian nie została wykorzystana.
6. Bramkarz, który odmawia obrony rzutu karnego, zachowuje się niesportowo i zostanie ukarany napomnieniem, a w przypadku ponownej odmowy – wykluczeniem z gry po uprzednim udzieleniu mu drugiego napomnienia.

Rozstrzygnięcie rzutu karnego

7. Jeżeli sędzia da mimowolny sygnał gwizdkiem zanim znane jest rozstrzygnięcie rzutu karnego, rzut karny musi być powtórzony.

Szczególne sytuacje

8. Jeżeli podczas wykonywania rzutu karnego piłka została wprowadzona do gry, ale zanim wiadomy stał się jego wynik, nastąpiła awaria oświetlenia, to po usunięciu jej, rzut karny musi być powtórzony.

9. Jeżeli sędzia przedłuży czas gry tylko na wykonanie rzutu karnego zarządzonego w ustalonym czasie gry, musi o tym powiadomić kapitanów drużyn.

10. Jeżeli drużyna grająca w siedmiu zawodników zostanie ukarana rzutem karnym, a w rezultacie popełnionego przewinienia jeden z jej zawodników zostanie wykluczony z gry, sędzia kończy zawody, nie zezwalając na wykonanie rzutu karnego.

Zarządzenie rzutu karnego

11. Zarządzenie rzutu karnego sędzia sygnalizuje, zdecydowanie wskazując wyprostowanym ramieniem na punkt karny, z którego rzut ma być wykonany.

12. Piłka musi być umieszczona nieruchomo na punkcie karnym. Przy wykonywaniu rzutu karnego zawodnik wykonujący rzut nie może z jakichkolwiek powodów umieścić piłki obok punktu karnego, bez względu na stan nawierzchni pola gry w tym miejscu.

13. Rzut karny może być wykonany tylko na sygnał gwizdkiem sędziego.

Wprowadzenie piłki do gry

1. Wrzut wykonywany z jakiegokolwiek innego miejsca niż to, w którym piłka przeszła linię boczną pola gry, musi być uznany jako wrzut wykonywany niewłaściwie. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji sędzia nakaże wykonać wrzut drużynie przeciwnej.

2. Świadome uderzenie piłką o ziemię przed wykonaniem wrzutu nie jest zabronione. Zawodnik nie narusza również Przepisów Gry, gdy przed wykonaniem wrzutu piłka przypadkowo wypadnie mu z rąk.

3. Wrzut jest wykonany prawidłowo, jeżeli wykonawca wrzutu ma część każdej stopy na lub za linią boczną, względnie część stóp na polu gry, a pięty na linii bocznej. W trakcie wykonania wrzutu obie stopy muszą mieć kontakt z podłożem.

4. Wykonanie wrzutu z rozbiegu nie jest zakazane pod warunkiem, że w momencie wrzutu wykonawca nie oderwie stóp od podłoża i wykona go z miejsca, gdzie piłka uprzednio opuściła pole gry.

5. Wykonanie wrzutu z wykorzystaniem akrobacji dla osiągnięcia lepszego efektu, względnie z pozycji kucznej, jest dozwolone, o ile spełnione zostaną warunki zawarte w niniejszym Artykule.

6. Wykonanie wrzutu z pozycji kłęzącej, względnie siedzącej, jest niedozwolone.

7. Nadanie piłce kierunku lotu jedną ręką, a wrzucenie jej na pole gry drugą narusza Przepisy Gry. W takiej sytuacji wrzut zostanie przyznany drużynie przeciwnej z tego samego miejsca.

8. Jeżeli po prawidłowym wykonaniu wrzutu piłka odbije się od sędziego znajdującego się na polu gry lub od podłoża i wyjdzie poza linię boczną, ponowny wrzut wykona drużyna przeciwna.

9. Jeżeli po nieprawidłowo wykonanym wrzucie piłka bezpośrednio trafiła do zawodnika drużyny przeciwnej, sędzia nie może zezwolić na kontynuowanie gry i stosować korzyści. Wrzut winien być prawidłowo wykonany przez drużynę przeciwną.

10. Zawodnik, który rozmyślnie opóźnia wykonanie wrzutu, winien zostać napomniany. Wrzut wykonuje ta sama drużyna.

Wprowadzenie piłki do gry

1. Jeżeli z rzutu od bramki piłka nie przekroczy pola karnego i wpadnie bezpośrednio do bramki wykonawcy rzutu lub też w obrębie pola karnego przekroczy linię bramkową na zewnątrz słupków bramkowych, rzut musi być powtórzony, ponieważ piłka zanim opuściła pole gry, nie została wprowadzona do gry.
2. Jeżeli z rzutu od bramki piłka przekroczy bezpośrednio własną linię bramkową poza polem karnym, grę należy wznowić rzutem z rogu.

Zachowania zawodników drużyny nie wykonującej rzutu od bramki

3. Po zarządzeniu rzutu od bramki zawodnicy drużyny przeciwnej powinni niezwłocznie opuścić pole karne, aby rzut mógł być wykonany bez straty czasu. Celowe ociąganie się z opuszczeniem pola karnego należy traktować jako niesportowe zachowanie.

Sygnalizacja sędziego

4. Rzut od bramki sędzia zarządza, wskazując wyprostowanym ramieniem pole bramkowe, z którego ma być wykonany rzut.

Rzut z rogu

1. Sędzia i sędzia asystent sprawdzają po swoich stronach prawidłowe ustawienie piłki w polu różnym do wykonania rzutu z rogu.
2. Jeżeli piłka w sposób jednoznaczny opuściła pole gry na rzut z rogu, sędzia wskazuje wyprostowanym ramieniem na pole różne, z którego ma być wykonany rzut.

W przypadku braku jednoznaczności sędzia, oprócz wymienionych wyżej wskazań ręką, daje również sygnał gwizdkiem.

Rzuty z punktu karnego wykonywane w celu wyłonienia zwycięzcy meczu

1. Jeżeli kapitanowie obydwu drużyn uzgodnili, że odmawiają wykonywania rzutów z punktu karnego pomimo faktu, że taką procedurę przewiduje regulamin rozgrywek, sędzia odstępuje od dalszych działań, opisując całą sytuację w sprawozdaniu.
2. Jeżeli podczas wykonywania rzutów z punktu karnego piłka pękała po zetknięciu się ze słupkiem lub poprzeczką, nie przekraczając linii bramkowej, rzutu tego nie należy powtarzać.
3. Wszyscy zawodnicy, którzy nie są kontuzjowani, muszą brać udział w wykonywaniu rzutów z punktu karnego.
4. Podczas wykonywania rzutów z punktu karnego drużyna, która w trakcie meczu nie wykorzystwała limitu zmian, nie może dokonać wymiany zawodnika na rezerwowego przed wykonywaniem rzutów. Jedynie ci zawodnicy, którzy są na polu gry w chwili zakończenia zawodów, mogą wziąć udział w wykonywaniu rzutów z punktu karnego. Powyższe zasady nie dotyczą bramkarzy.
5. W wypadku awarii sztucznego oświetlenia, która ma miejsce na stadionie po zakończeniu dogrywki lub w trakcie wykonywania rzutów z punktu karnego, sędzia wyznaczy realny czas na naprawę oświetlenia. Jeżeli okaże się, że nie ma możliwości dokończenia rywalizacji, o wyniku zadecydują ustalenia regulaminu rozgrywek.

Strefa techniczna

1. Tylko jedna osoba w danej chwili jest upoważniona do przekazywania taktycznych wskazówek swojej drużynie. Osoba ta może przesunąć się do przodu strefy i przebywać tam bez ograniczeń, ale cały czas musi się odpowiednio zachowywać. Osobom przebywającym w strefach technicznych nie wolno głośno komentować ani krytykować decyzji sędziowskich.

W przypadku naruszenia tego zapisu sędzia ma prawo nakazać osobie zachowującej się nieodpowiedzialnie opuszczenie strefy technicznej. Osoba ta powinna być usunięta poza ogrodzenie boiska i nie może przebywać w tunelu prowadzącym do szatni. Zachowanie tej osoby sędzia musi opisać w sprawozdaniu.

2. W strefie technicznej obowiązuje zakaz palenia tytoniu. Wszelkie próby obejścia tego przepisu (np. palenie tzw. e-papierosów) będą traktowane przez sędziów tak samo jak palenie tytoniu.

Sędzia techniczny

Na zawodach szczebla centralnego regulamin rozgrywek wymaga udziału sędziego technicznego. Jego wyznaczenie odbywa się według następujących zasad:

- w zawodach Ekstraklasy – sędzia techniczny winien posiadać uprawnienia do prowadzenia co najmniej zawodów II ligi,
- w zawodach I ligi – sędzia techniczny winien posiadać uprawnienia do prowadzenia co najmniej zawodów III ligi,
- w zawodach II ligi – sędzia techniczny winien posiadać uprawnienia do prowadzenia co najmniej zawodów IV ligi.

Sposób delegowania sędziów technicznych określa Kolegium Sędziów PZPN.

Obowiązki przed zawodami:

- przybycie na miejsce zawodów co najmniej 90 minut (w Ekstraklasie 120 minut) przed wyznaczoną godziną ich rozpoczęcia,
- zgłoszenie się do sędziego i omówienie z nim zasad współpracy oraz podporządkowanie się ustaleniom wydanym przez sędziego,
- sprawdzenie, czy sprawozdanie zostało wypełnione prawidłowo oraz sprawdzenie tożsamości zawodników, jeżeli zachodzi taka potrzeba,
- uczestniczenie w odprawie przedmeczowej sędziów,
- nawiązanie kontaktu z obiema drużynami celem przeprowadzenia, w oznaczonym czasie, wstępnej kontroli ubioru zawodników,
- kontakt z obsługą medyczną i udzielenie instruktażu dotyczącego postępowania w przypadku kontuzji zawodników,
- poinformowanie osób towarzyszących drużynom, zajmujących miejsca na ławkach dla zawodników rezerwowych, o ich obowiązkach i uprawnieniach,
- dokonanie, zgodnie z Przepisami Gry, oceny przygotowania pola gry i jego najbliższego otoczenia ze szczególnym zwróceniem uwagi na sposób oznakowania linii poszczególnych pól, ustawienia chorągiewek, prawidłowości zamocowania siatek bramkowych, umocowania bramek,
- sprawdzenie ustawienia stanowiska dla pełnienia swoich obowiązków (np. stół i krzesło) – między ławkami dla zawodników rezerwowych oraz kontrola elektronicznych lub tradycyjnych tablic wymiany zawodników,

- sprawdzenie stanu przygotowania piłek do gry i omówienie współpracy z chłopcami do podawania piłek,
- włożenie kompletnego ubioru sędziowskiego pod dressem (kurtką).

Obowiązki w czasie zawodów:

- nadzór nad wymianą zawodników,
- kontrola obydwu ławek dla zawodników rezerwowych wraz ze strefami technicznymi,
- sygnalizowanie dokonywanej wymiany zawodników za pomocą tablic informacyjnych,
- opieka nad piłkami zapasowymi,
- pozostawanie do dyspozycji sędziego i pomaganie mu w prowadzeniu zawodów poprzez:
 - utrzymywanie kontaktu wzrokowego z sędziami w celu udzielenia im pomocy – notowanie wszelkich nałożonych kar indywidualnych (żółte i czerwone kartki), wymian zawodników oraz ewentualnych przypadków rzucania materiałów pirotechnicznych lub innych przedmiotów (kto, gdzie, kiedy) na pole gry lub w jego najbliższym otoczeniu,
 - działanie w roli pośrednika w przypadku rozwiązywania problemów, które mogłyby stać się przyczyną przerwania zawodów lub zakończenia ich przed upływem ustalonego czasu gry,
 - nawiązanie kontaktu wzrokowego z sędzią, który na około 2 minuty przed upływem ustalonego czasu gry lub ewentualnych dogrywek, przekazuje za pomocą umówionych gestów czas, jaki zostanie dodany do czasu gry. Sędzia techniczny tuż przed upływem ustalonego czasu gry połowy zawodów, to jest w 44 minucie i około 55 sekundzie, informuje zawodników i publiczność za pomocą tablicy wymiany zawodników, o ile minut sędzia przedłużył daną część zawodów. Sędzia techniczny unosi oburącz tablicę ponad głowę i pokazuje ją we wszystkich kierunkach (na wprost pola gry i w obu kierunkach pod kątem 45 stopni do pola gry), przytrzymując ją w każdym położeniu przez około 5 sekund,
 - obserwację zachowań osób przebywających na ławkach dla zawodników rezerwowych, niedopuszczanie do eskalacji wydarzeń oraz informowanie o ich niewłaściwym postępowaniu,

- uzgodnienie z sędzią – po pierwszej połowie zawodów oraz po ich zakończeniu – swoich notatek (przed wypełnieniem sprawozdania z zawodów przez sędziego),
- kontrolę stref technicznych – raczej w sposób zapobiegawczy niż konfrontacyjny.

Obowiązki po zawodach:

- nadzór nad zejściem zawodników oraz działaczy do szatni; zajmując taką pozycję, aby być świadkiem ewentualnych incydentów. Sędzia techniczny nie wchodzi na pole gry, ale przebywa w okolicach stref technicznych,
- opuszczenie płyty boiska jako ostatni, mając przed sobą wszystkich zawodników, działaczy i sędziów,
- złożenie sędziemu pełnego raportu z wydarzeń na polu gry, ustalając z nim liczbę i rodzaje kar indywidualnych (napomnienia, wykluczenia z gry), wymiany zawodników i inne istotne zdarzenia. Sędzia techniczny musi także poinformować sędziego o swoich spostrzeżeniach i wydarzeniach, które miały miejsce poza polem widzenia trójki sędziowskiej, a przede wszystkim informuje sędziego o nieodpowiednich zachowaniach jakichkolwiek osób przebywających na ławkach dla zawodników rezerwowych i w strefie technicznej, sporządzając sprawozdanie z zawodów, które winien przekazać sędziemu.

Niezależnie od powyższych zapisów priorytetem w pracy sędziego technicznego pozostaje pomoc sędziemu w ocenie wydarzeń boiskowych.

